

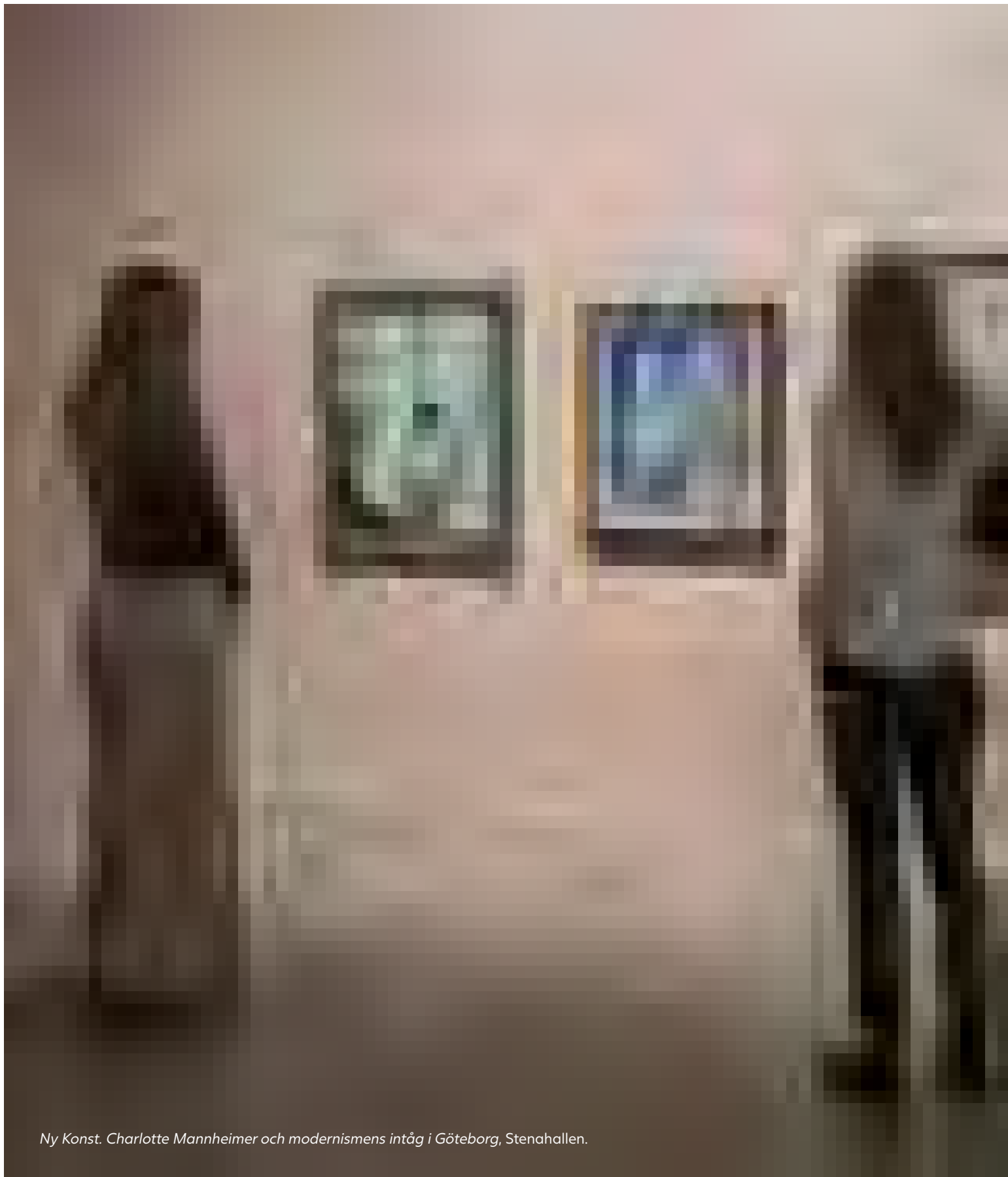
Göteborgs konstmuseum Årstryck 2024

Göteborgs
konstmuseum
Årstryck 2024

Innehåll

FÖRORD	7	KONSERVERING	87
2024 – ÅRET I KORTHET	9	UTLÅN	93
UTSTÄLLNINGAR	11	TEKNIK	95
INLÅN AV KONST	18	DEPOSITIONER	98
OMHÄNGNINGAR	20	FASTIGHET	99
PEDAGOGIK	29	SÄKERHET	101
PROGRAM	34	VÄNFÖRENINGAR	102
EXTERNA RELATIONER	41	RESOR	104
FORSKNING	47	FORTBILDNING	106
PUBLIKATIONER	50	MEDARBETARE	109
BIBLIOTEK	52	BOKSLUT	111
MUSEIBUTIK	53		
NYFÖRVÄRV TILL SAMLINGEN	54	BILAGA: MÖRKERBOMBER OCH	
FÖREMÅLSREGISTRERING	83	SKOGSMOTIV. TVÅ DONATIONER	
FOTOGRAFERING	85	MED VERK AV ROJ FRIBERG	112

Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg, Stenahallen.

Förord

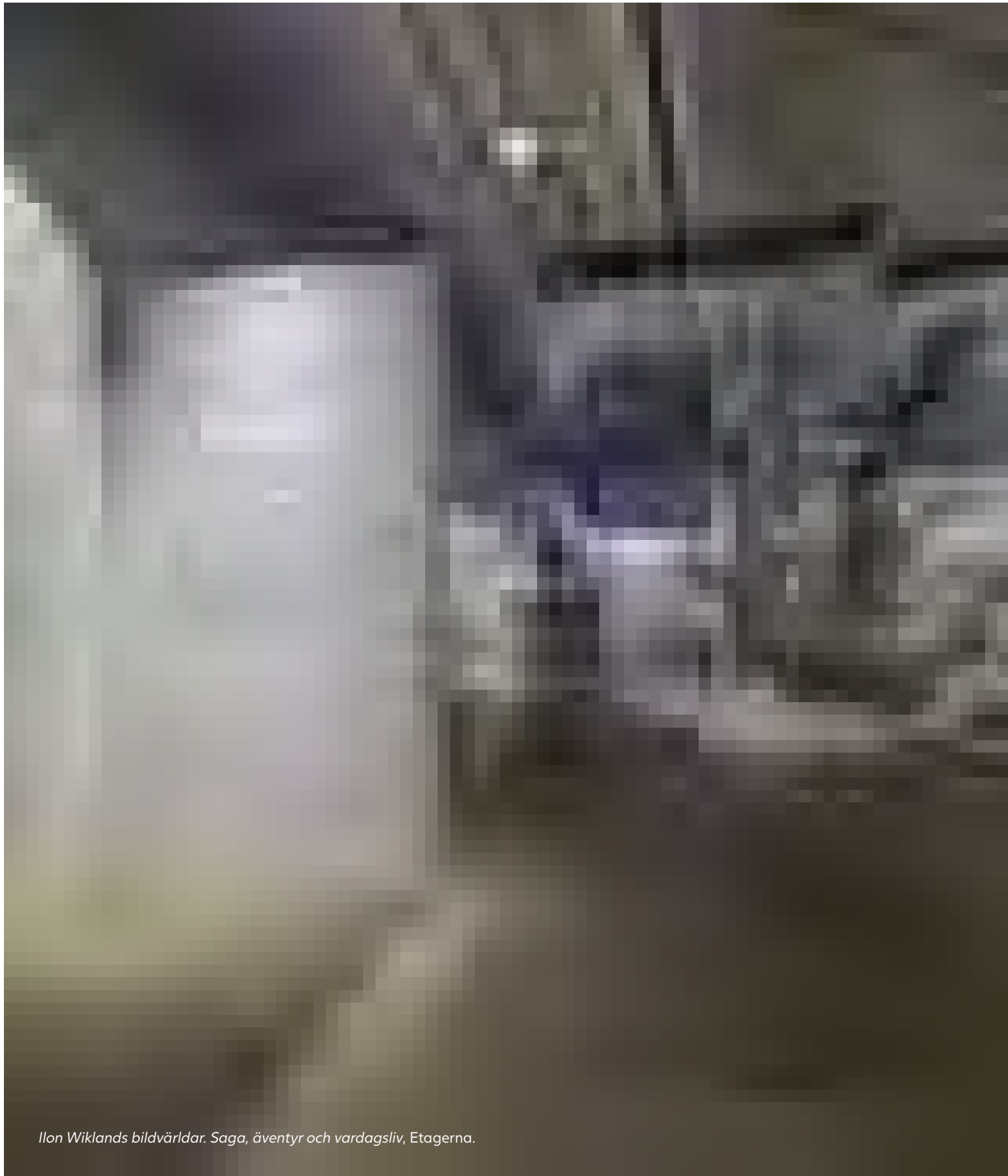
Ett viktigt steg togs under 2024 när den internationellt renommerade arkitektbyrå Barozzi Veiga och deras förslag *Ansikte mot ansikte* utsågs till vinnare av arkitekttävlingen för tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum. Visionsbilderna och ritningarna gav en första bild av hur framtidens konstmuseum kommer att se ut. En mindre byggnadsvolym samspelar med bebyggelsen i omgivningarna, fasadmaterial och formgivning speglar detaljer i huvudbyggnaden, entréplanet samlar publika funktioner och ett helt nytt konstplan med utställningssalar tillfogas Skulpturhallen. Bakom kulisserna blir det dessutom ändamålsenliga lokaler för konsthantverk och arbetsplatser. Mot Götaplatsen bevaras den ikoniska fasaden utan ändringar, medan lokalerna i den befintliga byggnaden också kommer att rustas upp för att kunna fortsätta erbjuda unika konstupplevelser på Götaplatsen för framtidens besökare. Många steg kvarstår mot ett om- och tillbyggt konstmuseum, men med ett vinnande förslag i världsklass har vägen klarnat mot ett konstmuseum med bättre villkor för konsten, mer yta för publiken och ändamålsenliga lokaler för verksamheten för många generationer framöver.

Ett besök på Göteborgs konstmuseum är dock fortfarande en konstupplevelse av högsta kvalitet och lockar många besökare från när och fjärran. Under 2024 hade museet rekordsiff-

ror med över 260 000 besökare i huset, vilket var de bästa siffrorna sedan 2012 och ett av de tre bästa åren under trettio års tid. Utställningsåret inleddes med de sista månaderna av *Den underbara färgen. Göteborgskolorismen i nytt ljus* och fortsatte med *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv*, som båda var stora dragplåster. Med en utställning om konstnären och mecenaten Charlotte Mannheimers roll i att föra in modernismen i Göteborg, samtidskonst med stenastipendiaterna Lena Trapp och Emelie Röndahl, en bred programverksamhet, visningar, skolprogram och eget skapande har museet kunnat erbjuda ett varierat program för alla åldrar och olika intresseriktningar. Bland årets mer uppmärksammade besök kan nämnas att Finlands president Alexander Stubb vid sitt första statsbesök i Sverige valde att förlägga svarsomtagningen för det svenska kungaparet på Göteborgs konstmuseum. Det är variationen i utbudet och bredden av besökare som gör museerna till verkligt mångsidiga mötesplatser.

Årstrycket för 2024 redovisar Göteborgs konstmuseums rika verksamhet och det hängivna arbetet med att erbjuda upplevelser, nya perspektiv och eftertanke för museets besökare, i dag och i framtiden.

Museichef
Patrik Steorn

Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv, Etagerna.

2024 – året i korthet

VÄSENTLIGA HÄNDELSE OCH VERKSAMHETSUTVECKLING

Göteborgs konstmuseum har under 2024 fortsatt att stärka sin profil som ett av norra Europas främsta museer för bildkonst. Detta har skett genom ett internationellt utställningsprogram, ett aktivt arbete med värdskap och ett varierat pedagogiskt utbud, nyförvärv, forskning och ett utvecklat kvalitetstänkande inom museets alla verksamhetsområden.

Göteborgs konstmuseum öppnade tre nya utställningar under 2024. Den första var *Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg* i Stenahallen, som invigdes i april. Den handlade om konstnären, mecenaten, galleristen och pedagogen Charlotte Mannheimer, en av Göteborgs konstlivs mest inflytelserika personligheter. Ett urval av hennes eget måleri visades men också verk av konstnärer som hon stöttade

och visade på sitt galleri Ny Konst. Presentationen innehöll verk av modernister som Isaac Grünewald, Tora Vega Holmström, Sigrid Fridman, Sigrid Hjertén och Henrik Sørensen. Genom att stötta den moderna konsten, inte minst Matisselevererna, kom Mannheimer att spela en betydelsefull roll för modernismens genombrott lokalt i Göteborg men också nationellt. Utställningen innehöll uppförstorade fotografier från konstnärens hem på Föreningsgatan, där hemmiljön anpassats efter hennes olika roller som konst-mecenat och pedagog.

Årets stora utställning i Etagera, *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv*, som öppnade i slutet av maj, innehöll över 400 verk av en av våra mest välkända och älskade barnboksillustratörer. Presentationen innefattade en genomgripande scenografisk gestaltning med textila tryck, fristående tredimensionella böcker

samt storskaliga tapeter och väggmålningar. Många verk hängdes i lägre höjd för att kunna ses av barn, som var den huvudsakliga målgruppen. Utställningen visade ett brett urval av Wiklands illustrationer till Astrid Lindgrens böcker som *Mio min Mio*, *Bröderna Lejonhjärta*, *Ronja Rövardotter*, *Lotta på bråkmakargatan* med flera, men också självbiografiska bilder, illustrationer till veckotidningar och bilder från samarbeten med andra författare som Ann Mari Falk, Barbro Lindgren och Kerstin Thorvall.

Året avslutades traditionsenligt i december med en utställning med Stenastiftelsens kulturstipendiater inom bild och form, Emelie Rönndahl och Lena Trapp. Trapp hade byggt upp en hel miljö kring en storskalig videoskärm med en rörlig bild av en enhörning under vatten, snäckskulpturer, sand, hår och dofter. Rönndahl visade ett antal textila ryor – bildvävnader med långa trådar som abstraherar motivet – hängande från taket, men också mindre verk och en installation med krokiga lackade snöpinor.

Den publika verksamheten har under året arbetat med att vidareutveckla museets pedagogiska program, publika programpunkter, filmproduktion, digitala möten och inlägg på sociala medier. Vårdintroduktioner och fördjupningar i den sedan föregående år kvarstående utställningen *Den underbara färgen. Göteborgskolorismen i nytt ljus* och i *Ilon Wiklands bildvärldar* har varit särskilt uppskattade inslag, vid sidan av ordinarie visningar. Många programpunkter har utgått från utställningarna med seminarier, konstnärssamtal, föreläsningar och specialvisningar. Dessutom erbjöds en konsthistorisk kurs i museets egen regi kopplad till *Den underbara färgen* tillsammans med praktiska kurser för såväl vuxna som barn.

Museets konstpedagoger och programsamordnare samarbetade kring aktiviteter kopplade till begreppet Slow Art, exempelvis "Lunchpaus" och "Slow Art Day". Därutöver genomfördes lovaktiviteter för att nå barn och unga i Tynnered, som är ett av stadens prioriterade områden. Till *Ilon Wiklands bildvärldar* genomfördes lovaktiviteter och en extra satsning på barn med NPF-diagnos.

Det målgruppsarbete kallat ACED (Audience Centered Experience Design) som startade vid Göteborgs konstmuseum 2022, fortsatte under året med bland annat inhämtande av synpunkter på arbetet med den kommande utställningen *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot* från en inbjuden referensgrupp med representanter för målgrupperna. Publikundersökningar har även genomförts för att bättre lära känna museets besökare.

Arbetet med en tillbyggnad för museet och renovering av den gamla byggnaden har under året tagit nya viktiga steg efter att arkitekttävlingens vinnande förslag offentliggjordes i mars. Därefter har arbetet med att ge respons på och utveckla förslaget i alla detaljer påbörjats. Samtidigt pågår projektering av nya gemensamma magasin för museerna inom kulturförvaltningen. Samlingsöversyn och förberedelser för utflyttning av samlingen inför stängning har pågått under året. Bland annat har en stor del av grafiksamlingen gått igenom, skannats och registrerats.

Under 2024 slutfördes flera projekt samtidigt som museet blickar framåt mot att skapa en intresseväckande profil, ett nytänkande innehåll och en utvidgad och moderniserad museibyggnad värdig museets unika samling och verksamhet.

Utställningar

Utställningar är ett av museets publika rum där nya perspektiv på konst formuleras. Göteborgs konstmuseums utställningar ska engagera och stimulera till upplevelser och reflektion. Berättelser om människan, kulturen och samhället gestaltas i möten mellan konstverk, konstnärskap och publik.

Göteborgs konstmuseum erbjuder ett varierat utställningsprogram med en blandning av äldre och samtida konst, liksom av svensk, nordisk och internationell konst. Museets mål är att varje år visa en större utställning skapad genom internationella samarbeten. Det är vidare en målsättning att göra problematiserande utställningar där resultat från museets forskning kommer allmänheten till del. Museet vill också visa samlingarna ur nya perspektiv och låta den samtida konsten gå i dialog med den äldre.

Det breda utställningsprogrammet riktar sig till olika målgrupper, inte minst barn och unga genom särskilda pedagogik- och utställnings-satsningar. Lektions- och visningsverksamheten utgår i hög grad från aktuella utställningar och en rad funktioner inom museet medverkar i utställningsproduktionen.

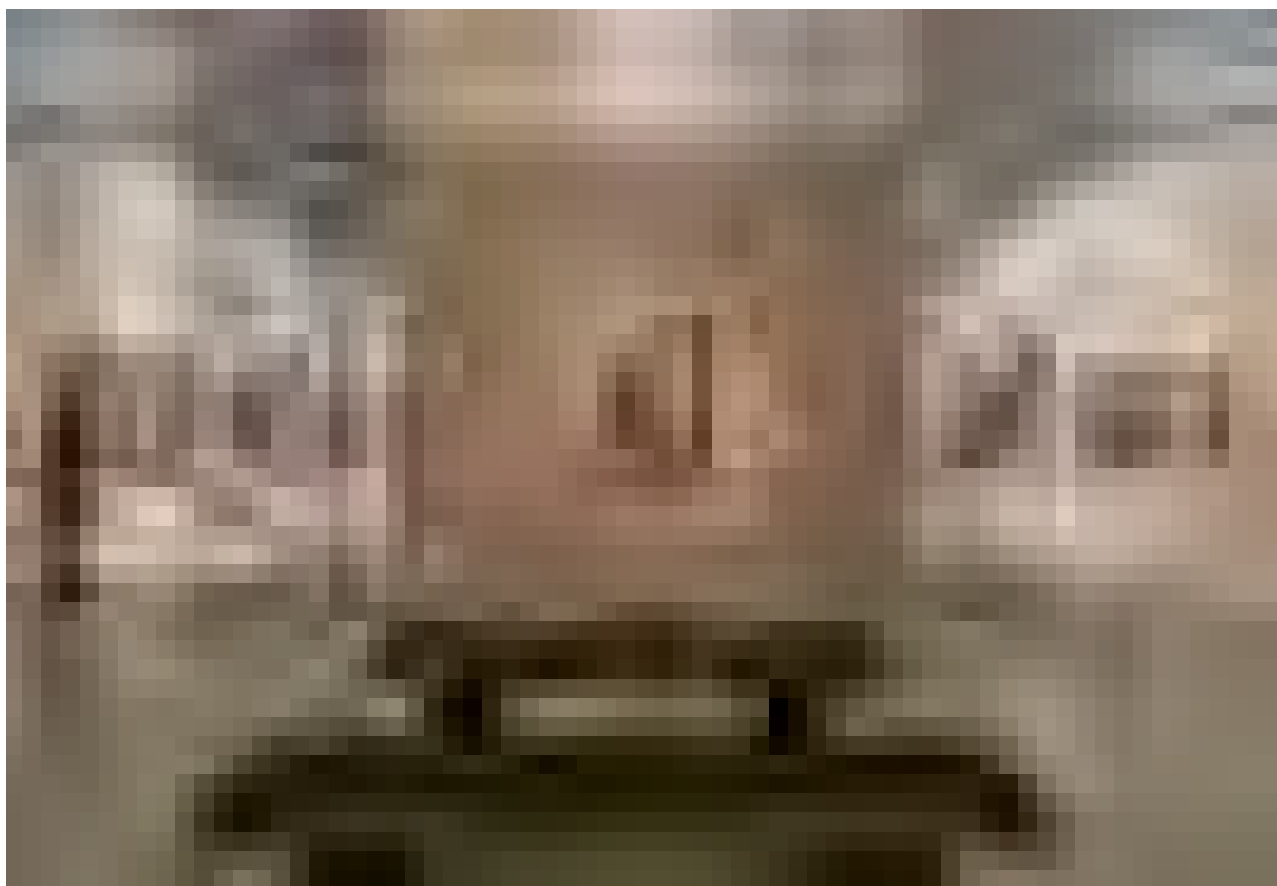
NY KONST. CHARLOTTE MANNHEIMER OCH MODERNISMENS INTÅG I GÖTEBORG

Stenahallen 6 april–27 oktober

Curator: intendent Eva Nygårds

Konstnären, mecenaten och kulturprofilen Charlotte Mannheimer (1866–1934) hade stor betydelse för den moderna konstens etablering i Göteborg under 1910- och 1920-talen. Hon drev galleriet Ny Konst, som blev en viktig plattform för att sprida den unga färgstarka konsten i Göteborgs kulturliv. Mannheimer stöttade många unga konstnärer och familjens hem var en viktig mötesplats för flera kulturpersonligheter i Norden. Trots att hon hade en viktig roll i det offentliga konstlivet har Mannheimer förblivit anonym i konsthistorien. Med utställningen ville Göteborgs konstmuseum lyfta fram Charlotte Mannheimers viktiga roll inom Göteborgs konst- och kulturliv och vidare ut i Norden.

Mannheimer lärde tidigt känna flera av de konstnärer som anses ha banat väg för modernismens genombrott i Sverige, som Tor Bjurström, Isaac Grünewald, Gösta Sandels och Birger Simonsson. Stilmässigt tog många av de här konstnärerna starka intryck av Henri Matisse

Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg, Stenahallen.

och flera av dem hade varit hans elever i Paris. Några av dessa konstnärer etablerade senare en egen falang i Göteborg, och säkerligen var kontakten med och det ekonomiska stödet från Mannheimer en stark anledning till valet av bostadsort.

Charlotte Mannheimer hade själv konstnärliga ambitioner och studerade vid South Kensington Art School i London samt vid konstakademien i Köpenhamn. På grund av olika privata och offentliga åtaganden blev det egna konstnärskapet periodvis nedprioriterat. Mannheimers konst visades dock i ett flertal omtalade utställningssammanhang och hon tillbringade även några månader vid Matisses konstskola i Paris.

Under några år kring 1920 drev Mannheimer Ny Konst, som var ett av de första gallerierna för samtidskonst i staden. Både Göteborgsbaserade och nordiska konstnärer introducerades för publiken – däribland flera kvinnliga konstnärskap som exempelvis Maj Bring, Mollie Faustman, Sigrid Hjertén och Tora Vega Holmström.

Med åren fick Mannheimers roller på den offentliga konstscenen i Göteborg större utrymme än det egna konstnärskapet. Parallellt med sitt engagemang på galleriet Ny Konst var hon även under många år vice ordförande i Göteborgs Konstförening, vilket var en viktig arena för den nordiska samtida konsten i Göteborg. Genom donationer av samtidskonst till Göteborgs Muse-

ums konstavdelning och till skolor såg hon även till att den yngre generationens konstnärer blev synliga för en bredare allmänhet.

Tack vare sitt stora nätverk hade Mannheimer stor möjlighet att påverka utbudet av samtida konst i staden. Genom sitt arbete bidrog hon till att öka förståelsen för den samtida konsten, sprida den till en större publik och göra Göteborg till en levande plats för den moderna konsten.

Utställningen presenterade ett urval av Charlotte Mannheimers egna verk tillsammans med verk av de nordiska modernister som hon stötade, som Isaac Grünewald, Jean Heiberg, Sigrid Hjertén, Vera Nilsson, Gösta Sandels och Henrik Sørensen. Merparten av verken i utställningen kom från Göteborgs konstmuseums samling. Här visades den modernistiska konsten ur ett västsvenskt och norskt perspektiv, vilket delvis ger en annan vinkling av berättelsen om modernismens utveckling i Sverige.

Till utställningen producerades en katalog med förord av Patrik Steorn och texter av Eva Nygårds och Johan Ranch. I katalogen gestaltas bland annat Mannheimers roll som mecenat och kulturperson med utgångspunkt i familjens hem och estetiska inredningsideal.

ILON WIKLANDS BILDVÄRLDAR. SAGA, ÄVENTYR OCH VARDAGSLIV

Etagerna 25 maj 2024–12 januari 2025

Curator: intendent Freja Holmberg

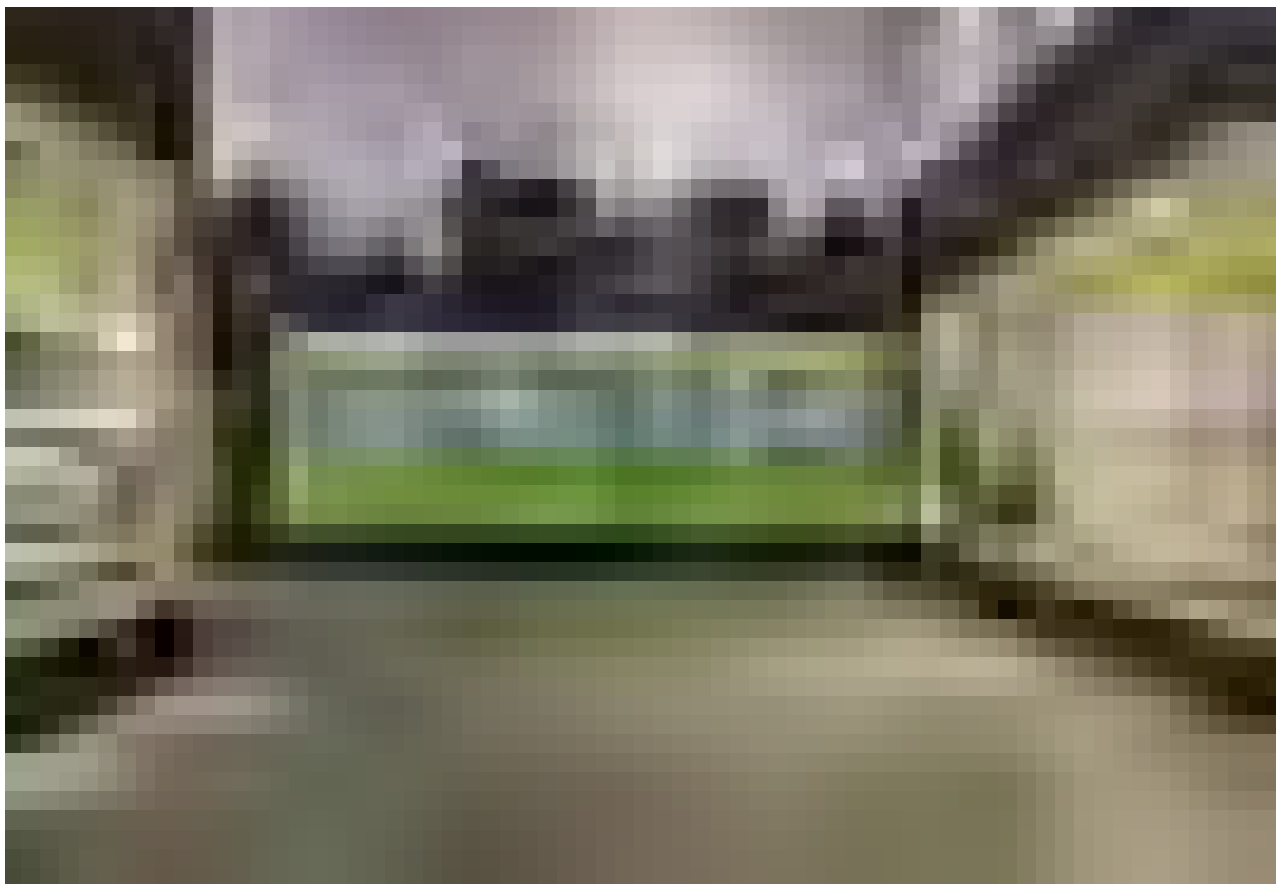
Ilon Wikland är en av Sveriges mest älskade illustratörer. Född i Estland 1930 kom hon som fjortonåring till Sverige och började tidigt sin bana som illustratör. Wikland har med sina barnboksillustrationer gjort djupa intryck hos flera generationer av barn och vuxna. Efter att ha illustrerat *Mio min Mio* blev hon känd som "Astrid Lindgrens illustratör" men arbetade även med många andra författare. Wikland har bland annat illustrerat Lindgrens *Ronja Rövardotter*, *Lotta på Bråkmakargatan*, *Bröderna Lejonhjärta*, *Madicken* och *Karlsson på taket*, samt ett stort antal egna bild-

berättelser. Wiklands bilder är fyllda av idylliska miljöer som har varit med och format bilden av det vi i dag kanske uppfattar som typiskt svenskt, men inspirationen till många av dessa miljöer kom från hennes uppväxt i Estland.

I utställningen presenterades ett stort urval av Wiklands verk ur museets egen samling tillsammans med generösa inlån från Ilons Wonderland i Hapsal, Estland, Mölndals stadsmuseum, Astrid Lindgren AB och konstnären. Totalt visades drygt 400 originalverk, varav många aldrig tidigare har ställts ut. Utställningen lyfte fram Wiklands bredd som illustratör, hennes stora produktion och personliga berättelse. *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv* öppnade åttio år efter "Den stora flykten" från Estland, ett minnesår som uppmärksammandes med programinnehåll och aktiviteter under utställningens gång.

Den lekfulla scenografin skapades för att ge liv åt teman och motiv i Wiklands illustrationer. Besökarna möttes av förstoringar av karaktärer till mänsklig skala, projektioner, väggmålningar baserade på Wiklands teckningar och rumsavdelande tyger med motiv ur klassiska sagor. Böcker i storskaligt format fanns uppställda i rummen. Målet var att ge besökaren känslan av att kliva rakt in i Wiklands bildvärldar. Dramatisk belysning bidrog till att förstärka känslor av allvar, lekfullhet eller öppenhet i rummen. De yngre besökarna hade möjlighet att krypa genom hål i väggen, läsa en bok i en kuddhög eller illustrera på egen hand i Studion. Utställningen var indelad i tre teman: Den klassiska sagan, Ilon Wiklands liv och Samhälle och gemenskap.

Den huvudsakliga målgruppen för utställningen var barn. Vuxna och pensionärer fungerade som sekundära målgrupper. Målet var att vuxna skulle våga släppa barnets hand så snart de steg in i rummen. Ett barn som just börjat läsa skulle kunna ta till sig information på egen hand och känna frihet att utforska i sin takt. Verken hängdes på lägre höjd, inget var ömtåligt och särskilt framtagna barntexter med lättläst information på svenska och engelska avslutades med en

Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv, Etagera.

fråga, en uppmaning eller en kluring för att engagera besökaren i verkens teman. För den vuxna publiken fanns en fördjupande folder med information och förslag på samtalsämnen för att stimulera dialog mellan unga och äldre.

En utställningskatalog med fördjupade perspektiv kring Wiklands liv och betydelse som illustratör producerades till utställningen. Uppväxten, flykten till Sverige, betydelsen av hennes bilder i svensk kultur, konserveringen av skadade original och mångsidigheten i Wiklands uttryck är några ämnen som berörs i publikationen. Museibutiken tog därutöver fram ett omfattande sortiment med profilprodukter baserade på Wiklands bilder.

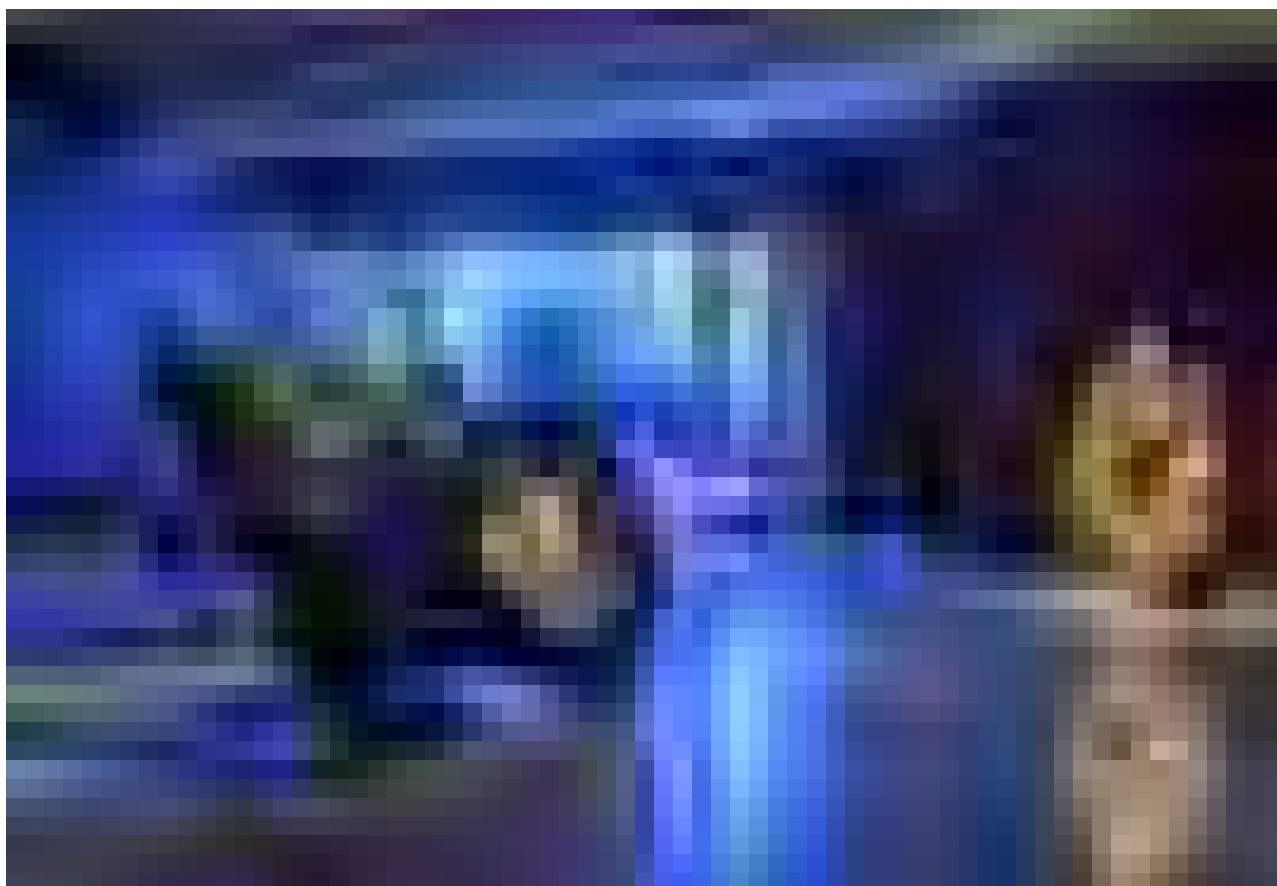
Utställningen var den i antal verk största i Göteborgs konstmuseums historia och den mest omfattande med Wikland som hittills gjorts.

**EMELIE RÖNDAHL OCH LENA TRAPP.
STENASTIFTELSENS KULTURSTIPENDIUM
2024**

Stenahallen 7 december 2024–6 april 2025

Curator: intendent Johan Sjöström

En monumental jättesnäcka mötte gränslösa undervattensvärldar och blödande, skulpturala ryamattor. Göteborgs konstmuseum avslutade året med en utställning som rymde nya verk av konstnärerna Emelie Røndahl och Lena Trapp,

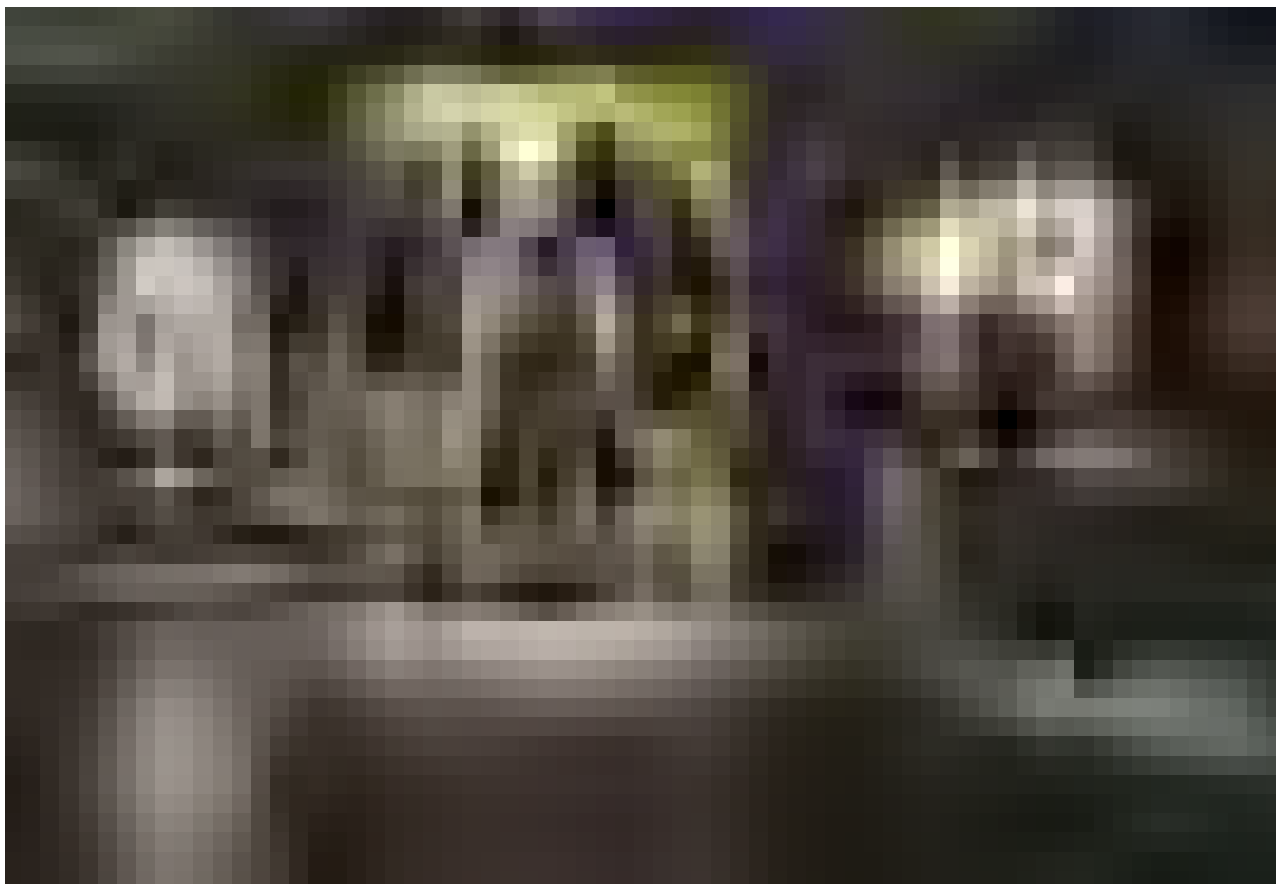
Lena Trapp. Stenastiftelsens kulturstipendium 2024, Stenahallen.

mottagare av Stenastiftelsens kulturstipendium inom området bild och form.

Lena Trapp (f. 1974) arbetar med skulptur, installation och 3D-animation. I sitt konstnärskap utforskar hon ofta ämnen som minne, tid och det undermedvetna. Trapp är utbildad inom animation och konstnärlig gestaltning men har också bakgrund som fotograf och smyckesdesigner. Hon bor och arbetar i Göteborg.

I utställningen på Göteborgs konstmuseum visade Trapp ett stämningsmättat, virtuellt rum där natur och teknologi möttes. Här samsades en gigantisk snäckskulptur, skapad av modern 3D-teknik, med ett digitalt videoverk som svävmade ut och över i det fysiska rummet. Producenten och musikern Christopher Berg, som tidigare arbetat med artister som Depeche Mode och Robyn, hade tagit fram ett undervattenssoundtrack utställningen.

Emelie Røndahl (f. 1982) arbetar med textil, skulptur och rörlig bild. Återkommande teman är den kvinnliga kroppen och dess relation till självuppfattning. Røndahl är utbildad vid HDK-Valand och konsthögskolan i Oslo. Hon bor och arbetar i Falkenberg. Røndahl tillhör en ung generation textilkonstnärer som utforskar och utmanar traditionen och visar på nya aspekter inom ryatekniken. I stället för att klippa bort de överblivna trådarna i ryaväven, låter hon dem hänga kvar och bilda ett snörvlande och blö-

Emelie Røndahl. Stenastiftelsens kulturstipendium 2024, Stenahallen, © Emelie Røndahl/Bildupphovsrätt 2025.

dande uttryck. Ryateknikens dubbelsidighet lyfts fram i en serie vävda rumsskulpturer, möjliga att betrakta från båda håll.

Vid sidan av ett tiotal figurativa ryamattor i storformat, varav ett nyproducerat självporträtt, presenterade Røndahl även två videoverk.

Stipendiemotiveringarna lyder:

Lena Trapp

Konstnären Lena Trapp arbetar främst med skulptur och rörlig bild. Med teman som identitet, kroppslighet och relationer rör hon sig fritt mellan det mänskliga och det artificiella. Hennes verk präglas ofta av en stark fysisk närvaro, där organiska former sammansmälter med hårda,

industriella material. Lena Trapp väcker frågor om hur vi i tider av ökad teknologisering uppfattar oss själva och vår plats i världen och kartlägger, med visuellt slående medel, de instabila och flyktiga utrymmen som uppstår mellan tid, medvetande och myt. I flera utställningar i Sverige och internationellt har hon också intresserat sig för utställningsformatet som sådant och skapat rum som inte bara utmanar våra uppfattningar om form och struktur, utan också belyser hur vi som människor interagerar med vår omgivning. För ett konstnärskap som på ett vindlande sätt förenar verkliga, drömda och virtuella rum tilldelas Lena Trapp stipendium för 2024 från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur.

Emelie Röndahl

Emelie Röndahl rör sig från den fotografiska till den vävda bilden och låter sina ryor ta form i ett spänningsfält mellan yta, ordning och ett framväl-landetredimensionellt kaos. Det tjocka, hängande garnet på vävarnas framsidor förvandlar motiven; de får en reliefverkan, sätts i rörelse och tycks rinna nedåt med våldsam kraft. Genom att ge garnets materialitet fritt spelrum skapar Emelie Röndahl en känsla av kontrollförlust som står i kontrast till vävteknikens inneboende regelbundenhet. Motiven, som hämtas från det digitala bildflödet eller den egna vardagen, träder fram som oroande och drabbande snapshots. För sin djärva och personliga förnyelse av den vävda bilden tilldelas Emelie Röndahl stipendium för 2024 från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur.

Stenastiftelsen är en viktig aktör i västsvenskt kulturliv som ger en unik chans till nyproduktion och synlighet för konstnärer. I år erhåller sex kulturutövare 300 000 kronor vardera som syftar till att stimulera vidareutveckling. Sedan 1996 har stiftelsen delat ut 167 utbildningsstipendier till talangfulla personer som arbetar med bland annat konst, musik, teater, dans, litteratur, design, scenografi och cirkuskonst. Vidare har stiftelsen lämnat bidrag till många olika forsknings- och kulturprojekt.

Stenastiftelsens årsbok innehåller ett rikt bildmaterial och längre intervjuer med årets samtliga kulturstipendiater. I utställningen visades också filmer med stipendiaterna som gav ytterligare möjlighet till fördjupning.

Inlån av konst

Göteborgs konstmuseum lånar återkommande in konstverk till tillfälliga utställningar. Inlånen görs från såväl institutioner som privatpersoner. Under verksamhetsåret 2024 har museet lånat in 493 verk till tre utställningar. Utöver det har museet även lånat in 100 verk till fyra utställningar som visades över årsskiftet 2023/2024. Långivare har varit museer, företag, utställande konstnärer och privata samlare i Sverige och Europa.

Inlånsverksamheten kräver en upparbetad logistik och ställer höga och specifika krav på transporter, klimat och säkerhet. Vid större

utställningar krävs statlig utställningsgaranti, vilket fordrar lång framförhållning i dialogen med museer och institutioner, likaså med Kammarkollegiet och Riksantikvarieämbetet. Under de år då vi hade särskilda restriktioner med anledning av covid-19-pandemin, upparbetades nya rutiner för att kunna arbeta med digitala kurirer vid inlån. Under 2024 har arbetet med digitala kurirer fortsatt parallellt med fysiska kurirer. Nedan följer en redogörelse för inlån av verk till tillfälliga utställningar som öppnat och/eller avslutats under året.

Fyra utställningar stod kvar över årsskiftet 2023/2024:

PAUL GAUGUIN. LANDSKAPSMÅLERI

7 februari 2023–21 januari 2024

Antal inlånade verk: 1 (måleri)

Antal långgivare: 1

Långgivare var: Nationalmuseum, Stockholm.

Dessutom visades 2 verk ur museets egen samling.

DEN UNDERBARA FÄRGEN.

GÖTEBORGSKOLORISMEN I NYTT LJUS

22 april 2023–7 april 2024

Antal inlånade verk: 70 (måleri)

Antal långgivare: 16

Långgivare var: Statens Museum for Kunst, Köpenhamn; Borås konstmuseum; Länsmuseum Gävleborg, Gävle; Göteborg Konst, Göteborg; Göteborgs Stadsteater; SEB Art Collection, Göteborg; Sandgrund Lars Lerin, Karlstad; Hallands Konstmuseum, Halmstad; Hallands kulturhistoriska museum, Halmstad; Värmlands museum, Karlstad; Malmö Konstmuseum; Norrköpings Konstmuseum; Moderna Museet, Stockholm samt privata långgivare från Sverige. Dessutom visades 132 verk ur Göteborgs konstmuseums samling.

DIALOGER. MODE BORTOM DET BÄRBARA

12 maj 2023–7 januari 2024

Antal inlånade verk: 4 (textil/skulptur/rörlig bild)

Antal långgivare: 4

Långgivare var konstnärerna.

CAMILLA BOSTRÖM OCH OLOF MARSJA.

STENASTIFTELSENS KULTURSTIPENDIUM 2023

2 december 2023–3 mars 2024

Antal inlånade verk: 24 (textil/skulptur/installation/rörlig bild)

Antal långgivare: 2

Långgivare var konstnärerna.

Tre utställningar öppnade under året:

NY KONST. CHARLOTTE MANNHEIMER OCH MODERNISMENS INTÅG I GÖTEBORG

6 april 2024–27 oktober 2024

Antal inlånade verk: 14 (måleri)

Antal långgivare: 12

Långgivare var: Vest Telemark Museum, Høydalsmo, Norge; Nasjonalmuseet, Oslo; Moderna Museet, Stockholm; Prins Eugens Waldemarsudde, Stockholm; Thielska Galleriet, Stockholm samt privata långgivare från Sverige. Dessutom visades 53 verk ur Göteborgs konstmuseums samling.

ILON WIKLANDS BILDVÄRLDAR.

SAGA, ÄVENTYR OCH VARDAGSLIV

25 maj 2024–12 januari 2025

Antal inlånade verk: 460 (verk på papper)

Antal långgivare: 5

Långgivare var: Ilons Wonderland, Hapsal, Estland; Mölndals stadsmuseum; Astrid Lindgren AB, Stockholm samt privata långgivare i Sverige och Schweiz. Dessutom visades 80 verk ur Göteborgs konstmuseums samling.

EMELIE RÖNDAHL OCH LENA TRAPP.

STENASTIFTELSENS KULTURSTIPENDIUM 2024

7 december 2024–9 mars 2025

Antal inlånade verk: 19

Antal långgivare: 2

Långgivare var konstnärerna själva.

Omhängningar

Samlingen på Göteborgs konstmuseum är resultatet av 150 år av samlande. Inriktningen har genom åren varierat men hela tiden haft ambitionen att samla det mest intressanta av framför allt nordisk konst. Samlingen består i dag av mer än 70 000 verk. Det är cirka 4 300 målningar, skulpturer, installationer och videoverk, cirka 61 000 akvareller, teckningar och grafiska blad, cirka 900 fotografier samt 2 600 barnboksillustrationer.

Göteborgs konstmuseums samling har byggts upp genom ett antal betydande donationer. De flesta gjordes under slutet av 1800-talet och decennierna strax efter sekelskiftet 1900. Donationerna bestod antingen av verk eller av medel för inköp. Än i dag är ungefär hälften av de nyförvärv som årligen görs till samlingen finansierade med de donationsfonder som då skapades, den andra hälften består av gåvor.

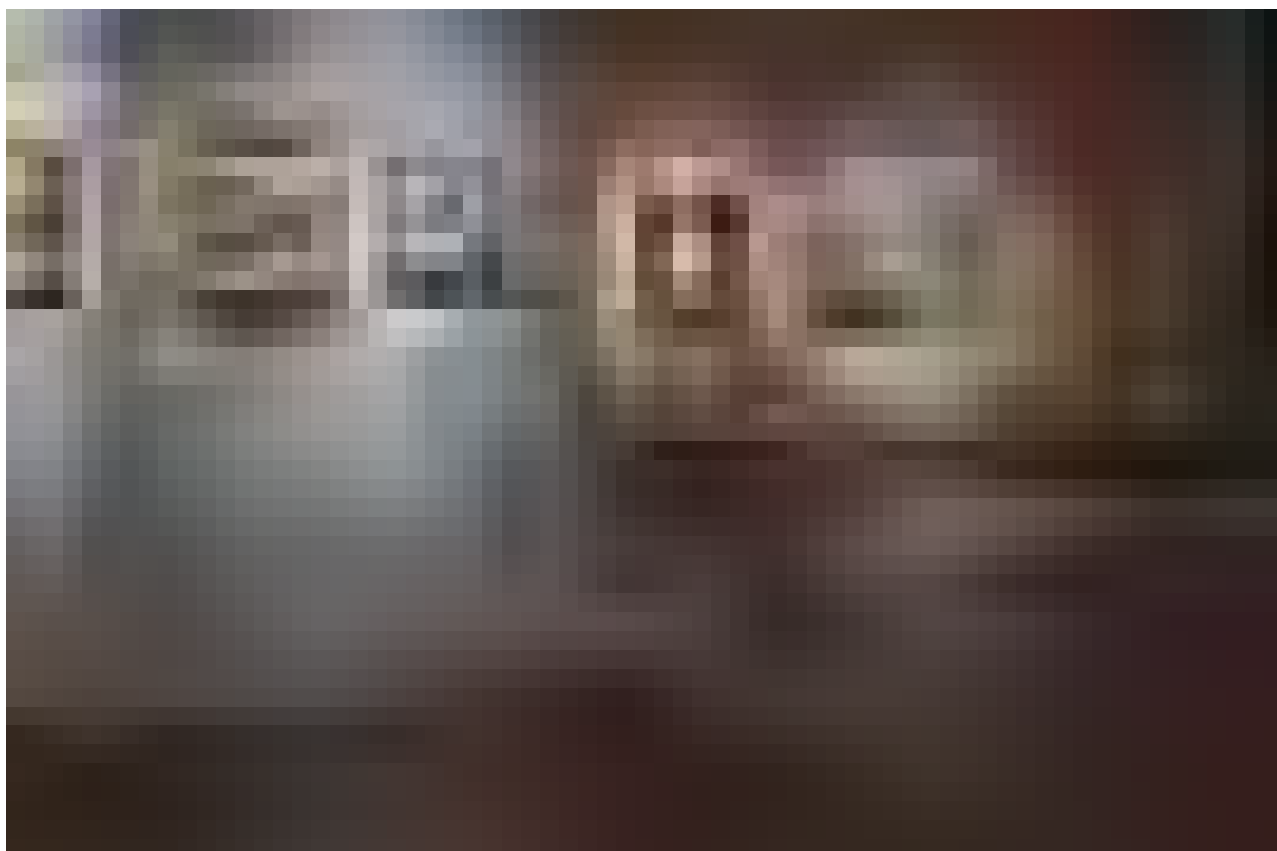
Från början samlades mest nordisk samtidskonst, varav merparten var svensk. Eftersom företrädarna på museet gynnade de progressiva krafterna inom den tidens svenska konstliv, i första hand Konstnärsförbundets medlemmar, var samlingen i början av 1900-talet känd som en utmanare på konstfältet. Göteborg har beskrivits som en fristad för det moderna måleriet under

slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Förvärvsgruppens påpasslighet och öppenhet för nya konstriktningar gav museet en profil som utmanare på konstfältet som uppskattades av tidens ledande konstkritiker.

När Axel L. Romdahl 1906 anställdes som heltidsarbetande intendent för Konstavdelningen på Göteborgs Museum, och senare för Göteborgs konstmuseum, fick samlingen en delvis annan karaktär. Romdahl, som arbetade på museet fram till 1947, utökade väsentligt museets samlingar genom såväl inköp som nära kontakt med donatorer. Han fortsatte att understödja Konstnärsförbundets konstnärer, som i början av 1900-talet var väl etablerade i konstlivet, men var också drivande i att bygga upp en konsthistorisk samling.

Under senare delen av 1900-talet fick museets samling en mer internationell inriktning, även om också förvärven av nordisk konst fortsatte. I museets samling finns i dag därför, förutom svensk och nordisk konst, högklassiga exempel på amerikansk popkonst, spansk modernism och internationell abstrakt konst.

Under årens lopp har samlingen successivt utökats genom inköp från fondmedel samt direkta donationer, både av hela privata sam-

Göteborgskolorister, sal 24 våning sex, verk av Magnus Bjursten, Magda Ringius och Nils Nilsson.

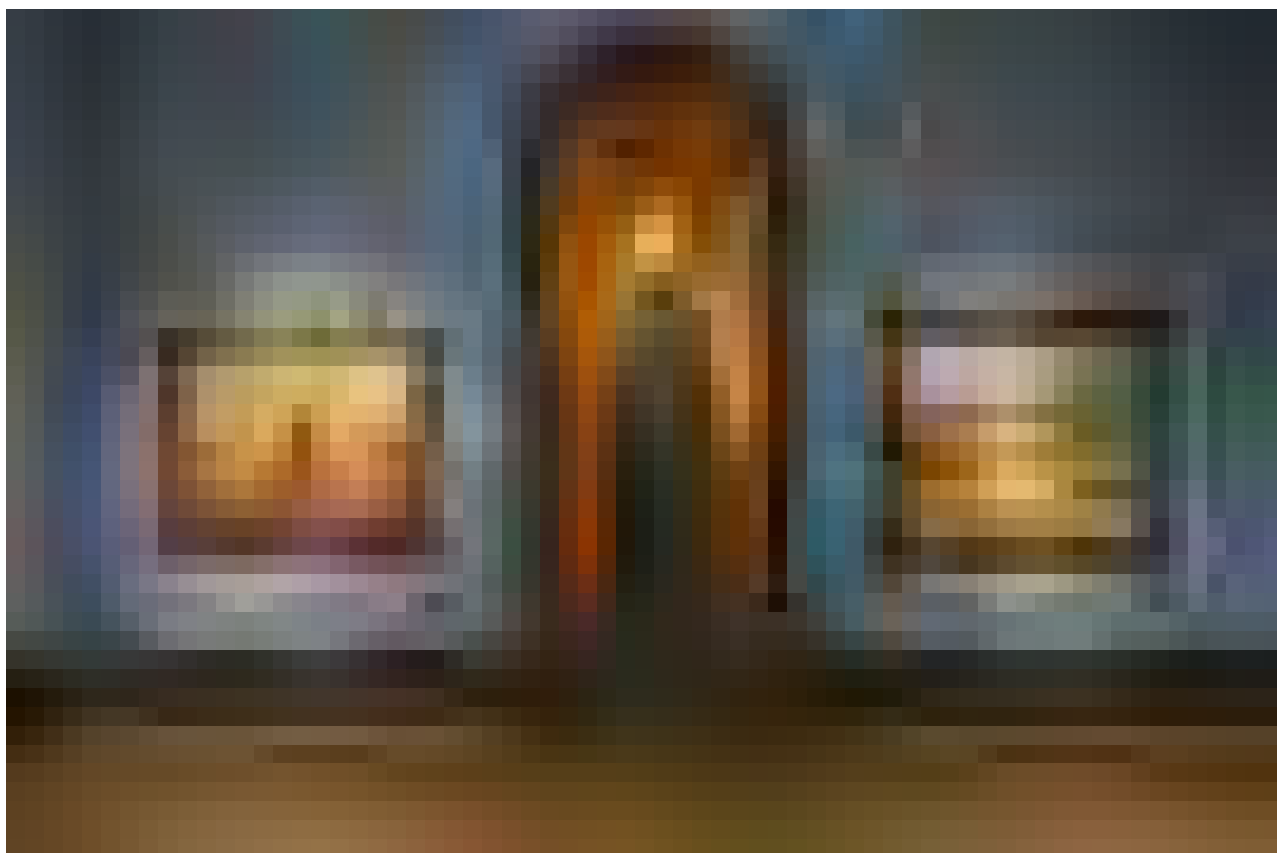
lingar och enskilda verk. Föreningen Konstmuseets Vänner i Göteborg har sedan den bildades 1942 varje år bidragit med medel för inköp. I museet finns även en samling med barnboksillustrationer som donerats av Barnboksbildens Vänner, museets andra vänförening.

Samlingen presenteras på flera sätt: i museets tillfälliga utställningar, i den pedagogiska verksamheten, i forskning och i det urval som hänger framme på våning fem och sex samt i Skulpturhallen.

I samlingspresentationen, som den presenteras i dag, lyfts särskilt makarna Fürstenbergs donation från 1902 fram. Den presenteras i de fyra salar på våning sex som kallas Fürstenbergiska galleriet och som är utformade för att spegla hur

samlingen presenterades i makarnas hem i Palacehuset vid Brunnsparken i slutet av 1800-talet. I dessa salar finns med något enstaka undantag enbart verk ur Göthilda och Pontus Fürstenbergs testamentariska gåva. Verk av andra viktiga donatorer som Werner Lundqvist och Gustaf Werner finns spridda i samlingspresentationen. Det gäller även de verk som donerats av Göteborgs Konstförening och museets båda vänföreningar.

Urvalet som visas i den publika samlingen är en berättelse där konstverk möts och förmedlas till publiken. I samlingspresentationen görs kontinuerligt omhängningar. De senaste decennierna har museet arbetat aktivt med hängningar där alternativa urval lyfts fram för att anlägga nya perspektiv på konsten och uppmuntra till nya

Kolorister, sal 25 våning sex, verk av Carl Kylberg och Ivar Lindekrantz.

sätt att se. Detta har skett genom tematiska fördjupningar där enskilda konstnärskap såväl som olika konstriktningar ges särskild uppmärksamhet samt genom att samtida konst får möta den äldre i oväntade konstellationer.

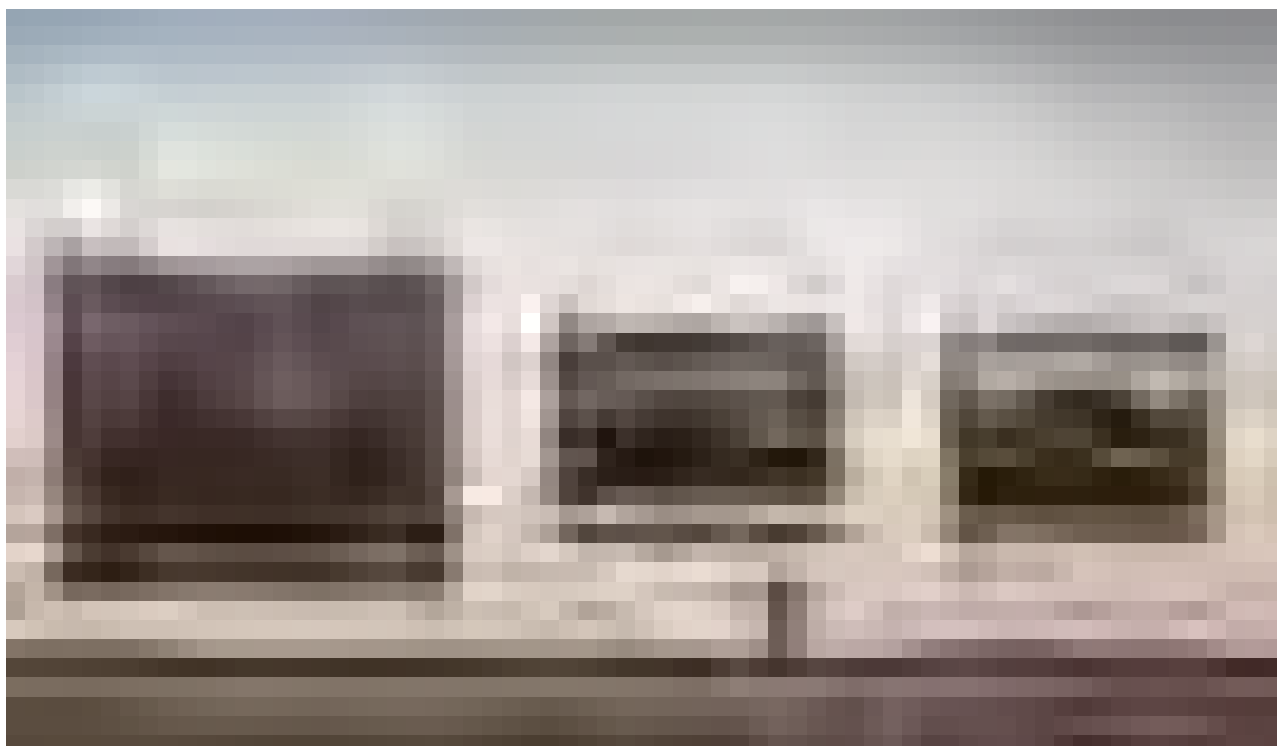
VÅNING SEX

Göteborgskolorister och föregångare

I samband med stängningen i april av utställningen *Den underbara färgen. Göteborgskoloristerna i nytt ljus*, som till en del visades i sal 24 och 25 på våning sex, hängdes dessa båda salar om. Innan omhängningen målades salarna i en beige-orange färg i sal 24 och en ljus gråblå i sal 25. De

fristående väggarna i sal 24 målades i samma ljusblå nyans för att binda samman de båda rummen.

Sal 25 ägnas i den nya hängningen kolorister som brukar räknas som föregångare till göteborgskoloristerna, som deras lärare på Valands konsthögskola, Tor Bjurström, men också Carl Kylberg, som lyfts fram som en inspiratör med sin andligt orienterade färgexpressionism. Andra kolorister på Västkusten som är representerade är Gösta Sandels och Birger Simonsson. Verk av Thorvald Erichsen, Ludwig Karsten, Edward Munch och Henrik Sørensen visar på kontakterna med Norge medan målningar av Karl Isakson och Edvard Weie visar på den danska koloristens betydelse för göteborgskoloristerna. Även en skulptur av Ivar Lindekrantz visas i salen.

Varbergsskolan sal 20 våning sex, verk av Karl Nordström.

Sal 24 ägnas efter omhängningen helt åt göteborgskoloristerna. Genom nyförvärv har nya verk av Nils Nilsson, Karin Parrow och Märta Taube-Ivarson tillkommit. Hängningen inkluderar ett urval av de mest kända göteborgskoloristerna (Åke Göransson, Ivan Ivarson, Nils Nilsson, Ragnar Sandberg och Inge Schiöler) men också en vidare krets med, förutom nämnda Parrow och Taube-Ivarson, även Karl Andersson, Magnus Bjursten, Wilgot Olsson och Magda Ringius samt efterföljare som Maj Arnell, Claes Hake, Alf Lindberg, Bengt Rindner och Olle Skagerfors.

Varbergsskolan

Ett exempel på en tematisk fördjupning är den presentation av Varbergsskolan som installeras i sal 20 på våning sex i början av 2024. I salen visas tre målningar av Richard Bergh, fem av Nils Kreuger och fyra av Karl Nordström, mestadels

från deras tid i Varberg. Därutöver visas en målning av prins Eugen, som visserligen inte ingick i gruppen men vars verk Varbergskolonisterna tog djupa intryck av. Särskilt gäller det målningen *Skogen* (1892), som inkluderas i hängningen.

Varbergsskolan var en konstnärskoloni som bildades i början av 1890-talet. Den bestod av konstnärerna Karl Nordström (1855–1923), Nils Kreuger (1858–1930) och Richard Bergh (1858–1919). De tre konstnärerna tillhörde alla Konstnärsförbundet. Under 1880-talet var de radikala opponenter mot Konstakademien i Stockholm. Några årtionden senare tillhörde de själva etablissemangen och kom att överta de ledande posterna i det svenska konstlivet. De framstår i dag som viktiga företrädare för den svenska nationalromantiken.

Richard Bergh utbildades hos Edvard Perséus, som hade en privat konstskola i sin ateljé i Stockholm, och studerade senare i Paris för Jean-Paul

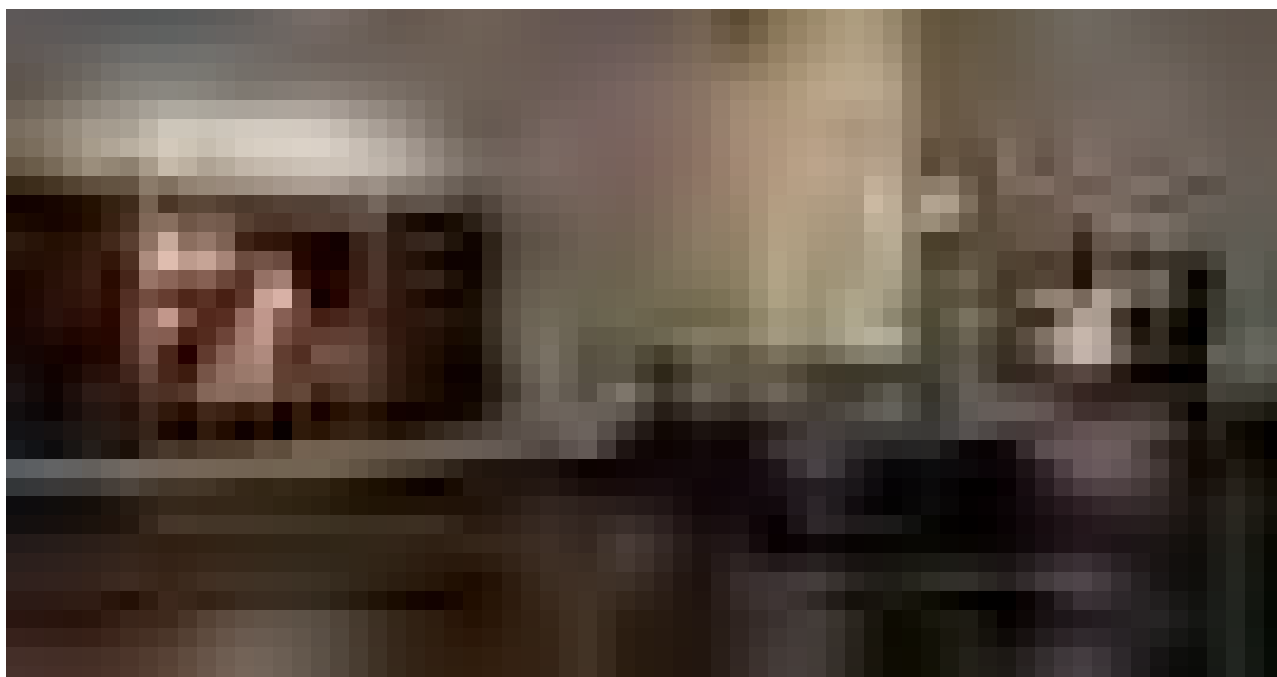
Varbersskolan sal 20 våning sex, verk av Karl Nordström.

Laurens och vid Académie Colarossi. Bergh var förutom konstnär också skribent, teoretiker och museiman. Han var sekreterare i Konstnärsförbundet när det bildades 1886 och utsågs 1915 till överintendent för Nationalmuseum i Stockholm. Under Varbergstiden målade Bergh liksom sina kamrater en del symboliska landskap men lade störst möda på symboliska figurkompositioner. Hans mest kända målning, som kan ses i Fürstenbergska galleriet, är *Nordisk sommarkväll* (1899–1900).

Karl Nordström var född på Tjörn men flyttade till Stockholm för att som tjugoföråring börja på Konstakademiens principskola. Han studerade där fram till 1878, då han lämnade Konstakademien efter att för andra gången vägrats uppflyttning till Konstakademiens läroverk. Han fortsatte därefter sina studier på egen hand med viss handledning av Edvard Perséus innan han 1880 begav sig till Paris via Bryssel. Nordström var ordförande för Konstnärsförbundet 1896–1920.

Nils Kreuger utbildades liksom Bergh på Konstakademien och senare på Edvard Perséus konstskola i Stockholm samt i Jean-Paul Laurens ateljé i Paris. Under det tidiga 1880-talet vistades han en hel del i Grez-sur-Loing och var aktiv i opponentrörelsen. Han influerades av den franska impressionismen, ofta i regniga stadsbilder med hästar. Kreuger målade gärna hästar även när han flyttade till Sverige och Varberg i början av 1890-talet. Han utvecklade en egenartad teknik som bestod i att han med streck och prickar målade över sina målningar med tusch. Tekniken påminner mycket om Vincent van Goghs teckningar.

När de tre konstnärerna på 1890-talet flyttade hem till Sverige efter flera år i Frankrike ville de tillsammans utveckla ett nytt nationellt svenskt landskapsmåleri. I Paris hade de, liksom många andra svenska konstnärer, tagit intryck av såväl friluftsmåleri som impressionism, men vid återkomsten till Sverige var det viktigt för dem att deras måleri skulle vara svenskt snarare än internationellt.

Anna Maria Ehrenstrahl. Sveriges första kvinnliga konstnär, presentation kring *Allegori över våren* (1687), sal 27 våning sex.

Den experimenterande Varbergstiden resulterade i ett symbolmättat måleri som syftade till att uttrycka själstillstånd snarare än att vara rent avbildande. Framför allt Kreuger och Nordström lämnade friluftsmåleriet och impressionismen och närmade sig syntetismen och symbolismen i förenklade, ödsliga skymningslandskap. Trots ambitionerna om att vara svenska kan man hos alla tre se influenser från konstnärer som Paul Gauguin och van Gogh samt den internationella symbolismen.

Anna Maria Ehrenstrahl

Som en del av ett samarbete med Van Gogh Museum i Amsterdam, Dallas Museum of Art och Riksantikvarieämbetet fanns sedan 2022 i sal 27 på våning sex en presentation av ett forskningsprojekt kring museets målning *Olivskog, Saint-Rémy* (1889) av Vincent van Gogh. I september togs målningen ner för ett utlån till utställningen *Vincent van Gogh. Gardens for Poets and Lovers* på

The National Gallery i London. Rummet arrangerades då om för en presentation av Anna Maria Ehrenstrahls (1666–1729) målning *Allegori över våren* (1687), den äldsta målningen av en kvinnlig konstnär i museets samling.

I Göteborgs konstmuseums samling med äldre konst är representationen av kvinnliga konstnärer minst sagt sparsam, något som museets förvärvsgrupp de senaste åren arbetat aktivt med att förändra. Under den sena renässansen och tidiga barocken verkade kvinnliga konstnärer framgångsrikt i flera av Europas länder, men det dröjde innan de uppmärksammades i konsthistorieskrivningen och deras verk saknas därför i många museisamlingar.

I dag är flera av dem välkända, omskrivna och uppskattade. Den mest kända är Artemisia Gentileschi (1593–cirka 1656), som verkade i Florens, Rom och Neapel. Hon var dessutom under en tid verksam vid Karl I:s hov i England. Andra exempel på kända och framgångsrika kvinnliga konst-

närer är Catharina van Hemessen (1528–1565), verksam i Antwerpen, och Sofonisba Anguissola (1532–1625), som en period verkade som hovmålare hos Filip II i Madrid. I England var Mary Beale (1633–1699) framgångsrik som porträttmålare.

De kvinnliga konstnärer som verkade under eget namn var som regel starkt begränsade av regler och konventioner som inte gällde för män. De arbetade mest med porträtt eller allegoriska teman innehållande frukter och blommor, ämnen som ansågs lämpliga för kvinnor. Det fanns på deras tid inga konstskolor och när akademierna tillskapades på 1700-talet var kvinnor för det mesta utestängda från undervisningen. I Sverige öppnades Konstakademiens utbildning för kvinnor först 1864.

Före konstskolornas tid utbildade man sig till konstnär genom att gå i lära hos en mästare. De flest av de kvinnliga konstnärer vi känner till från renässansen och barocken var nära släktingar till etablerade konstnärer, ofta döttrar eller systrar som arbetade som assistenter till sina manliga släktingar. Bara ett fåtal hade egna ateljéer.

Anna Maria Ehrenstrahl var dotter till den från Tyskland invandrade hovmålaren David Klöcker Ehrenstrahl (1628–1698) och verksam i Stockholm i slutet av 1600-talet och början av 1700-talet.

För framgångsrika konstnärer var verksamheten – liksom alla andra hantverk – ett företag med flera anställda, elever och medhjälpare. Det drevs ofta som ett familjeföretag där familjefadern bar mästartiteln och signerade verken, men där såväl hustrun som söner och döttrar kunde vara engagerade.

Anna Maria Ehrenstrahl utbildades hos sin far. Där arbetade hon med porträtt och med att kopiera målningar. Kopiering var en ansedd och efterfrågad verksamhet i den tidens konstvärld. Den innebar ingen mekanisk efterbildning, kopiorna kunde skilja sig i storlek och stil jämfört med originalet.

Ehrenstrahl gifte sig 1688 och behövde inte vara yrkesverksam för sitt uppehälle men fortsatte ändå måla livet ut och tycks ha varit respek-

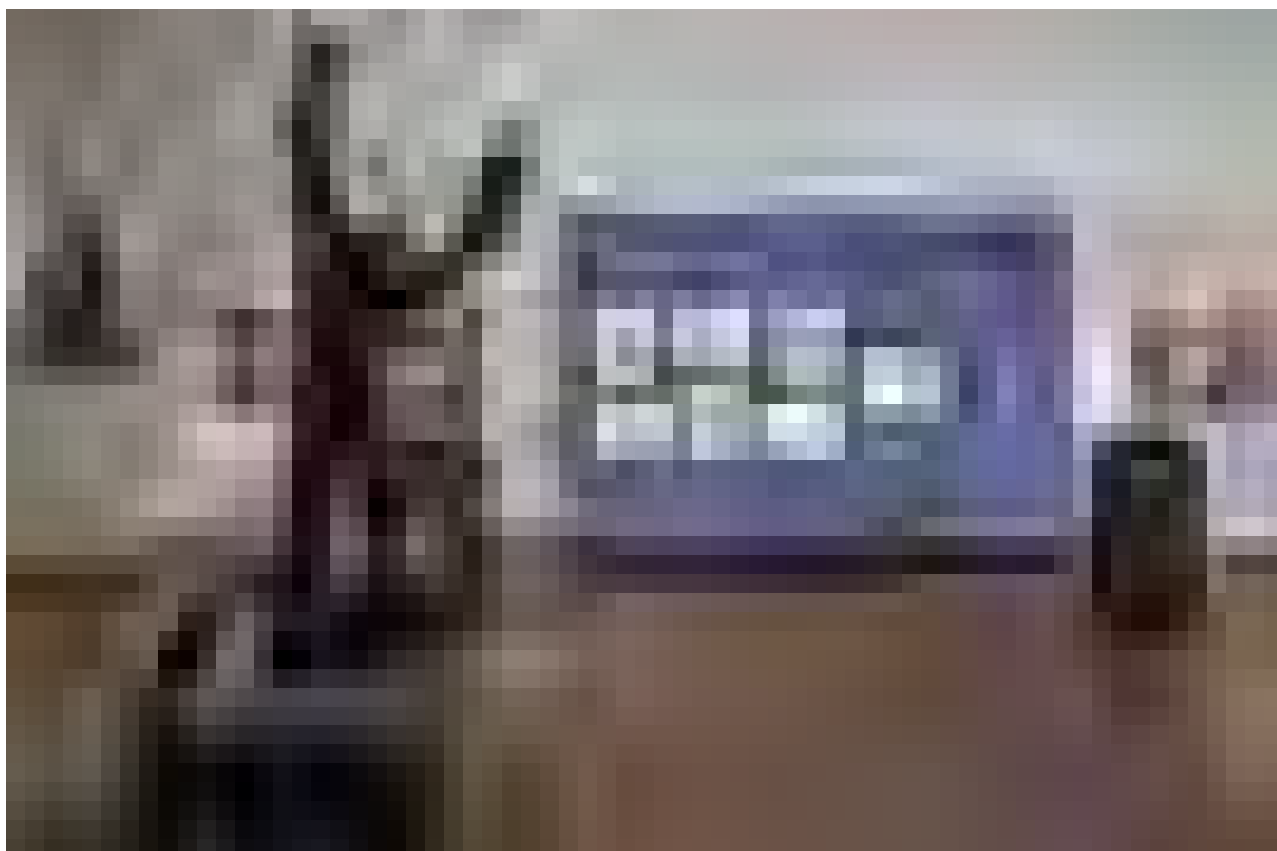
terad som konstnär. Det finns bara ett fåtal verk som är signerade av henne, men man kan räkna med att större delen av hennes produktion är dold under faderns namn.

Mest känd är Anna Maria Ehrenstrahl för sex porträtt av Svea hovrätts tidigare presidenter donerade till Hovrätten 1717. Vid detta tillfälle skrev poeten Sophia Elisabet Brenner en hyllningsdikt, där hon lyfte fram Anna Maria Ehrenstrahl som Sveriges första kvinnliga målare.

Anna Maria Ehrenstrahls *Allegori över våren* köptes in till museet 2023. På baksidan är den signerad "Anna Maria Ehrenstrahl Fecit [målade] Ao [anno] 1687". Enligt uppgift ska hon det året ha målat fyra allegorier över årstiderna. I målningen ses en kvinna avbildad med blottade bröst som en antik gudinna i ett fantasilandskap med klassisk arkitektur. Hon är en personifikation av våren. I sin vänstra hand håller hon en korg med blommor och på hennes högra uppsträckta arm klättrar ett knubbigt barn (en kerub) som sträcker sig efter en fågel på kvinnans hand.

Allegorier är berättelser eller bilder med ett dolt budskap, som i bildkonsten antar formen av rebusliknande bildgåtor vilka byggs ut till en hel berättelse med hjälp av symboler. De blev mycket populära under barocken på 1600-talet. Betydelsen, som numera kan vara svår att förstå, var för den samtida konstkännaren avläsbar genom ikonografiska handböcker som till exempel Cesare Ripas *Iconologia*. Den utkom första gången 1593, men nya upplagor trycktes åtskilliga gånger under 1600-talet. Ända sedan antiken hade allegorier använts för att illustrera abstrakta filosofiska begrepp och mänskliga egenskaper som rättvisa, sanning, årstider, dygd eller avund med specifika föremål och figurer. Allegorier kunde användas för att föra ut ett provokativt budskap utan att nämna saker vid dess rätta namn.

Till presentationen gjordes en film av konservator Malin Borin om det restaureringsarbete som genomfördes innan målningen kunde visas för besökarna. Filmen visades på en skärm i anslutning till målningen.

Lena Andersson, *Linnea i målarens trädgård*, sal 29 våning sex.

Linnea i målarens trädgård

I december togs tre målningar av den franske konstnären Pierre Bonnard (1867–1947) ner i franska samlingen i sal 29 på våning sex: *Jakten* (cirka 1908), *Modell i fåtölj* (cirka 1905) och *Naken akt* (1903). Målningarna gick först på utlån till Nationalmuseum i Stockholm och sedan vidare till Lillehammers konstmuseum för utställningen *Pierre Bonnard och Norden*.

De tre målningarna lämnade plats till en presentation av sju av Lena Anderssons akvareller till boken *Linnea i målarens trädgård* (1985). Det är en berättelse om flickan Linnea som tillsammans med den pensionerade trädgårdsmästaren Blomqvist reser till konstnären Claude Monets rosa hus och trädgård i Giverny utanför Paris. Det är en av den svenska barnbokslitteraturens största succéer.

Boken, vars text är skriven av Christina Björk, är översatt till 22 språk och läst av barn och vuxna över hela världen. Generationer av läsare har med hjälp av Lena Anderssons akvareller fått en introduktion inte bara till konsten, impressionismen och Claude Monet, i boken får vi också lära känna Paris och veta en hel del om blommor och trädgårdar. Där berättas om Monets liv, och vi får även träffa hans släktingar och lära oss hur man uttalar franska ord.

I samma sal visades samtidigt de tre målningar av Monet som finns i samlingen. Ett par av målningarna, *Pilar i soldis*, *Giverny* (1886) och *Näckrosor* (1907) är målade i Giverny dit Linnea och Blomqvist reser i boken. Bilderna till boken är donerade av Barnboksbildens Vänner 1990.

VÅNING FEM

I juni genomfördes en omhängning av sal 13 på våning fem när Peder Balkes (1804–1887) *Jostedalsbreen* och *Landskapsstudie från Nordland* samt Carl Johan Fahlcrantz (1774–1861) *Fjälltrakt vid solnedgång* återkom efter att ha varit utlånade till Konstmuseet Sinebrychoff i Helsingfors och utställningen *Peder Balke. Förtrollad av Arktis*. De målningar som under tiden ersatte var Hans Fredrik Gudes *Likfärd på Sognefjorden* (cirka 1866), Morten Müllers *Landskap* (1853) och Maria Nordins akvarell *Om mörkret* (2016),

I augusti 2024 togs Hanna Paulis målning *Konstnären Venny Soldan Brofeldt* ner i Karl XII-hallen (sal 15 våning fem) för att lånas ut till utställningen *Against All Odds. Historiske kvinder og nye algoritmer* på Statens Museum for Kunst i Köpenhamn. Som ersättning monterades Ali Ardalans (f. 1985) installation *The Frame* upp i salen. Det innebar också att Charlotte Gyllenhammars skulptur *Double Blind*, som visats i salen sedan hösten 2024, togs till magasin.

Ali Ardalan är född i Tehran, Iran 1985. Han utexaminerades från HDK-Valand – Högskolan för konst och design i Göteborg 2022. I sin konst arbetar Ardalan återkommande med ämnen som migration, makt, identitet och språk. Verket *The Frame* köptes in till Göteborgs konstmuseum på hans examensutställning. Det består av en kopia av migrationsverkets entrédörrar i

Märsta, beställda och tillverkade i Iran, samt en videoskärm där en obegriplig Google-översättning av flyktingars poesi skriven på farsi spelas upp. I Ardalans verk krockar den byråkratiska hanteringen av flyktingar med den individuella människans behov. Den enskilde blir till en siffra, fångad i en struktur som är okänslig och fyrkantig och där nyanserna förloras på vägen.

Monter för konst på papper

I Göteborgs konstmuseums samling finns ett sjuttiototal teckningar av den norske satirtecknaren Ragnvald Blix (1882–1958). Blix var framför allt känd för sina antinazistiska bilder, varav många publicerades i *Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning* under 1930- och 1940-talen under pseudonymen Stig Höök. I montern för konst på papper i det innersta kabinettet på våning fem, visades från februari till juni ett urval av sex verk av Blix från tiden precis före och under andra världskriget.

Därefter visades ett urval av Carl Larssons brev och gratulationskort till paret Fürstenberg, med bland annat teckningar och akvareller från konstnärens familjeliv och sammankomster.

Ansvarig för omhängningarna har varit intendent samling Per Dahlström, förutom montern för konst på papper, vars urval bestäms av en ansvarsgrupp där intendent samling ingår.

Pedagogik

Inom den pedagogiska verksamheten arbetar Göteborgs konstmuseum kontinuerligt för att göra museets samling och utställningar tillgängliga och angelägna för en mångfald av besöksgrupper med olika förutsättningar. Det sker genom ett brett pedagogiskt utbud av öppna visningar, lektioner för besökande skolklasser, uppsökande verksamhet, bokade gruppvisningar, specialvisningar och projekt för unga samt genom pedagogiskt material till olika utställningar. Den pedagogiska verksamheten är omfångsrik och växande. Fler målgrupper tillkommer, olika samarbeten inleds och nya arbetssätt provas i en strävan att ständigt utveckla både den interna kunskapen och det externa utbudet.

Museets visningar och andra pedagogiska aktiviteter täcker in alla åldrar från bebisar till seniorer, med hänsyn tagen till olika behov och intresseriktningar. Museilektioner för skolklasser är ett av pedagogikens grunduppdrag och sedan många år en tyngdpunkt i verksamheten. Bland de 1 287 pedagogiska och publika aktiviteter som genomfördes under 2024 fanns såväl bebisvisningar och skapande arbete i Studio som konsthistoriska föreläsningar för studenter och specialintresserade. Det gjordes också anpassade visningar för personer med särskilda behov som syn- eller teckenspråkstolkning samt visningar för personer med demensdiagnos.

Tyngdpunkten låg fortsatt på arbete riktat mot förskola och skola med 475 genomförda

museilektioner. Under 2024 gjorde pedagogiken en stor satsning i utställningen *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv*. Visningar och museilektioner hölls även fortsatt i utställningen *Den underbara färgen*. Göteborgskolorismen i nytt ljus, liksom i årets nyöppnade utställning *Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg* och *Emelie Rön Dahl och Lena Trapp. Stenastiftelsens kulturstipendium 2024*. Under början av året gavs också en del visningar i föregående års utställning med Stenastiftelsens stipendiater.

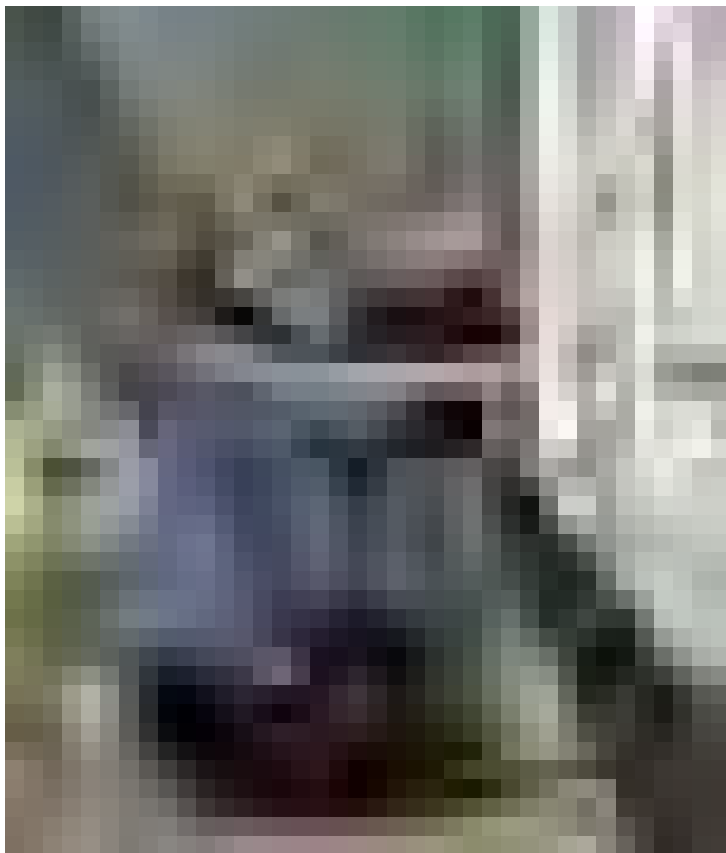
Museets konstpedagoger och programansvariga samarbetade kring aktiviteter med extra fokus kopplade till konceptet Slow Art, exempelvis genom "Lunchpaus" och under "Slow Art Day". Därutöver genomfördes lovaktiviteter för att nå barn och unga i Tynnered, som är ett av stadens prioriterade områden. I samband med utställningen *Ilon Wiklands bildvärldar* genomfördes en stor satsning för barn och unga med NPF-diagnoser.

UTSTÄLLNINGAR

Ilon Wiklands bildvärldar.

Saga, äventyr och vardagsliv

Utställningen med Ilon Wikland var ämne för 2024 års stora pedagogiska satsning. Barn och deras medföljande vuxna, i form av museets

*Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv,
Nedre etage, foto: Robert Lipic.*

personas Kim och Birgit, var utställningens målgrupper. I utställningen fanns väggtexter för både vuxna och barn och utställningens folder utarbetades för att passa vuxna och barn i samtal med varandra. Verken hängdes något lägre än sedvanlig höjd och delar av utställningsdesignen anpassades helt för barn.

Till utställningen genomfördes också en extra satsning på barn med NPF-diagnoser. Ett sensoriskt kit togs fram som besökare kunde låna. I detta fanns bland annat hörlurar, solglasögon, frågekort och sensoriska föremål för att understödja och underlätta museibesöket.

I Studion fanns under hela perioden möjlighet för besökare att skapa på egen hand. Belysningen dämpades och inredningen anpassades efter

utställningsdesignen. Besökare kunde sedan välja att antingen illustrera en text eller skriva en text till en illustration.

Till utställningen erbjöds privata visningar, museielektioner, specialvisningar, öppna visningar, utställningsintroduktioner, evenemang och skapande verkstad i Studion för skolor under vardagar och för allmänheten under helger och utvalda lov. Dessutom erbjöds två kurser för barn i museets egen regi kopplat till utställningen. Den andra av dem var anpassad för barn med behov av ett långsammare tempo. Deltagarna träffades regelbundet och skapade på olika sätt kopplat till Wiklands konstnärskap.

Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg

Till utställningen om konstnären, mecenaten, samlaren och kulturprofilen Charlotte Mannheimer utformades ett flertal visningsformat. Visningar i utställningen gavs som bebisvisningar, bokningsbara visningar, öppna visningar, två specialvisningar med curatör, en visning för personer med demensdiagnos och en syntolkad visning.

Stenastiftelsens kulturstipendiater

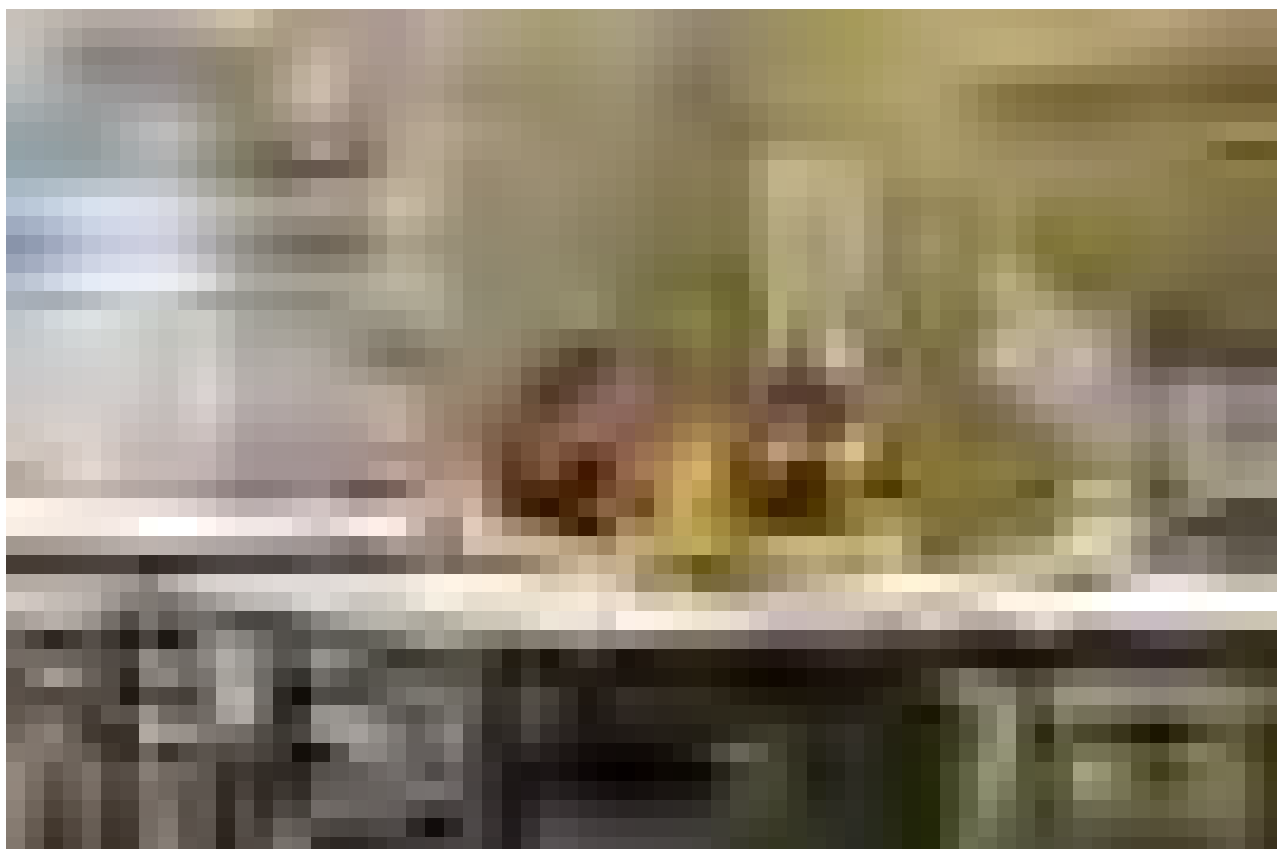
Under början av 2024 visades fortfarande 2023 års mottagare av Stenastiftelsens kulturstipendium och under slutet av 2024 öppnades utställningen med årets stipendiater.

Pedagogiken erbjöd öppna visningar och specialvisningar med curator. Utställningarna och verken i dem vävdes också in i befintliga museielektioner och deras teman.

LOVSATSNINGAR

Sportlov, påsklov och höstlov

Under sportlovet erbjöds aktiviteter i Studion med rubriken "Färgsätt en tygpåse". Påsklovets aktiviteter på museet hade temat "Måla din egen kruka". I vanlig ordning bjöd höstlovet på ficklampsvisningar för de modiga under kvällstid (måndag och

Skapande i Studion under *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv*, foto: Robert Lipic.

tisdag). I Studion erbjöds skapande verkstad på temat "Läskiga masker". Under höstlovet anordnades också en "lovmandag" till *Ilon Wiklands bildvärldar*, utformad för barn med NPF-diagnoser och deras medföljande vuxna. Inga särskilda medel för lovsatsningar tillkom verksamheten under 2024. Aktiviteter för barn och unga gjordes således med egna medel. Sammanlagt deltog 462 personer under dessa aktiviteter, varav 254 var under tjugo år.

Sommarlov – Workshopar i Tynnered och öppen studio

Under sommaren 2024 erbjöd Göteborgs konstmuseum pedagogiska aktiviteter i Tynnered samt i våra egna lokaler i Studion. I Tynnered anordnades sex träffar: tre hos Mötesplats Bergkristallpar-

ken och tre på fritidsgården Spacet vid Ängåsskolan. Temat för skapandet var "Gör egna stickers!" och museet erbjöd material och hjälp för detta. Aktiviteterna hölls måndag till onsdag veckorna 25 och 26. Sammanlagt deltog 111 personer varav 90 var under tjugo år.

I Studion hölls skapande verkstad utifrån två olika teman. Vecka 25 hölls aktiviteterna i samarbete med Göteborgs stadsbibliotek, där högläsning på biblioteket följdes upp med en visning av *Ilon Wiklands bildvärldar* och skapande i Studion. Vecka 26 var temat "Sagor i svart och vitt", där workshopen inleddes med en visning i utställningen och följdes av skapande med skrapkartong som teknik i Studion. Sammanlagt deltog 150 personer varav 81 var under tjugo år.

Specialvisningar

Under året genomfördes ett antal populära specialvisningar på kvällstid med varierade teman. Målet var att erbjuda öppna visningar som visar hur konsthistorien kan belysa samtida fenomen och ge fördjupad förståelse för samhällsdiskussionen i dag samt fördjupande visningar i årets olika utställningar. Två av årets nyöppnade utställningar hade specialvisningar med respektive curator. Övriga teman valdes utifrån personalens specialkompetens och intresseområden. Några exempel på teman under 2024 var "Visningar på japanska", "Staden och sårbarhet", "Glöm din dröm" (alla hjärtans dag), "Kvinnor i konsten", "Romantiken: natur och landskap" och samvisningar med Hasselblad Center. Sammanlagt genomfördes 22 specialvisningar där 405 personer deltog.

Den pedagogiska verksamheten i siffror

Under 2024 deltog 40 563 personer i 1 287 pedagogiska aktiviteter vid Göteborgs konstmuseum.

475	museielektioner
14	visningar för högre utbildningar som högskolor, universitet, folkhögskolor
143	bokade vuxenvisningar
143	utställningsintroduktioner (av värdskapet)
192	öppna visningar inklusive specialvisningar
23	tillfällen av "Lördag i Studion"
33	lovaktiviteter
72	kurstillfällen i samarbete med Folkuniversitetet, St Elisabets folkhögskola och Senioruniversitetet
22	kurstillfällen i egen regi
28	bebisvisningar
9	syntolkade visningar
7	visningar inom satsningen Möten med minnen
2	teckenspråkstolkade visningar
8	torsdagar med öppet för förskolor och lågstadielklasser

Barn i Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv, Nedre etage, foto: Robert Lipic.

Övrig pedagogisk verksamhet

Under året genomfördes pedagogiska aktiviteter under Vetenskapsfestivalen och West Pride. Pedagogiken anordnade teckenspråkiga aktiviteter, museielektioner, bebisvisningar, syntolkade visningar, visningar för personer med demensdiagnos, undervisning för Göteborgs universitet, kurser både med externa samarbetsparter och i egen regi samt helg- och lovverksamhet.

Sammantaget var 2024 ett år med många aktiviteter då flera nya grepp prövades, inte minst i och med översynen av den pedagogiska verksamheten. Syftet har varit att förtydliga det pedagogiska uppdraget, stärka pedagogrollen och göra den pedagogiska verksamheten mer hållbar. Under 2024 utformades nya arbetssätt för att öka stabiliteten i bemanningen och minska stress för pedagoggruppen. Effektmålet är att underlätta planering och prioriteringar för såväl medarbetare som chef.

Målet framöver är att lägga tonvikt på kärnverksamheten (museielektioner, visningar och

förmedling av utställningsinnehåll), arbete inför museets om- och tillbyggnad och att delta i förvaltningens utvecklingsprojekt "Museipedagogikens potential" (M-PeP).

Implementering av ACED

Under 2022 bedrevs ett målgruppsarbete vid Göteborgs konstmuseum under ledning av Niels Righolt från CKI (Center for Kunst & Interkultur). Metoden som museet i och med detta antog som arbetssätt kallas för ACED. ACED står för Audience Centered Experience Design och utgår från att det är kultursektorns ansvar att möjliggöra medborgarnas deltagande i samhället. Som

metod presenterar ACED olika modeller och tillvägagångssätt för kulturinstitutioner att tänka kring publik, publikbehov och deltagarmöjligheter.

Under 2024 har den pedagogiska avdelningen deltagit aktivt i arbetet med att implementera ACED. Detta har skett både genom målgruppsarbetet till *Ilon Wiklands bildvärldar* och genom aktivt arbete med ACED som en del av projektgruppsarbetet inför de utställningar som planeras öppna under 2025, däribland ett fördjupat målgruppsarbete med referensgrupper till utställningen *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot*.

Program

Göteborgs konstmuseum erbjuder ett varierat program av föreläsningar och kulturaktiviteter med koppling till museets utställningar, samling och övriga verksamhet. Under året har ett nära samarbete skett med Konstmuseets Vänner i Göteborg, HDK-Valand – Högskolan för konst och design, Göteborgs Konserthus/Göteborgs Symfoniker, Göteborgs Stadsteater och Högskolan för scen och musik. Dessa samarbeten har medfört att institutionerna fått ta del av varandras publik och digitala kanaler.

Föredragsserien för Konstmuseets Vänner i Göteborg, där museets personal föreläser för medlemmar, fortsatte med sex föreläsningar under våren på temat "Stil och teknik i konsten". Under hösten gavs sex föreläsningar på temat "Dualism i konsten".

Fri entré till utställningar och program erbjuds museets publik tre dagar under 2024: Museernas dag, en dag under Kulturkalaset och på Kulturnatta. Under Museernas dag bjöd Queens of the Kitchen på innehåll under dagen. Queens of the Kitchen är en grupp kvinnor från Biskopsgården som skapade en upplevelse där besökare kunde smaka på och se hur typiska rätter från Biskopsgården lagas, med inspiration från och i dialog med museets samling. Evenemanget skapades tillsammans med Jasmine Soufi, matentreprenör. Kulturkalaset fokuserade på innehåll och visningar i *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv* och Göteborgs estniska kör sjöng

svenska och estniska sånger. Kulturnatta erbjöd ett brett program med visningar i museets utställningar, även vid detta tillfälle i samverkan med Queens of the Kitchen.

Museet har även deltagit i stadens uppdragsgrupp med ansvar kring lokala evenemang för att uppmärksamma Tornedalingarnas högtidsdag som genomfördes i samarbete med tidskriften *Meänmaa*. Inom det publika programmet har de kontemplativa spåren med Slow Art-upplevelser fortsatt genom "Lunchpaus" och meditationsvisningar i samlingen. Under våren erbjöds en teoretisk kurs kring *Den underbara färgen. Göteborgskolorismen i nytt ljus*, vilken följdes av en ny teoretisk kurs på hösten under temat "Upptäck illustration!" Sammanlagt genomfördes under året 64 programpunkter med 11 922 deltagare fysiskt i huset.

PROGRAM VID GÖTEBORGS KONSTMUSEUM

Programaktiviteter i anslutning till utställningar

Sten A Olssons Kulturstipendium 2023

Konstnärssamtal

En kväll med Camilla Boström & Olof Marsja
Auditoriet, 31 januari

Den underbara färgen.**Göteborgskolorismen i nytt ljus****Teoretisk kurs för vuxna – Den underbara färgen**

Fyra föreläsningar, kursen erbjöds i två omgångar mellan den 18 januari och 31 mars
 "Göteborgskolorismen – ett vidare sammanhang", forskningsledare Kristoffer Arvidsson
 "Göteborgskolorismen bortom Göteborg – nordiska och internationella influenser", intendent Eva Nygårds
 "Kolorism i spåren av nya konstnärsfärger under tidigt 1900-tal", konservator Malin Borin
 "Göteborgskolorismens slut – Vad hände sen?", konstpedagog Mozo Solomon

Dansworkshop – Kropp och färg.**Workshop för barn i Den underbara färgen**

Danskompaniet SPINN
 Nedre etage 17 februari

Göteborgskolorismen och psykiatrin

Johannes Nordholm, psykolog verksam i psykiatrin i Göteborg och i privat praktik, konstsribent i kulturtidskriften *Arche*, konstpedagog
 Auditoriet 24 januari

Samtal: Kolorism, sjukdomskonst och staden som inspiration

Författare Lydia Sandgren och museichef Patrik Steorn
 I samarbete med Konstmuseets Vänner i Göteborg
 Auditoriet 7 februari

Panelsamtal: Om konstnären Åke Göransson och hans drivkraft som konstnär

Kristoffer Arvidsson, forskningsledare Göteborgs konstmuseum; Pontus Hjortén, dokumentärfilmare (*Livet är kort, konsten lång – filmen om Åke Göransson*); Kristin Falksten, skådespelare; Lydia Sandgren, författare
 Auditoriet 10 februari

Visning med curatör

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson
 Etagera 20 mars

Föreställning: Koloristen

En performance inspirerad av göteborgskoloristen Åke Göranssons passion, liv och gärning
 Idé och manus: Kristin Falksten; medverkande skådespelare: Kristin Falksten och Sofia Henningson; regi: Svante Grogarn; regiassistent: Åke Östergren; producent: Anna Sefve; affischfoto: Johan Karlsson; kostym: Nonno Nordqvist; i produktion av Teater Trixter i samverkan med Göteborgs konstmuseum
 Mellanetage 3 april

Visning med curatör

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson
 Etagera 4 april

NY KONST. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg.**Charlotte Mannheimer och de tre rummen**

Johan Ranch, arkitekt
 Stenahallen 10 april

Visning med curatör

Intendent Eva Nygårds
 Stenahallen 24 april

Judiska konstsamlare – Mecenatskap, kulturliv och nätverk i Göteborg och Norden

Ambitionen med symposiet var att särskilt fokusera på Charlotte Mannheimers judiska bakgrund och lyfta in den i en större kontext med andra judiska mecenater och konstsamlare. Medverkande: docent Patrik Steorn, museichef, intendent och curator Eva Nygårds; fil.dr Alexandra Herlitz, universitetslektor i konst- och bildvetenskap, Göteborgs universitet; fil.dr Charlotta Nordström, universitetslektor i konstvetenskap, Stockholms universitet; docent Jan Christensen, Institutionen för historiska

studier, Göteborgs universitet. Med stöd av Clara Lachmanns Stiftelse.
Auditoriet 25 september

Brytningstid. Mannheimer/Gatsby och modernismens speglingar idag – ett reflekterande samtal

Teaterdramaturg Anna Berg, intendent Eva Nygårds, programsamordnare Linda Noreen (moderator), i samarbete med Göteborgs Stadsteater
Auditoriet 2 oktober

Visning med curatorn

Intendent Eva Nygårds
Stenahallen 16 oktober

Ilon Wikland. Saga, äventyr och vardagsliv

Visning med curatorn

Intendent Freja Holmberg
Etagera 29 maj

Princess Eugénias resa över havet – en konsertföreställning till minne av den stora flykten över Östersjön för åttio år sedan

Pille-Rite Rei – sång och saxofon; Merje Kågu – gitarr; Maria Mänd – sång och fiol; Juuli Kõrre – sång och fiol; Lars Rosengren – slagverk. I samverkan med Estnisk Teater i Göteborg och Estniska Språklklubben i Göteborg.
Mellanetage 28 september

Seminarium om Ilon Wikland och hennes avtryck i kulturen som svensk illustratör

Freja Holmberg intendent pedagogik och curator för utställningen; Mariateresa Pullano konservator; Linda Holmer, tecknare, skribent och lärare på kursen "Att bilderboksberätta"; Ulla Rhedin, forskare HDK-Valand. Dagen anordnades i samarbete med Barnbokbildens Vänner.
Auditoriet 16 oktober

Höstlovsaktivitet

– Kom och testa rollspel med Västspel!

I samverkan med Spel i Väst
Studion och Etagera 29 oktober

Höstlovsworkshops för barn med Rån Flygenring, isländsk författare och illustratör VULKANEN! Explosivt stasjonsarbeid for hele familien (workshop för barn på norska) ELDGOS! Eldfim og ævintýraleig vinnustöðvasmiðja fyrir alla fjölskylduna (workshop för barn på isländska)

I samverkan med Islands ambassad i Stockholm
Studion och Etagera 30 oktober

Föreläsning: Vulkanens skrik: Å tegne og tenke med naturkreftene

Rån Flygenring

I samverkan med Islands ambassad i Stockholm
Auditoriet 30 oktober

Visning med curatorn

Intendent Freja Holmberg
Etagera 12 november

Samarbeten

Places and Spaces – Konsert med rummen och konsten som medspelare

Anders Hagberg, professor HSM och musikstudenter från improvisationskurs
I samarbete med HSM – Högskolan för scen och musik
Entrén, Skulpturhallen och våning fem 9 oktober

Stipendieutdelning:

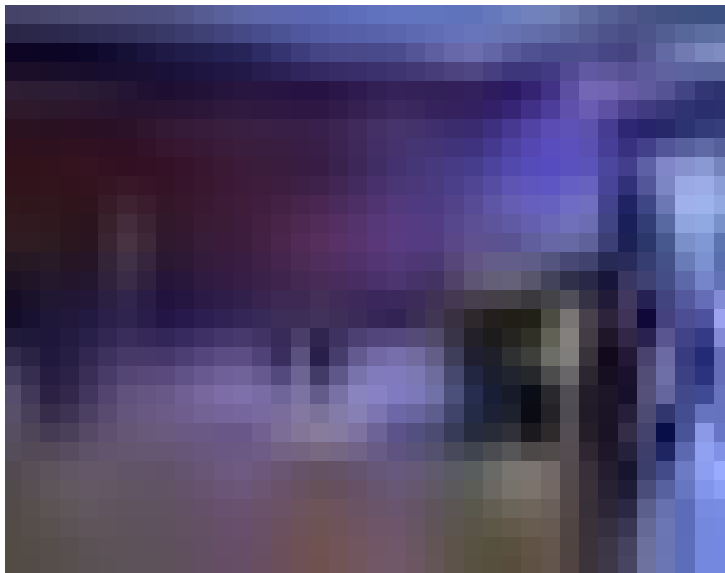
Meira Ahmemulić tar emot

Konstnärsnämndens Stora stipendium

Museichef Patrik Steorn hälsade välkommen, bildkonstnärsfondens ordförande Matts Leiderstam delade ut 2024 års Stora stipendium till bildkonstnären Meira Ahmemulić, intendent Momir Popović samtalande med konstnären
I samarbete med Bildkonstnärsfonden
Sal 23, våning sex 27 november

Museichef Patrik Steorn och intendent pedagogik Freja Holmberg under pressvisning av *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv*, Övre etage.

Museichef Patrik Steorn och intendent Johan Sjöström under pressvisning av *Emelie Röndahl och Lena Trapp. Stenastiftelsens kulturstipendium 2024*, Stenahallen.

Museernas dag

Museet erbjöd fri entré hela dagen, Queens of the Kitchen bjöd på mat och konstupplevelser med aktivitet under rubriken "Mat i fokus på Göteborgs konstmuseum – Kan man äta konst!?", visningar i samlingen erbjöds. I samarbete med Higab och Göteborg & Co. Olika platser i museet 20 april

Tornedalingarnas högtidsfirande

Poesi och samtal i samarbete med tidskriften *Meänmaa*.
Etagera 14 juli

Vernissage

Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg

Museichef Patrik Steorn hälsade välkommen, invigningstal av Karin Brygger, författare och litteraturvetare, intendent Eva Nygårds introducerade utställningen. Talen teckenspråkstolkades.
Stenahallen 6 april

Ilon Wiklands bildvärldar.

Saga, äventyr och vardagsliv

Johan Stern, Göteborgs Symfoniker, inledde med ett stycke för solocello av den estniska tonsättaren Tõnu Kõrvits, *Rändaja laul* (Vandrarens sång); museichef Patrik Steorn hälsade välkommen, intendent Freja Holmgren berättade om utställningen; medverkan av Illimar Lepik von Wiren, kulturattaché, Estlands ambassad, Birgitta Wikland och Fredrika Wikland, döttrar till Ilon Wikland, invigningstal av Mark Levengood, författare. Talen teckenspråkstolkades.
Etagera 25 maj

Emelie Röndahl och Lena Trapp.

Stenastiftelsens kulturstipendium 2024

Museichef Patrik Steorn hälsade välkommen, Lena Trapp och Emelie Röndahl introducerades

av Steorn, invigningstal av Selma Olsson Åkefeldt, ledamot i Stenastiftelsens donationsråd. Invigningen teckenspråkstolkades.
Stenahallen 7 december

Övrigt

Lunchpaus

24 januari, Ole Kruse, *Livets träd*
21 februari, Marcus Larsson, *Kustlandskap*
20 mars, Vincent van Gogh, *Olivskog, Saint-Rémy*
18 december, Jacob Adriaensz. Backer, *De fyra evangelisterna*
Lunchpaus är en visning utifrån konstverk i samlingen med kontemplation och musik av utställningskoordinator Tanja Axelryd och intendent pedagogik Freja Holmberg.

Spinnout

Med danskompaniet SPINN
Entrén 17 februari, utanför museet och Entrén 15 oktober

Meditativ visning – upplev konsten inifrån

Med konstnär och yogalärare Pernilla Ljungkvist
Samlingen 16 mars, 13 april, 19 oktober och 16 november

Kulturkalas

Göteborgs konstmuseum erbjöd en dag med fri entré till alla utställningar och aktiviteter. Dagen innehöll körsång med Göteborgs estniska kör, introduktionsvisningar i samlingen och sagostunder.
Olika platser i museet 31 augusti

Teoretisk kurs för vuxna – Upptäck illustration! Konsthistorisk kurs bakom kulisserna på Göteborgs konstmuseum

Fyra föreläsningar mellan 3 och 24 oktober
”Djur och odjur i den äldre grafiken”, konservator Victoria Skalleberg.
”Illustratören Ilon Wikland”, intendent Freja Holmberg.

”Från Singoalla till Mio min Mio”, konservator Mariateresa Pullano.
”Samlingen med barnboksbilder”, intendent Per Dahlström.

Barnens dag firas av Avenyföreningen med insamling till Världens barn

Lördag i studion, i samarbete med Avenyföreningen
Studion 5 oktober

Kulturnatta

Under kvällen visades fotografier producerade av Queens of the Kitchen med tolkningar av samlingen och matens kulturarv. Eventet skapades i samarbete med matentreprenör Jasmine Soufie. Arrangemang i samarbete med Higab och Göteborg & Co.
Flera platser i museet 25 oktober

Klang och färg: duetter med Terje och Oscar Terje Skomedal, violinist; Oscar Edin, violinist

Sal 23 våning sex 4 december

Föreläsning och bokrelease av Judiska hjältinnor

Samtal om boken med Anneli Rådestad, chefredaktör för *Judisk Krönika*, och Karin Brygger, litteraturvetare och författare. Samtalsledare var Ingrid Lomfors, historiker och tidigare överintendent för Forum för levande historia.
Auditoriet 15 maj

Zorn – målare i marknadens och metropolernas tid

Författaren Per Svensson och museichef Patrik Steorn
Sal 23 våning sex 11 september

KONSTMUSEETS VÄNNER I GÖTEBORGS KONSTKURS

Vårens konstkurs hade tema ”Stil och teknik i konsten. Från barnboksillustrationer, naken-

akter, barock och kolorism ger vi oss ut och möter våren tillsammans". Föreläsningarna ägde rum i Auditoriet.

Ilon Wiklands bildvärldar

Intendent Freja Holmberg
6 och 7 februari

Ester Almqvist i två världar

Konstpedagog Jonna Kihlsten
13 och 14 februari

Skandinaviska kolorister

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson
20 och 21 februari

Nakenhet och kroki

Utställningskoordinator Tanja Axelryd
27 och 28 februari

Blick och vision – konst under barocken

Konstpedagog Emelie Arendorff Runnerström
5 och 6 mars

Pastellmåleriets genombrott

Intendent Momir Popović
19 och 20 mars

Informell konst – konststilen tagen från det "omedvetna"

Konstpedagog Mozo Solomon
26 och 27 mars

Höstens konstkurs hade tema "Dualism i konsten". Föreläsningarna ägde rum i Auditoriet.

Dualiteter i konsten

Intendent Freja Holmberg,
27 och 28 augusti

Akvarellens äventyr.

Från romantiker till tutorials

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson
17 och 18 september

Naken eller avklädd?

Nakenhet i den nordiska konsten

Museichef Patrik Steorn
1 och 2 oktober

Göteborgskoloristerna. Sanning och myt

Museivärd Joel Melkersson
8 och 9 oktober

För mycket eller för lite

– om konserveringen av Anna Maria

Ehrenstrahls Allegori över våren (1687)

Konservator Malin Borin
15 och 16 oktober

Det privata och det offentliga

– Charlotte Mannheimers olika roller på

Göteborgs konstscen

Intendent Eva Nygårds
22 och 23 oktober

FÖRELÄSNINGAR OCH VISNINGAR FÖR SLUTNA SÄLLSKAP

Föredrag om Den underbara färgen för Sällskapet Gnistan

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson
Auditoriet den 17 januari

Visning av Den underbara färgen för Munchmuseets personal

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson
Etagerna 18 januari

Symposium med Kungliga Vetenskap och Vitterhetssamhället i Göteborg och Gustav Adolfsakademien i Uppsala

Föredrag av museichef Patrik Steorn och
introduktion om *Den underbara färgen* av
Kristoffer Arvidsson
Auditoriet 19 februari

**Visning av *Den underbara färgen* för
kulturförvaltningens administrativa enhet**

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson
Etagerna 27 februari

**Visning för Konstmuseets Vänner
i Göteborg och samarbetspartner**

Konservator måleri Petra Victor
Olika platser i museet 24 april, 6 oktober och 7 november.

**SEMINARIER, FÖRELÄSNINGAR OCH
SAMTAL UTANFÖR MUSEET**

Perspektiv på undergången

Inspirationsseminarium inför utställningsprojektet *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot* i samverkan med Institutionen för kulturvetenskaper vid Göteborgs universitet
Forskningsledare Kristoffer Arvidsson och intendent Eva Nygårds, docent Tobias Hägerland, lektor i religionsvetenskap och teologi, fil.dr Alexandra Fried, lektor i konst- och bildvetenskap, Yvonne Leffler, professor i litteraturvetenskap, Mattias Hagberg, författare, kritiker, ansvarig för kandidatprogrammet i litterär gestaltning vid HDK-Valand
Humanisten, Göteborgs universitet 7 oktober

Ester Almqvist i två världar

Konstpedagog Emelie Arendorff Runnerström
ABF Kållerød 9 oktober

**Presentation av Göteborgs konstmuseums
bevarande av konstsamlingen**

Konservator Petra Victor
Konstföreningen Akvatinten, Munkedals herrgård, Munkedal 28 november

UNDERVISNING

Nyförvärv och registrering

Föreläsning för studenter från Konserveringsprogrammet på Institutionen för kulturvård
Konservator papper Mariateresa Pullano
Göteborgs universitet 20 maj

Utlån vid Göteborgs konstmuseum

Föreläsning för studenter från Konserveringsprogrammet på Institutionen för kulturvård
Konservator papper Mariateresa Pullano
Göteborgs universitet 23 maj

Introduction to Conservation

Föreläsning för studenter från Konserveringsprogrammet på Institutionen för kulturvård
Konservator papper Mariateresa Pullano
Göteborgs universitet 16 september

OMVÄRLDSBEVAKNING

Programsamordnare Linda Noreen har uppdrag i valberedning för Svenska ICOM och föreningen Genus i museer. Hon har även uppdrag som National correspondent, European Museum Forum.

Externa relationer

Externa relationer innefattar alltifrån bemötande av besökare till kommunikation och marknadsföring. Enheten Kommunikation och marknad är en gemensam stödenhet för fem institutioner som ingår i avdelningen Göteborgs museer och konsthall. Uppdraget innefattar att tillgodose museernas och konsthallens behov av kommunikation och marknadsföring. Enheten driver och tar ansvar för kommunikationsprocessen i avdelning Göteborgs museer och konsthall i samverkan med verksamheterna. Grunden för enhetens uppdrag är att öka och bredda publiken, öka affären och stärka varumärkena.

KOMMUNIKATION OCH PUBLIKBEMÖTANDE

Göteborgs konstmuseum arbetar med olika instrument för att kommunicera museets verksamhet till publiken. Museets publik är inte begränsad till besökare i museet. Användare av kanaler som webbplats, webbkatalogen *Sök i samlingen*, Wikimedia Commons och sociala medier utgör även de museets publik. Några av dessa kanaler är inte bara marknadsföringsytor

utan också mötesplatser för konst- och kulturintresserade där dialog mellan museet och besökare, liksom besökare sinsemellan, äger rum. Facebook och Instagram är centrala kanaler för att kommunicera och interagera med publiken.

Publikutveckling

Göteborgs konstmuseum arbetar aktivt med publikutveckling, däribland med målgruppsarbete för att med utställningar och annan verksamhet nå ut till olika typer av besökare. Under 2022 inleddes ett målgruppsarbete vid museet under ledning av Niels Righolt från CKI (Center for Kunst & Interkultur). Metoden som museet i och med detta antog som arbetssätt kallas för ACED, utvecklad av det EU-finansierade projektet ADESTE+.

ACED står för Audience Centered Experience Design och utgår från att det är kultursektorns ansvar att möjliggöra medborgarnas deltagande i samhället. Metoden presenterar olika modeller och tillvägagångssätt för kulturinstitutioner att tänka kring publik, publikbehov och deltagarmöjligheter. ACED är ett verktyg för att arbeta mer publikcentrerat genom att undersöka och

Annons, *Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg, Konstperspektiv.*

möta en heterogen publiks olika behov och önskemål. ACED är ett resultat av observationen att verklig, positiv förändring vad gäller publikdiversitet och en heterogen publiks tillit till institutionen, förutsätter att institutionen arbetar tillsammans med olika grupper och utgår ifrån deras uttalade behov och önskemål.

Målgruppsarbete ingår i de samtal som förs inför att en utställning beslutas. Efter att beslut tagits om att en utställning ska visas på museet får projektledare och målgruppsansvarig i uppdrag att ta fram ett förslag på vilka målgrupper

som är aktuella för utställningen. Under det initiala uppdragsmötet fattas ett beslut kring inriktning samt hur omfattande målgruppsarbetet bör eller kan vara för den aktuella utställningen. Ledningsgruppen bär ansvar för att utbud och målgrupper varierar och att arbetet i sin helhet följs upp och utvärderas enligt de uppsatta målen. Projektledare och målgruppsansvarig(a) medarbetare säkerställer att målgruppsarbetet ges utrymme i projektmötenas dagordning och att resultaten från målgruppsarbetet genomskärar produktionen i de delar där det är lämpligt. Implementeringen av ACED i verksamheten har fortsatt under året genom det fördjupade målgruppsarbetet till *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv* och *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot*. Under hösten 2024 påbörjades också ett arbete med segmentering som syftar till att ringa in olika publiktyper utifrån intressen, behov och drivkrafter för att producera mer träffsäkert innehåll i utställningar, program och digital förmedling.

KOMMUNIKATION OCH MARKNADSFÖRING

Kommunikation och marknad ansvarar för planering av kommunikationen. Enheten arbetar för att hålla publiken uppdaterad om och väcka intresse för utställningar, programutbud och övrig verksamhet som pågår i museets regi. Enheten ansvarar för verksamhetens webbplats och övriga digitala kanaler samt pressbearbetning. Den genomför marknadsundersökningar, följer upp och kommunicerar statistik från tillgängliga källor samt genomför förstudier och analyser när det är relevant för utveckling av kommunikationen. Vidare ansvarar enheten för upphandling av kommunikationstjänster och intern projektledning i samarbete med upphandlade byråer. Enheten arbetar med avdelningsgemensamma kampanjer, marknadsplan och aktiviteter för museets butik samt strategisk och operativ kommunikation i projektet för om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum.

Annons i kollektivtrafik, *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv*.

Marknadsföring av utställningar, samling och programaktiviteter

Marknadsföring av Göteborgs konstmuseums utställningar, samling och programaktiviteter innefattar information på museets webbplats, annonsering i tryckt och digital media, digitala vernissageinbjudningar, information via museets sociala medier, i det avdelningssammansatta nyhetsbrevet samt i kalendarier. För årets tre utställningsöppningar och fyra pågående utställningar har annonsering utifrån budget och målgrupp skett i dagspress samt medier inom främst konst- och kulturområdet. Museet har annonserat (digitalt och print) i dagspress riktad mot närområdet (*Göteborgs-Posten* och *Mitt i Göteborg*), regionalt (till exempel *Bohusläningen* och *TTELA*) samt i fack- och populärpress som *Omkonst*, *Konstperspektiv*, *Elle* och *Kupé*. Information om utställningar och tillhörande programaktiviteter (i urval) har även kommunicerats i ett antal kalendarier och guider som *Artlover*, *Konstkalendern*, *Konstguiden*, *Konstperspektiv*, GP-guiden, goteborg.se och goteborg.com.

Flertalet utställningar under året marknadsfördes även med vepor på museets fasad.

En större marknadsföringsinsats gjordes för utställningen *Ilon Wiklands bildvärldar*. Kampanjen riktade sig till konst-, kultur- och designintresserade i Göteborg/VG-regionen/övriga Sverige, barnfamiljer och turister och delades in i två faser: digital/printannonsering och en filmad trailer i digitala kanaler som skulle visa besöksupplevelsen.

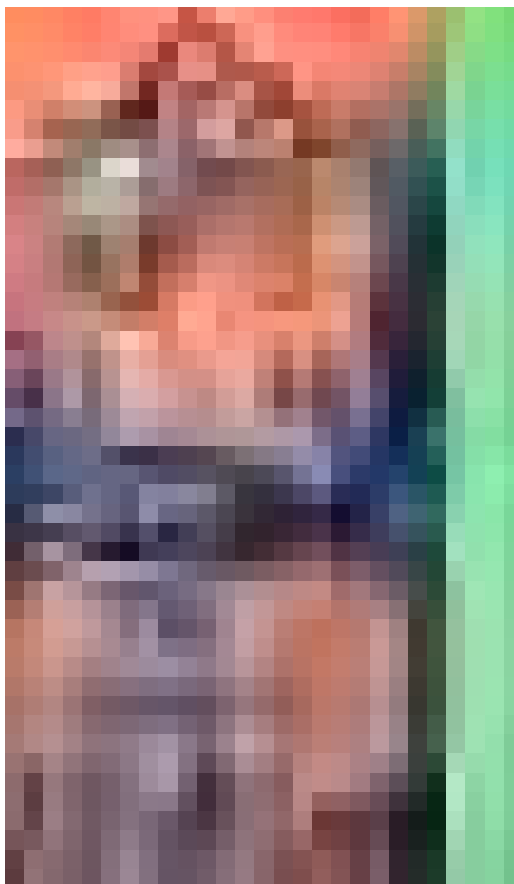
Kampanjen startade i sociala medier och andra breda och publika kanaler för att skapa kännedom om utställningen och nå främst den lokala och regionala målgruppen med banners i *Göteborgs-Posten*, *Mitt i Göteborg* och flera regionaltidningar. Kampanjen kompletterades under året med en tvåveckorskampanj i lokaltrafiken under turistsäsong, regionaltidningar och katalogen för Bokmässan. Parallellt med detta spreds den filmade trailern på sociala medier och på digitala skärmar i stadsrummet. Utöver detta distribuerades flyers till bibliotek, kulturhus, kaféer, restauranger och butiker runt om i Göteborg.

Kommunikation i digitala medier

Museets webbplats är navet för den digitala kommunikationen. Det är en stabil kanal för information om öppettider, nyheter, program och utställningar men också för kvalitativt innehåll för digitala besökare. Under året har flera satsningar gjorts på digitala fördjupningar inom ramen för utställningsproduktionen i form av artiklar om enskilda konstverk och konstnärer. Ett mer redaktionellt innehåll på webbplatsen ökar både antalet besök och den tid som varje besökare spenderar där. Att publicera fördjupande kunskapsinnehåll på webbplatsen ger också en bättre beständighet och sökbarhet över tid.

Under 2024 ser vi både en ökning och en minskning i våra digitala besök. Trafiken på webbplatsen har minskat i relation till rekordåret 2023, men mycket av den minskningen beror på regleringen kring hur museet samlar in besöksdata med anledning av GDPR. Det gör att vi inte kan se det faktiska besöksantalet, utan bara de som aktivt godkänner insamlandet av data för statistik och för att förbättra användarupplevelsen. Det verkliga antalet digitala besök till webbplatsen är med andra ord betydligt högre än vad siffrorna visar. Årets stora utställningssatsningar, framför allt *Ilon Wiklands bildvärldar*, har gjort stora avtryck även i digitala medier med tusentals besök på webbplatsen genom olika fördjupningar.

I sociala medier har museet däremot i princip fördubblat räckvidden och interaktionerna, vilket indikerar att publiken tycker att innehållet är intressant och relevant. Det visar sig också i den mängd positiva kommentarer många inlägg får. Målet för museets närvaro i sociala medier är att öka medvetenheten om museets verksamhet från samlingen till aktuella utställningar, projekt och aktiviteter. Inläggen ska lyfta fram alla relevanta delar av verksamheten och ge kunskap och perspektiv. Under året har museet publicerat innehåll som relaterar till de aktuella utställningarna, programverksamheten, nyheter samt serien #veckansverk, vars syfte är att ge en pedagogisk ingång till verk i museets samling. Flera av inläg-

Banner, *Emelie Rëndahl och Lena Trapp*.
Stenastiftelsens kulturstipendium 2024.

gen i serien #veckansverk hör till de som har skapat mest engagemang hos de digitala besökarna. Även i sociala medier har verk från de aktuella utställningarna skapat mycket engagemang, sannolikt är det många som känt igen Ilon Wiklands bilder från barnböcker och andra sammanhang.

Besök på webbplatsen

2024: 248 000

2023: 385 000

2022: 196 889

Följare i sociala medier

Facebook: 16 641 (2023: 15 106)

Instagram: 24 998 (2023: 21 516)

Press och media

Kommunikation och marknad arbetar löpande med pressbearbetning för att skapa uppmärksamhet kring museets verksamhet via pressmeddelanden, pressvisningar och direktkontakter med journalister och redaktioner, främst i samband med att nya utställningar öppnar. En nyckel till framgång är rutinen med säsongsvisa pressmeddelanden om kommande utställningar på Göteborgs museer och konsthall, vilket har genererat förhandsartiklar och medverkan på tidningarnas och TT:s listor.

Göteborgs konstmuseums utställningar får generellt stort utrymme och recenseas av stora medier. Under 2024 kvalade museets utställningar in på ett tiotal listor inför höst och vår i TT, magasin och *Göteborgs-Posten*, med stor nationell och regional spridning. Konstmuseets stora utställning med Ilon Wikland fick störst medial uppmärksamhet (121 artiklar i 63 medier, 19,4 miljoner i räckvidd och drygt 6 miljoner i annonsvärde).

Under 2024 har det mediala intresset för om- och tillbyggnaden av Göteborgs konstmuseum varit stort. Vid tillkännagivandet av det vinnande arkitektförslaget publicerades 54 inslag/artiklar i totalt 16 medier, med en räckvidd på närmare 25 miljoner och annonsvärde 6,9 miljoner kr.

Museichef Patrik Steorn är en aktiv och flitigt anlitad talesperson, inte minst i rollen som konstvetare, och medverkar i 51 artiklar/inslag under året, bland annat i TT.

Trots en nedgång i antal artiklar jämfört med rekordåret i fjol, då bara mediebevakningen av *Drömmarnas monument* resulterade i hundratals TT-artiklar, ser vi att räckvidden inte minskar lika stort och annonsvärdet är i princip oförändrat sedan i fjol. Att räckvidd och annonsvärde inte minskat mer beror på att museet syns i stora eterriksmedier med hög räckvidd under året, såsom SVT 1 och SR P1 – och fått större och mer kvalitativt medieutrymme, än vad exempelvis TT-artiklar/notiser genererar.

Under 2024 nämndes Göteborgs konstmuseum i cirka 584 artiklar eller inslag i svenska

medier av de totalt cirka 1 767 som stadens museer och konsthall förekom i. Artiklarna och inslagen om Göteborgs konstmuseum nådde totalt cirka 108,9 miljoner läsare/lyssnare/tittare i Sverige.

Antal artiklar print, webb, eter

584 (908 föregående år)

Bruttonäckvidd

108,9 miljoner (118,7 miljoner föregående år)

Annonsvärde*

34,1 miljoner kronor (35,6 miljoner kronor föregående år)

Arkitektförslaget

54 inslag/artiklar i 16 medier, 25 miljoner i räckvidd och 6,9 miljoner kr i annonsvärde.

Ilon Wiklands bildvärldar.

Saga äventyr och vardagsliv

121 artiklar i 63 medier, 19,4 miljoner i räckvidd och drygt 6 miljoner i annonsvärde.

Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg

22 artiklar i 15 medier, 3,44 miljoner i räckvidd och 1,1 miljoner i annonsvärde.

Emelie Röndahl och Lena Trapp.

Stenastiftelsens kulturstipendium 2024

10 artiklar i 5 medier, 3,27 miljoner i räckvidd och ca 590 tkr i annonsvärde.

*Annonsvärdet visar kostnaden för att köpa motsvarande annonsutrymme i de aktuella medierna, oberoende av hur stort utrymme Göteborgs konstmuseum får i artiklarna. Radio och tv ingår inte i annonsvärdet. Kalendarier ingår ej i underlaget. Källa: Infomedia.

Pressröster

"Ilon Wiklands konstnärskap rör sig från det idylliska till det värsta, från fantasins sagolandskap till de mest konkreta spårvagnarna och hamnarnas lyftkranar. Det är en storslagen utställning." Lotta Olsson, *Dagens Nyheter* 2024-10-16 om *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga äventyr och vardagsliv*.

"Nu levererar Göteborgs konstmuseum en skattkista av hennes illustrationer. Fylld av krig och landsflykt, sagans äventyr och gemenskap – det här är den mest relevanta utställningen just nu." Karin Frid, *Göteborgs-Posten* 2024-05-24 om *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga äventyr och vardagsliv*.

"Ny konst: Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg' på Konstmuseet vidgade förståelsen för modernismen genom att även lyfta fram Mannheimers privata heminteriörer och professionella umgänge. Utställningarnas lutning åt kultursociologi erbjuder alltså ett innehållsligt mervärde [...]." Boel Ulfssdotter, *Göteborgs-Posten* 2024-12-27 om *Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg*.

"Utställda på rosa väggar och gröna skärmar, i milda och matta kulörer, har det blivit en mycket fin utställning i det lite mindre formatet. Ambitiös men opretentiös." Dan Backman, *Svenska Dagbladet* 2024-07-14 om *Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg*.

"Det som verkligen skiljer dessa verk från mobiltelefonens skärm är utställningens rumsliga och tidsliga dimensioner. I stället för att svepa förbi i ett ständigt skrollande kan man bokstavligen röra sig runt verken, närma sig dem från olika vinklar – fram- och bakifrån – och bländas över hantverkets organiska textur. Faktum är att verkligheten förstärks på ett helt annat sätt än genom den digitala världens alltmer sofistikerade filter." Fredrik Svensk, *Aftonbladet* 2024-12-29 om *Emelie Röndahl och Lena Trapp. Stenastiftelsens kulturstipendium 2024*.

PUBLIKUNDERSÖKNINGAR

Under året upphandlades en attitydundersökning bland göteborgarna som genomförs under januari och februari 2025. Den ska ge svar på frågor om göteborgarnas attityder till besök, känedom, demografi, önskade öppettider med mera. Undersökningen genomförs av Enkätfabriken.

Det görs en kontinuerlig undersökning på plats i museet. Undersökningen utförs av museets värdar med hjälp av en iPad och verktyget SurveyMonkey. Syftet är att få djupare kännedom om publiken, vilka de är, vad de har för behov och hur de uppfattade sitt besök. Under 2024 samlades svar in från 1 240 personer. Några insikter från undersökningen är:

- Cirka 53 procent av besökarna var turister från utlandet och från orter utanför Västsverige.
- Åldersspannet var ganska jämnt fördelat från 20–75 år, med en liten övervikt i segmenten 20–30 år och 61–75 år.
- Hälften av besökarna var förstagångsbesökare.
- Den vanligaste besöksanledningen var att man "ville uppleva museet", följt av att man kom för "en särskild utställning". Bland göteborgarna var "en särskild utställning" vad de flesta kom för.
- Det man uppfattade som bäst med besöket var: Museet som helhet (52 procent), En specifik utställning (47 procent), Att göra något med familj/partner/vän (21 procent).
- 55 procent definierar sig som "Konstlärare: Uppskattar målningar, skulpturer, fotografi och andra konstformer och tycker om att utforska olika stilar och rörelser." 40 procent definierar sig som "Upptäckare: Gillar att utforska och upptäcka nya platser och kulturer, och ser museer som en möjlighet att uppleva nya saker och lära sig om världen."
- Man upplevde besöket som mycket prisvärt; 83 på en 100-gradig skala.
- Medelbetyget för besöket hamnade på 8,7 av 10.

Forskning

Göteborgs konstmuseums forskningsavdelning instiftades 2008, inledningsvis som ett treårigt projekt med finansiellt stöd av Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur. Avsikten var att bygga upp ett dynamiskt forskningscentrum i samverkan med det omgivande vetenskaps-samhället för att bedriva forskning om och kring museets samling. I uppdraget ingick att undersöka och granska samlingen, öka kunskaperna om Göteborgs konstliv och berika utställningsverksamheten med fördjupande studier och kritiska perspektiv. Efter den inledande projektperioden har forskningen kunnat permanentas vid museet genom en tillsvidareanställd forskare och ansökningar till diverse fonder för genomförande av forskningsprojekt.

Forskningen bedrivs i fristående projekt men också i anslutning till särskilda utställningar och som fördjupande perspektiv på museets samling. Forskningsprojekten involverar museets forskningsledare liksom externa forskare från Sverige eller utlandet. Ett flertal projekt har tagit form av större tvärdisciplinära samarbeten.

Forskningsresultaten tillgängliggörs genom publikationer, utställningar, konferenser, föredrag och museets webbplats. I museets skriftserie *Skiascope* publiceras regelbundet forskningsprojekt på teman knutna till museer, konsthistoria och Göteborgs konstliv. Samtliga publikationer i skriftserien finns tillgängliga som nedladdningsbara pdf-filer från museets webbplats. Vid sidan

av *Skiascope* medverkar forskningsledaren i produktionen av forskningsbaserade utställningskataloger och böcker om samlingen men också i textproduktion till utställningar, beståndsdata-bas, webbplats och sociala medier.

I Göteborgs konstmuseums årstryck, som även det är tillgängligt från webbplatsen, dokumenteras museets verksamhet i en forskningsunderstödjande publikation. Grundforskning kring samlingen tillgängliggörs genom webb-katalogen *Sök i samlingen*. Där kan besökare söka efter konstnärer och verk, och till ett stort antal poster få fram bilder på verk ur samlingen, faktauppgifter, pedagogiska texter, utställningshistorik och litteraturreferenser motsvarande informationen i en resonerande katalog.

Under året har forskningen inbegripit forsknings- och utställningsprojektet *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot*, samarbeten och ansökningar.

FORSKNINGSPROJEKT

Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot

Under året har forskningsavdelningens huvudsakliga fokus varit arbetet med utställningen *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot*, för vilken forskningsledare Kristoffer Arvidsson är curator tillsammans med intendent Eva Nygårds. Han är också katalogredaktör.

Som en av sexton tillfrågade institutioner bjöds Göteborgs konstmuseum in att ansöka om medel från Riksbankens Jubileumsfond för att i publikt tillgänglig form gestalta av fonden tidigare finansierad forskning. Bland de forskningsprojekt som fonden tidigare beviljat medel för, valde museet två projekt som berör mediering av katastrofer och profetiska föreställningar om undergången. Det ena är *From Pompeii to Fukushima: Time, intermediality and transregional imaginaries in disaster discourse* inom ämnet idé- och lärdomshistoria vid Uppsala universitet (2013–2015) med professor Anders Ekström som projektledare. Det andra är *Religion and the Natural Sciences in Early Modern Scandinavia* inom ämnet idé- och lärdomshistoria vid Lunds universitet (2006–2012), lett av docent Håkan Håkansson. I november kom beskedet att Göteborgs konstmuseum tilldelats 6,7 miljoner kronor för projektet. Arbetet ska resultera i en utställning med verk ur såväl den egna samlingen som betydande inlån och nyproducerade verk i olika medier, en utställningskatalog med nyskrivna essäer samt en rad programaktiviteter.

Utställningen kommer ett visat i Etagerna från februari 2025 till januari 2026 och åtföljs av en utställningskatalog som ges ut i samverkan med Appell Förlag. Ämnet berör undergången som konstnärlig tematik och människans skiftande sätt att förhålla sig till undergång och katastrofer genom historien. Utställningen är tänkt att gestalta undergångens skiftande uttryck och betydelse genom möten mellan konstverk från olika epoker och medier. Den scenografiska gestaltningen i utställningsrummet kombineras med pedagogiska texter, filmer och programverksamhet.

Som kunskapsuppbyggnad under utställningsarbetet ordnades ett seminarium för museets medarbetare i samarbete med Göteborgs universitet under rubriken "Perspektiv på undergången. Inspirationseminarium inför utställningsprojektet *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot*". (Se rubriken "Program".)

SAMARBETEN

Samarbetet med Den Hirschsprungske Samling i Köpenhamn kring ett forskningsprojekt om judiska konstsamlare har fortsatt under året. Projektet ska undersöka likheter och skillnader mellan familjen Hirschsprung i Köpenhamn och Fürstenberg i Göteborg, deras gärning som konstsamlare och relation till samhället. Vilken betydelse spelade judiska konstsamlare i konstens och konstlivets utveckling i Skandinavien under det sena 1800-talet och vilken betydelse hade deras judiska identitet i sammanhanget? Projektet involverar museichef docent Patrik Steorn och forskningsledare fil.dr Kristoffer Arvidsson från Göteborgs konstmuseum, forskarna fil.dr Alexandra Herlitz, universitetslektor i konst- och bildvetenskap vid Göteborgs universitet och fil.dr Charlotta Nordström, universitetslektor i konstvetenskap vid Stockholms universitet, museichef Rasmus Kjærboe, Den Hirschsprungske Samling, forskaren Søren Blak Hjortshøj, lektor vid Institut for Kultur- og Sprogvidenskaber vid Syddansk Universitet, och museumsinspektör Sara Fredfeldt Stadager, Judiska museet Köpenhamn.

Ett samarbete har inletts med fil.dr Camilla Larsson, lektor vid Institutionen för kultur och lärande vid Södertörns högskola, inom nätverket "Connecting Histories. Understanding the Baltic Sea Region through Art and Material Culture" med konstvetare i Baltikum (Margaret Tali och Leva Astahovska). Syftet är att samla konstvetare, historiker och museiarbetare till att undersöka en gemensam Östersjöhistoria utifrån den konst som finns i konstmuseer i regionen. Göteborgs konstmuseum medverkade i en senare beviljad ansökan om nätverksstöd från The Foundation for Baltic and East European Studies. Under våren 2025 kommer en nätverksträff att hållas i form av ett symposium på Södertörns högskola, CFP: *Power Relations and Historical Turning Points in the Baltic Sea Region: Critical Vocabularies for Understanding Art, Material Culture and Environment*. Forskningsledare Kristoffer Arvidsson kommer att medverka med en föreläsning om museets

utställningshistorik kopplat till temat. Symposiet arrangeras i samverkan mellan Södertörns högskola, the Estonian Academy of Arts, University of Gdańsk och the Art Academy of Latvia.

DOKUMENTATION

Databasarbete

Arbetet med forskning till webbkatalogen över museets samling, *Sök i samlingen*, har fortsatt under året med ett flertal publicerade texter. Till museet inkomna publikationer går igenom av forskare som noterar på vilka sidor museets verk är omnämnda och avbildade, information som därefter registreras i databasen och visas i anslutning till respektive verkspost i webbkatalogen.

Årstryck

Årstrycket tillhandahåller information om muse-

ets verksamhet till allmänheten och fungerar samtidigt som dokumentation till nytta för det interna museiarbetet, samarbetspartner och framtida forskning. Årstrycket för 2023 redigerades av forskningsledaren i samverkan med museets medarbetare.

Praktikant

Forskningsledaren har under hösten handlett praktikant Emily J. Kask, som under tio veckor genomfört sin praktik inom sin masterutbildning i konstvetenskap vid Uppsala universitet. Praktiken fortsätter med ytterligare tio veckor under våren 2025. Kask har assisterat i arbetet med katalogen för *Apokalyps*, exempelvis med korrekturläsning och redigering av bildförteckning, lagt in litteratur i MuseumPlus samt sökt efter titlar och andra uppgifter kring äldre grafik. Hon har också medverkat i museets olika mötesformer.

Publik- ationer

UTSTÄLLNINGSKATALOGER

**Ny Konst. Charlotte Mannheimer
och modernismens intåg i Göteborg/
Charlotte Mannheimer and the Rise
of Modernism in Gothenburg**

Redaktör: Eva Nygårds

Författare: Eva Nygårds, Johan Ranch
och Patrik Steorn

Grafisk form: Karl Stefan Andersson

Språk: svenska och engelska

Göteborgs konstmuseum

Göteborg 2024

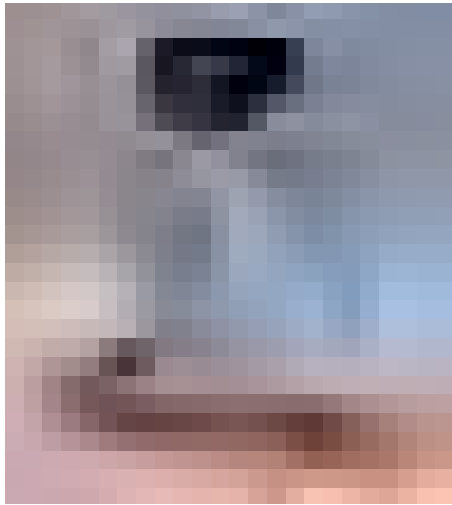
Mjukband

Format: 96 sidor

ISBN: 978-91-984602-0-9

Pris: 185 kr

Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv/The Visual Worlds of Ilon Wikland: Fairytales, Adventures and Everyday Life

Redaktörer: Kristoffer Arvidsson, Anna Hyltze och Patrik Steorn

Författare: Freja Holmberg och Patrik Steorn

Grafisk form: Emma Engström

Språk: svenska och engelska

Göteborgs konstmuseum

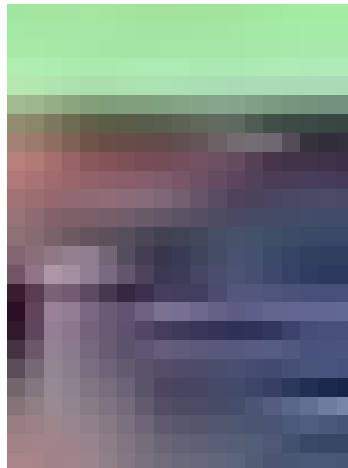
Göteborg 2024

Mjukband

Format: 66 sidor

ISBN: 978-91-984602-1-6

Pris: 135 kr

Stenastiftelsen. Årsbok 2024

Redaktörer: Sara Michaëlsson och Magnus Haglund

Författare: Sara Michaëlsson

Fotograf: Peter Claesson et al.

Grafisk form: Jonatan Sahlin

Språk: Svenska

Göteborgs konstmuseum och Sten A.

Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur

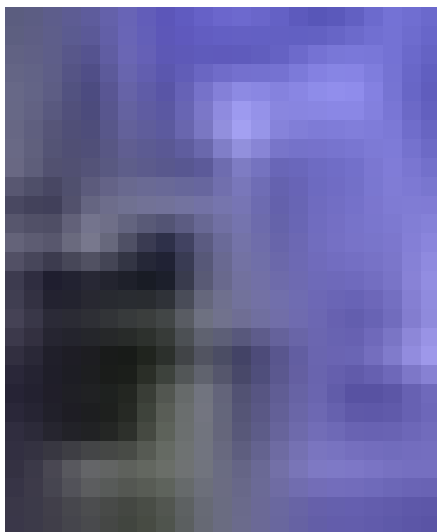
Göteborg 2024

Mjukband

Format: 190 sidor

ISBN: 978-91-986555-4-4

Pris: 100 kr

ÖVRIGT

Göteborgs konstmuseum. Årstryck 2023

Redaktör: Kristoffer Arvidsson

Författare: Kristoffer Arvidsson et al.

Grafisk form: Jonatan Sahlin

Språk: svenska

Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2024

Mjukband, 118 sidor

ISSN 0432-126X

Bibliotek

Göteborgs konstmuseums bibliotek har främst litteratur som anknyter till museets samling. Här finns konstnärsmonografier, böcker om konstteori, konsthistoria, utställningskataloger och kataloger över olika museers samlingar. Museets bibliotek är ett referensbibliotek och materialet kan studeras på plats. Biblioteket används främst av museets personal. Forskare och, om särskilda skäl föreligger, även andra externa besökare är välkomna att efter överenskommelse besöka biblioteket. Bibliotekarien besvarar även förfrågningar via telefon eller e-brev.

Biblioteket har ett utbyte av utställningskataloger med för närvarande 155 museer över stora delar av världen. Under året har museet i det internationella katalogutbytet skickat *Willing to Be Vulnerable*. Lee Bul; *Dialoger. Mode bortom det bärbara*; Ny Konst. Charlotte Mannheimer och *modernismens intåg i Göteborg*; Ilon Wiklands

bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv samt *Stenastiftelsen. Årsbok 2023* och *Stenastiftelsens. Årsbok 2024*. Biblioteket, som består av omkring 20 000 volymer, har under året utökat sitt bestånd med 100 titlar. De flesta har förvärvats genom katalogutbytet men även genom inköp av nyutkommen litteratur.

Sedan 2006 registreras bibliotekets bestånd i den nationella biblioteksdatan LIBRIS. För närvarande finns 4 780 titlar registrerade där. Övriga titlar är sökbara via bibliotekets kortkatalog. Under året har en del äldre okatalogiserat material gått igenom och katalogiserats.

Göteborgs konstmuseums bibliotek samarbetar med andra museibibliotek i Göteborg i den museibiblioteksgrupp som bildades 2008. Biblioteket har även samarbete med andra konstabliotek, främst i Göteborgsregionen, via medlemskap i konstablioteksforeningen ARLIS/Norden.

Museibutik

Museibutiken erbjuder ett brett urval produkter som knyter an till museets verksamhet, främst ett rikt sortiment av konslitteratur med en väl sorterad avdelning för arkitektur och fotografi. Förutom museets egna publikationer som utställningskataloger, boken om samlingen och skriftserien *Skiascope*, säljer butiken vykort med motiv av många av museets mest efterfrågade verk.

Sett till omsättning och vinst var 2024 det starkaste året för Göteborgs konstmuseums butik sedan starten 2001. Bidragande orsaker till detta var den goda publiktillströmningen till museet och att butikens sortiment på ett bra sätt matchade museets utbud.

Butiken fick en bra start på året, mycket tack vare att utställningen *Den underbara färgen. Göteborgskolorismen i nytt ljus* fortsatte in på det nya året och att många ville se denna innan den stängde. Under utställningsperioden såldes väldigt många affischer, magneter, vykort och inte minst katalo-

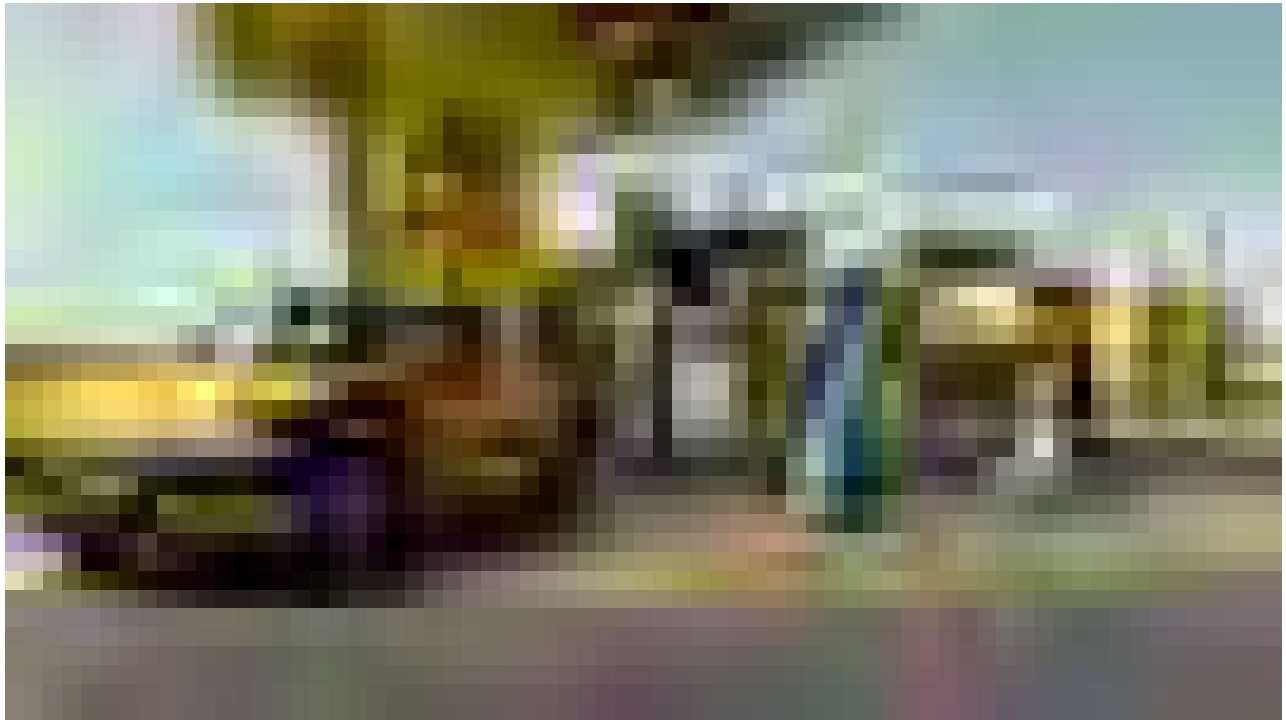
ger. Den sistnämnda är en av museets bäst säljande utställningskataloger och den har fortsatt att sälja bra även efter att utställningen stängde i april. Slutet av *Den underbara färgen* sammanföll med årets bokrea och dessa aktiviteter bidrog sammantaget till stark försäljning och bokrea lockade en mer blandad publik än tidigare.

I slutet av maj öppnade *Ilon Wiklands bildvärldar: Saga, äventyr och vardagsliv*. Till denna utställning tryckte butiken upp många affischer i olika storlekar men även vykort och magneter. Butiken tog också fram ett ritblock. Utöver detta ingick i sortimentet ett mycket rikt urval av böcker knutna till utställningen. Utställningens succé bidrog till att sommaren blev den starkaste någonsin för butiken. Utöver *Ilon Wiklands bildvärldar* visade museet under sommaren den populära utställningen *Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg* och på Hasselblad Center visades en retrospektiv utställning med Anders Petersen, som lockade många besökare, både nationella och internationella. Försäljningen fortsatte att vara stark under hösten då utställningen med årets Hasselbladpristagare Ingrid Pollard även den bidrog till ett starkt intresse för butikens sortiment. Året avslutades med en ovanligt bra julhandel med hjälp av framgångsrik marknadsföring i sociala medier.

Arbetet med att utveckla museets webbutik har fortsatt under året. Sortimentet och marknadsföringen har utökats. Försäljningen ökar stadigt. Webbutiken kommer att prioriteras ytterligare under 2025.

Nyförvärv till samlingen

Eric Magassa (f. 1972)

See, Saw, Seen, 2018, rörlig bild (färg, ljud), 11 min 43 sek, GKM 2024-1

Inköpt från konstnären, 27 500 kr

© Eric Magassa / Bildupphovsrätt 2025

Olof Marsja (f. 1986)

Vägvisare I, 2023, bemålad syntetgips på frigolit och trä, textil, metall och plast, 300 × 170 × 162 cm,
GKM 2024-2. Inköpt genom Nevven, 250 000 kr

© Olof Marsja / Bildupphovsrätt 2025

Amanda Sidwall (1844–1892)

Porträtt av rödhårig gosse, utan år, olja på duk, 41×33 cm, GKM 2024-3

Inköpt genom Uppsala Auktionskammare, 18 800 kr inkl. avgifter

Torsten Billman (1909–1989)

Grådag, 1930, träsnitt på papper, 27 × 21 cm, GKM 2024-4

Hejarlag, 1935–1936, träsnitt på papper, 36 × 27,5 cm, GKM 2024-5

Matklagare, 1935–1936, träsnitt på papper, 31,5 × 22,5 cm, GKM 2024-6

Förbannelse över fascismen, 1938, träsnitt på papper, 28 × 17 cm, GKM 2024-7

Heil Hitler!, 1940-talets början, träsnitt på papper, 26,5 × 19,6 cm, GKM 2024-8

Flyktingar, 1940, träsnitt på papper, 25 × 16 cm, GKM 2024-9

Studentskan, 1949, träsnitt på papper, 18 × 21 cm, GKM 2024-10

Dagmar Hagelin, 1982, träsnitt på papper, 33 × 23 cm, GKM 2024-11

Arne Treholt, 1985, träsnitt på papper, 23,7 × 18,5 cm, GKM 2024-12

Sveavägen-Tunnelgatan, 1988, träsnitt på papper, 23 × 19,5 cm, GKM 2024-13

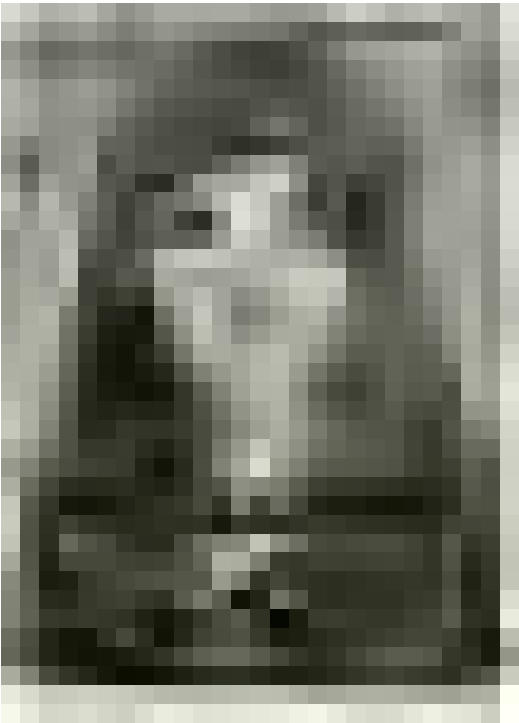
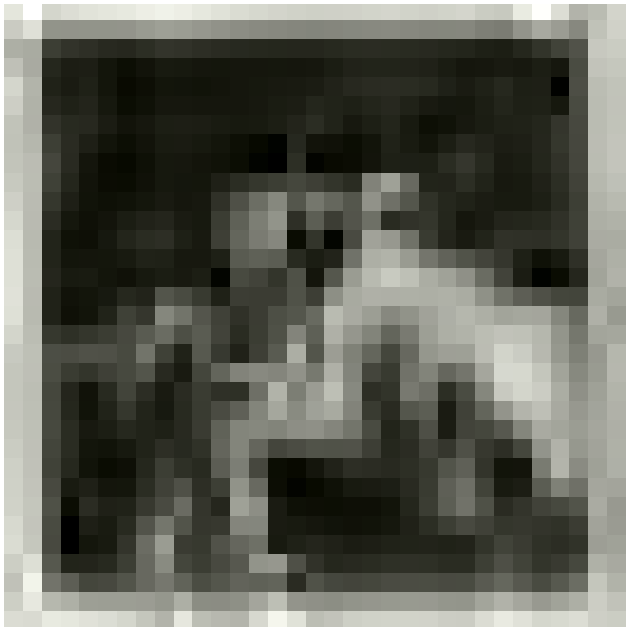
Väckelsemötet, utan år, träsnitt på papper, 19,6 × 21,5 cm, GKM 2024-14

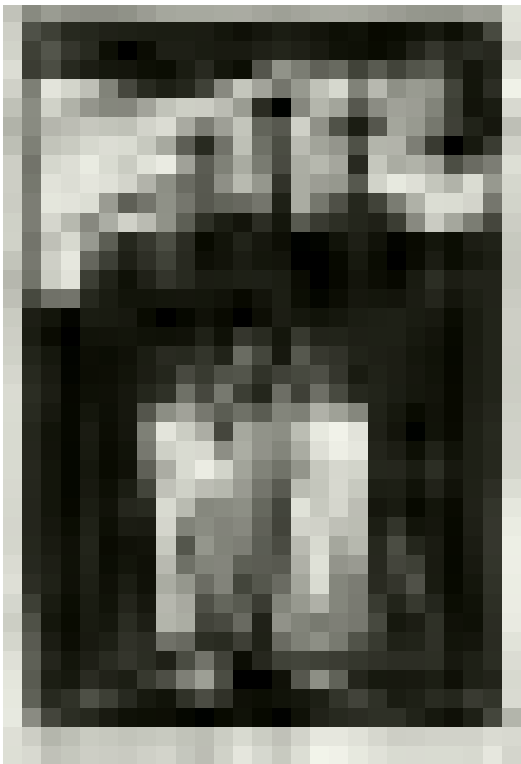
Lagkloka, 1933–1934, träsnitt på papper, 27,8 × 21,2 cm, GKM 2024-15

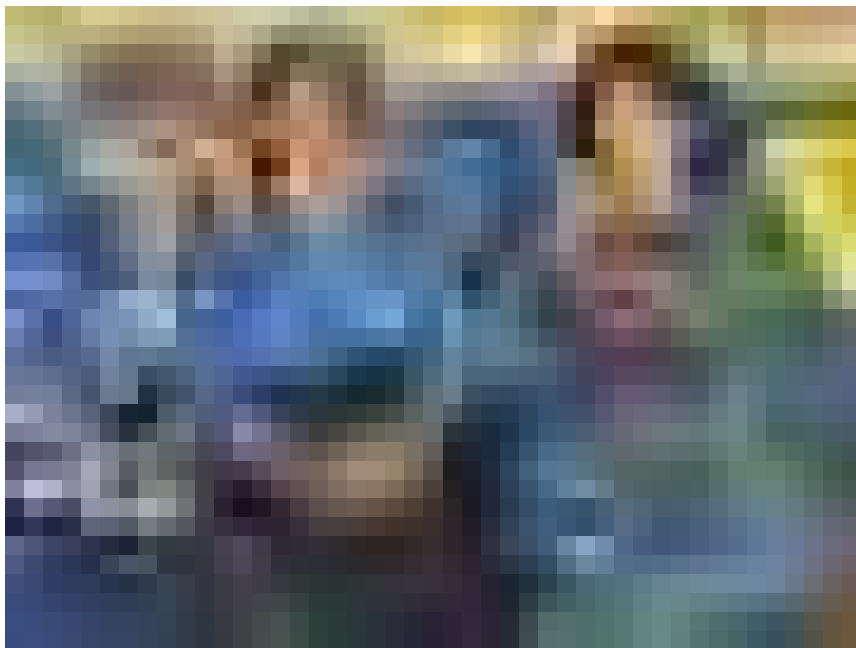
Inköpta från privatperson, 33 000 kr för de tolv verken

© Torsten Billman / Bildupphovsrätt 2025

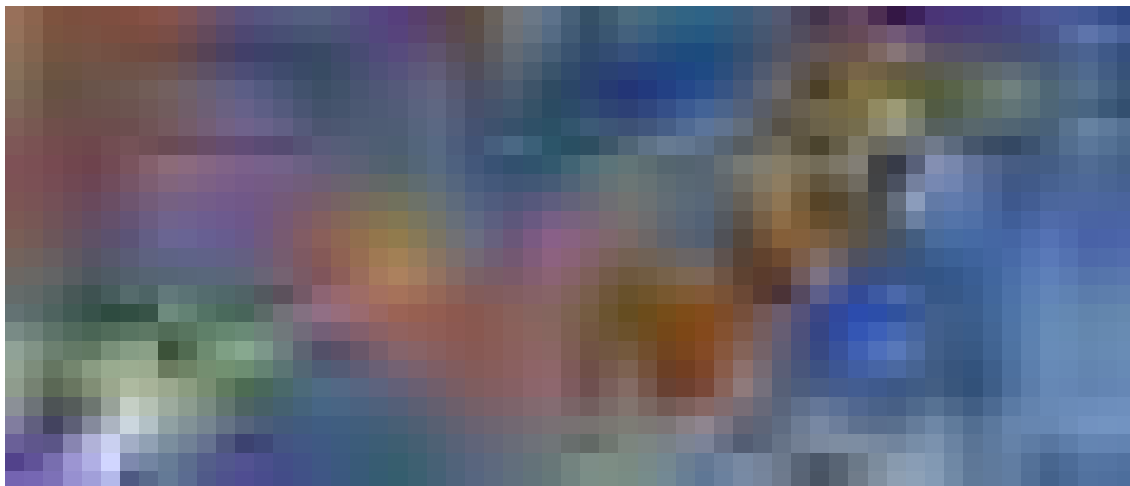

Nils Nilsson (1901–1949)

Tre romska kvinnor, 1940-tal, olja på duk, 97,5 × 130,5 cm, GKM 2024-21

Inköpt genom Stockholms Auktionsverk, 44 311 kr inkl. avgifter

Ulf Trotzig (1925–2013)

Utan titel, utan år, olja på duk, 85,5 × 200,5 cm, GKM 2024-22

Inköpt genom Uppsala Auktionskammare, 60 500 kr inkl. avgifter

© Ulf Trotzig / Bildupphovsrätt 2025

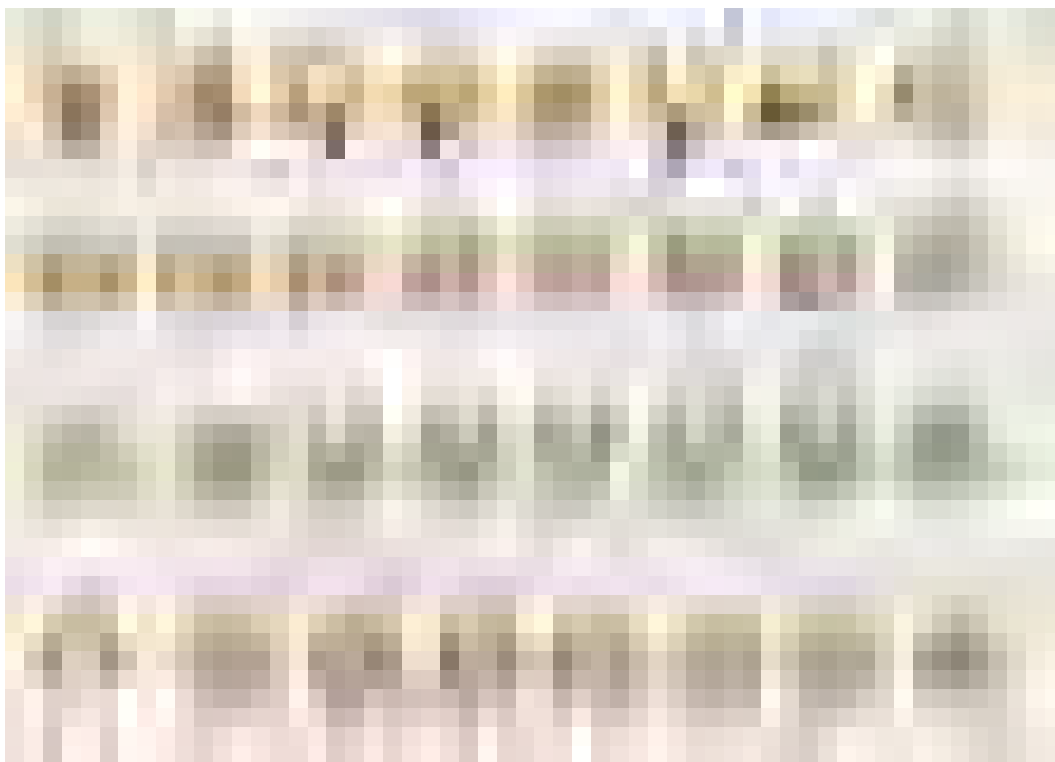

Olle Skagerfors (1920–1997)

Självporträtt, utan år, olja på duk, 97,5 × 73,5, GKM 2024-23

Inköpt, 70 000 kr

© Olle Skagerfors / Bildupphovsrätt 2025

Marie-Louise Ekman (f. 1944)

Trettiotvå damhuvuden, 2008, olja på duk, 50,5 × 70,5 cm, GKM 2024-24

Monument med Olle Bærtling målning, 1981, gouache på konstsiden, 30 × 64 cm, GKM 2024-25

Inköpta genom Bukowskis, 175 500 kr inkl. avgifter

© Marie-Louise Ekman / Bildupphovsrätt 2025

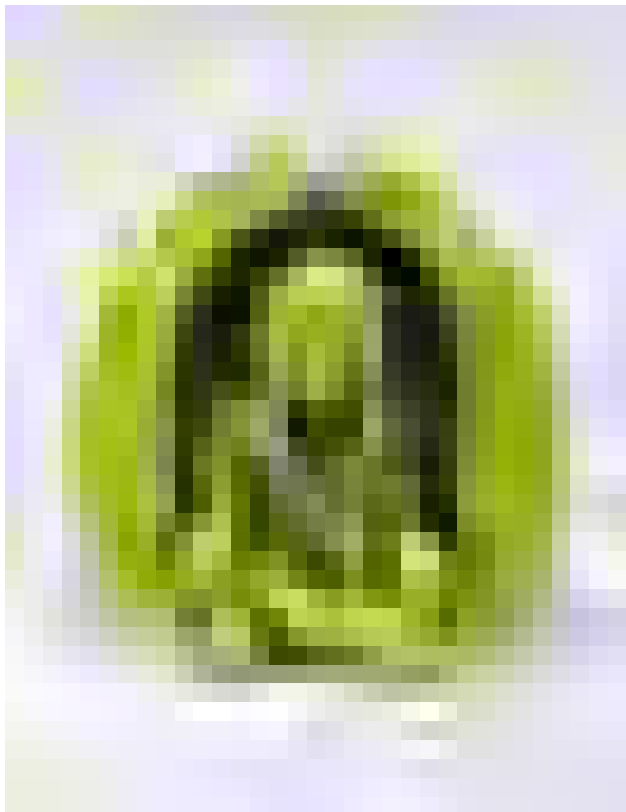

Karin Parrow (1900–1984)

Figurer i sydländsk stadsmiljö, 1950, olja på duk, 84,5 × 72,5 cm, GKM 2024-41

Inköpt genom Göteborgs Auktionsverk, 65 080 kr inkl. avgifter

© Karin Parrow / Bildupphovsrätt 2025

Kim Simonsson (Finland f. 1974)
Savoy hydda, 2023, keramik, syntetgips och nylonfiber,
63 × 71 × 81 cm (installation), GKM 2024-42
Inköpt genom Galerie Forsblom, 268 988 kr

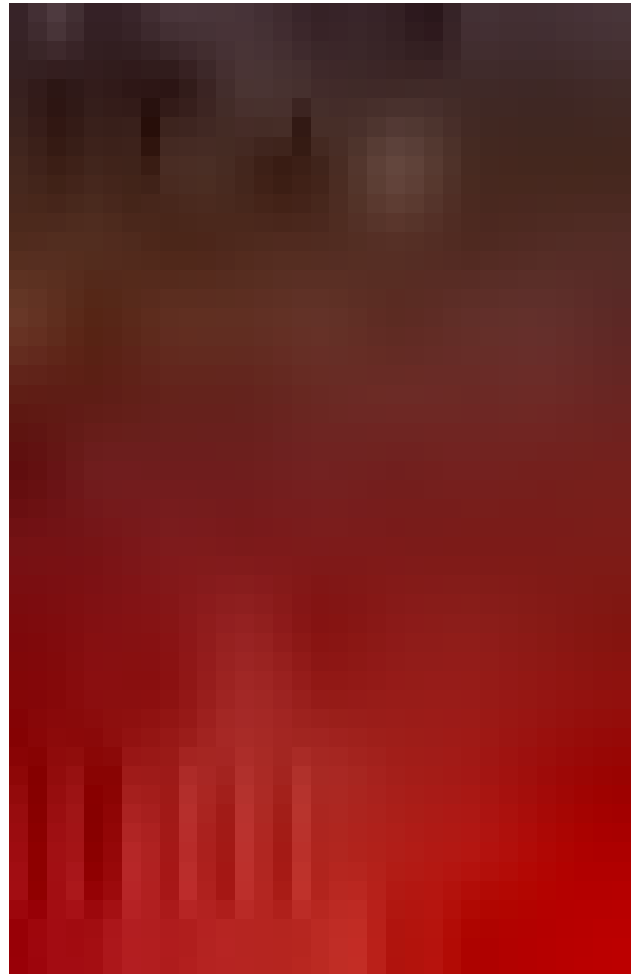
Ulrika Fredrika Pasch (1735–1796)
Magdalena Sophia Wrangel af Sauss, 1760-tal, olja på duk,
67 × 52 cm, GKM 2024-43
Inköpt genom Bukowskis, 45 000 kr inkl. avgifter

Fanny Hellgren (f. 1992)

Oceans of Time, 2024, epoxiharts, sand och pigment,
130 × 111 × 10 cm, GKM 2024-45

Inköpt genom Nevven, 50 000 kr

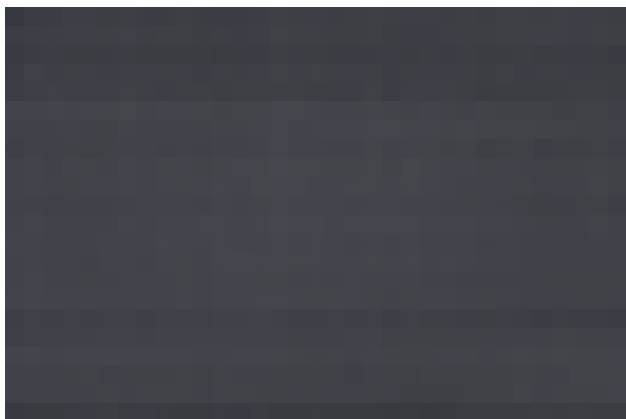
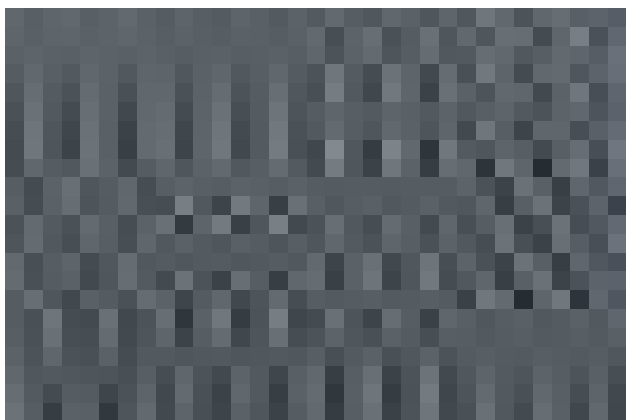
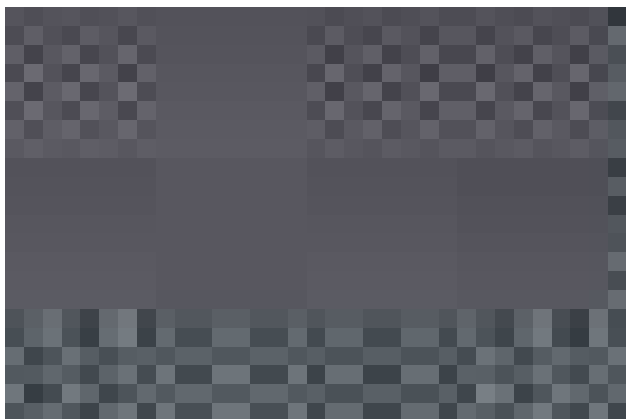

Ann Edholm (f. 1953)

Nacht-und-Nacht I, 2020, akryl, vinyl, olja och vax på duk,
260 × 165 cm, GKM 2024-49

Inköpt genom Galleri Hammarén, 400 000 kr

© Ann Edholm / Bildupphovsrätt 2025

Dawid (f. 1949)

K1D7392 ur sviten *MK/AW*, 2013, fotografi, pigmentutskrift, 88,5 × 133,5 cm, GKM 2024-16

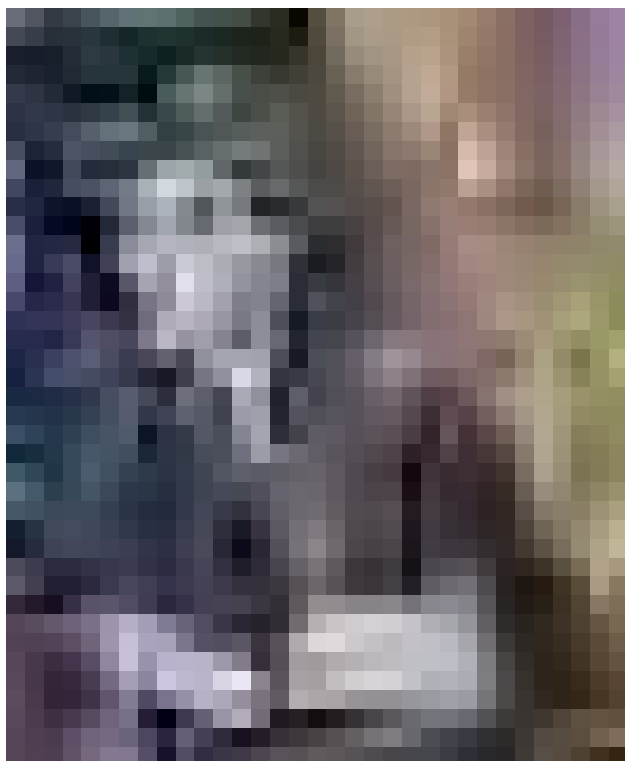
K1D7349 ur sviten *MK/AW*, 2013, fotografi, pigmentutskrift, 88,5 × 133,5 cm, GKM 2024-17

K1D7385 ur sviten *MK/AW*, 2013, fotografi, pigmentutskrift, 88,5 × 133,5 cm, GKM 2024-18

K1D7280 ur sviten *MK/AW*, 2013, fotografi, pigmentutskrift, 88,5 × 133,5 cm, GKM 2024-19

K1D7371 ur sviten *MK/AW*, 2013, fotografi, pigmentutskrift, 88,5 × 133,5 cm, GKM 2024-20

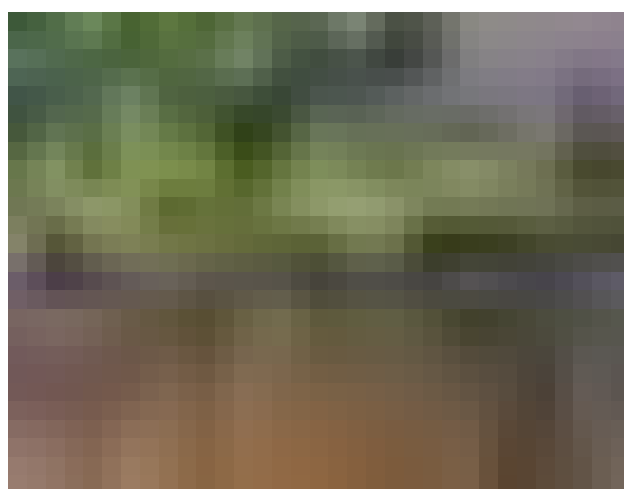
Gåva

Evald Björnberg (1895–1971)

Porträtt av Ragnar Sandberg, 1932, olja på duk,
73,5 × 60,5 cm, GKM 2024-26

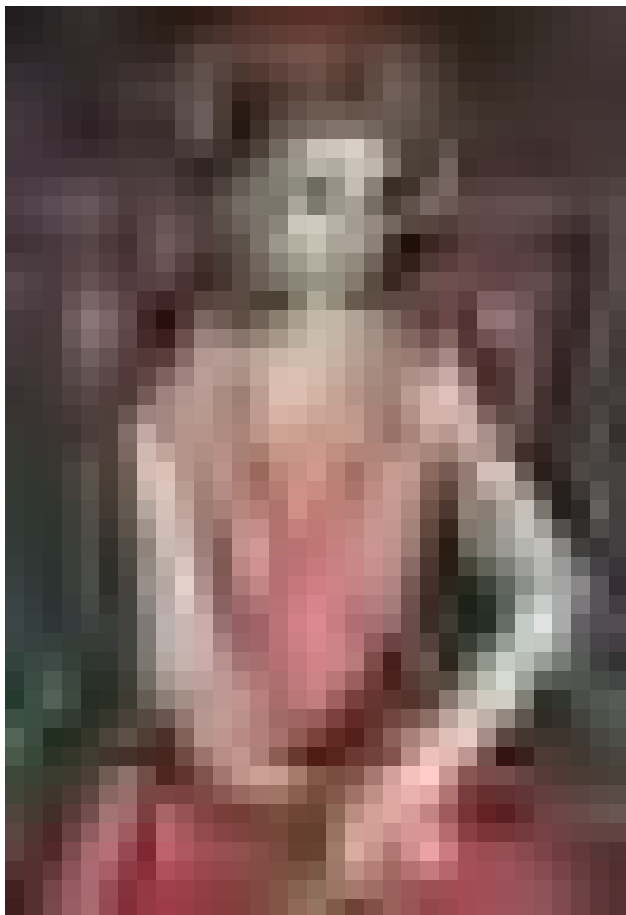
Gåva av Amel och Anders Linde

Märta Taube-Ivarson (1888–1974)

Landskap, 1924, olja på duk, 38,5 × 49,5 cm, GKM 2024-27

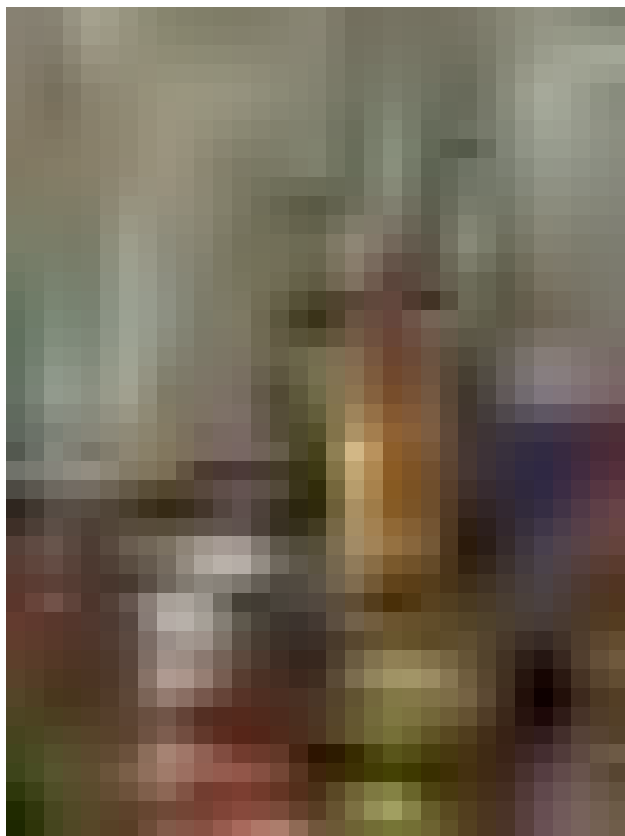
Gåva av Amel och Anders Linde

Nils Nilsson (1901–1949)

Porträtt av Elsa Heyman, 1928, olja på duk, 88 × 60,5 cm,
GKM 2024-28

Gåva av Amel och Anders Linde

Åke Göransson (1902–1942)

Stilleben med mortel och citron, utan år, olja på duk,
36 × 28 cm, GKM 2024-29

Gåva av Amel och Anders Linde

Gösta Sandels (1887–1919)

Stilleben med fisk på fat, flaska och grönsaker, 1905,
olja på duk, 47,5 × 65,5 cm, GKM 2024-30

Gåva av Amel och Anders Linde

Agnes Cleve-Jonand (1876–1951)

Utsikt mot Berzelii Park, Stockholm, 1931, olja på pannå,
46,5 × 49,5 cm, GKM 2024-31

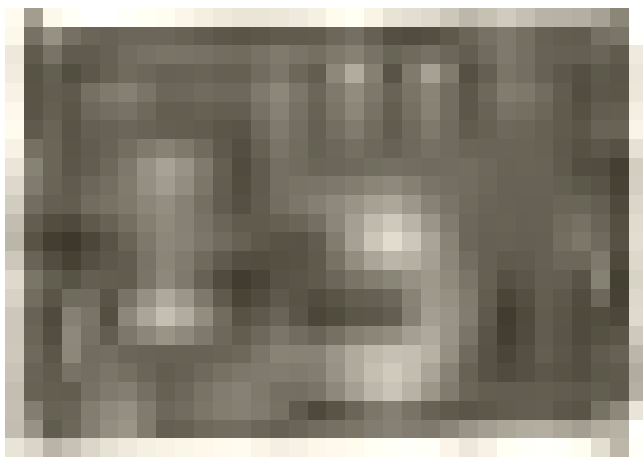
Gåva av Amel och Anders Linde

Laurits Regner Tuxen (Danmark 1853–1927)

Vid kalifernas gravar, 1889, olja på duk, 40,5 × 62 cm, GKM 2024-32

Gåva av Amel och Anders Linde

Roj Friberg (1934–2016)

Skogsmotiv, 1986, vaxkrita och blyerts på papper, 15,5 × 22,5 cm, GKM 2024-33

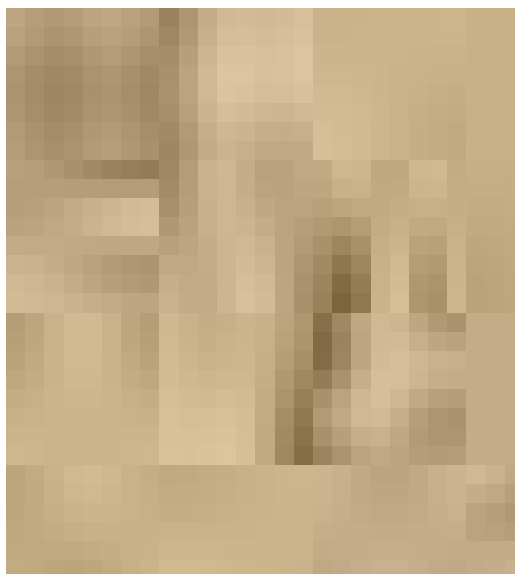
Skogsmotiv, 1986, vaxkrita och blyerts på papper, 15,5 × 22 cm, GKM 2024-34

Skogsmotiv, 1986, vaxkrita och blyerts på papper, 15,5 × 22,5 cm, GKM 2024-35

Skogsmotiv, 1986, vaxkrita och blyerts på papper, 15,8 × 22,2 cm, GKM 2024-36

Gåva av Amel och Anders Linde

© Roj Friberg / Bildupphovsrätt 2025

Sven Moëll (1894–1974)

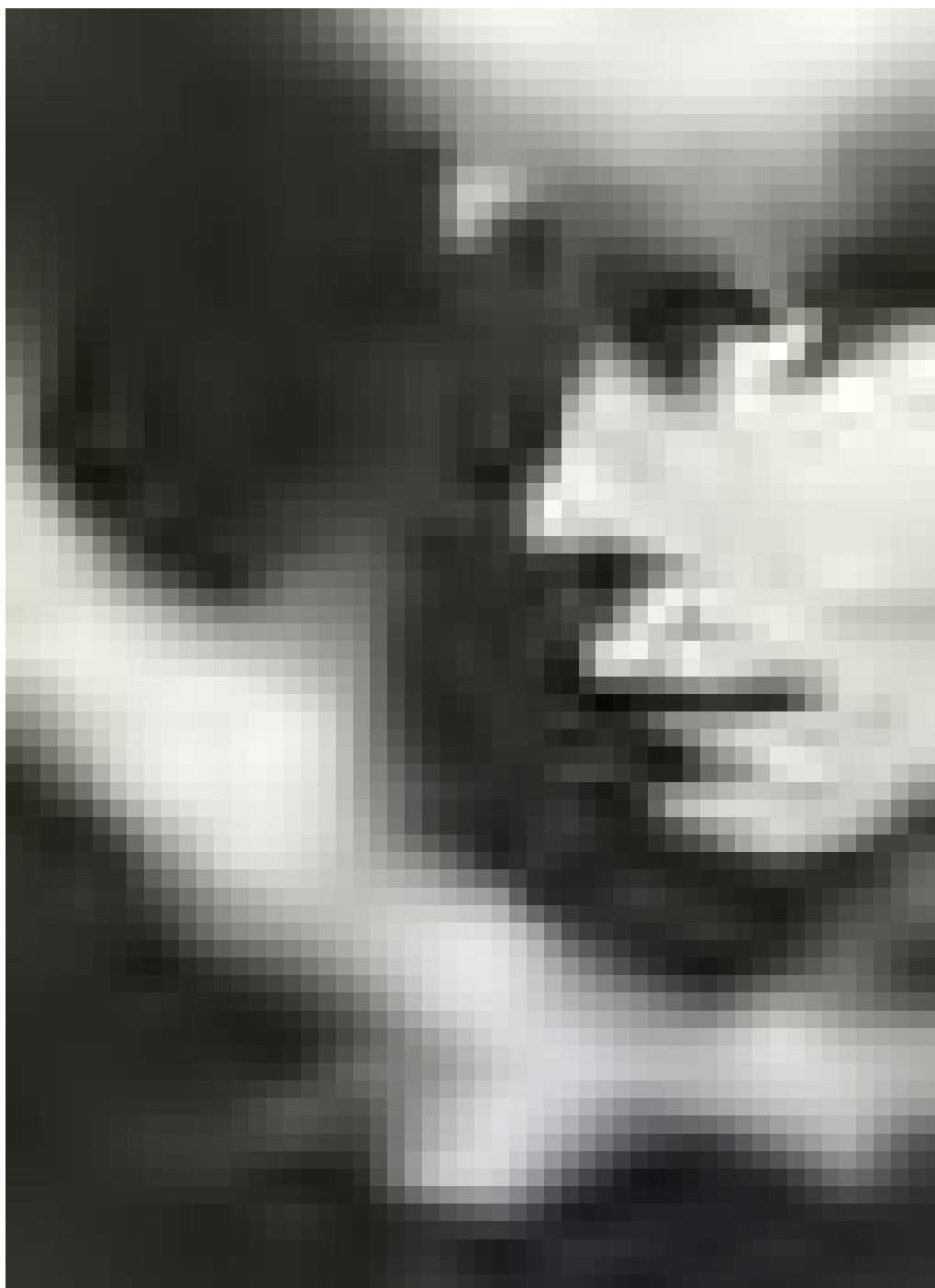
Vid Backa Bro, utan år, kol på papper, 37,5 × 29 cm, GKM 2024-37

I lyktskenet, utan år, kol på papper, 25 × 21,5 cm, GKM 2024-38

Restaurantscen, utan år, blyerts på papper, 37 × 29 cm, GKM 2024-39

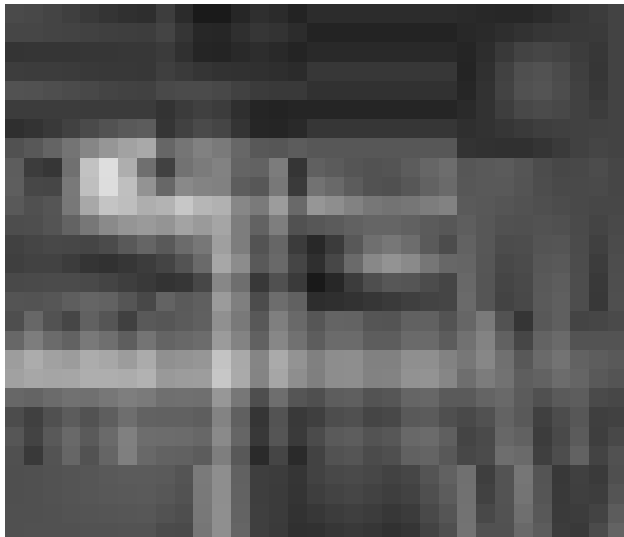
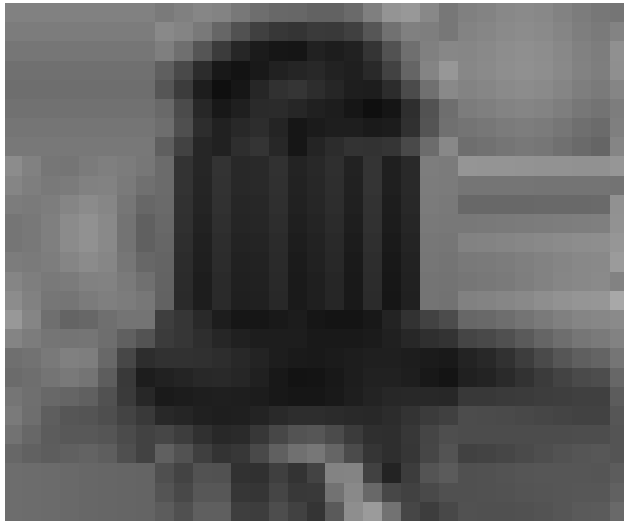
Ålfiskarn, Lilla Bommen, utan år, kol på papper, 29 × 37,5 cm, GKM 2024-40

Gåva av Amel och Anders Linde

Eva Klasson (f. 1947)

Självporträtt, 1975, gelatinsilverfotografi på papper, 30 × 23 cm, GKM 2024-44

Roj Friberg (1934–2016)

Mörkerbomb, 1977, grafit på papper, 119,2 × 144,7 cm, GKM 2024-46

Commercial, 1977, grafit på papper, 119 × 144,9 cm, GKM 2024-47

Ruinstad, 1981, grafit på papper, 109,3 × 127 cm, GKM 2024-48

Gåva av familjen Friberg

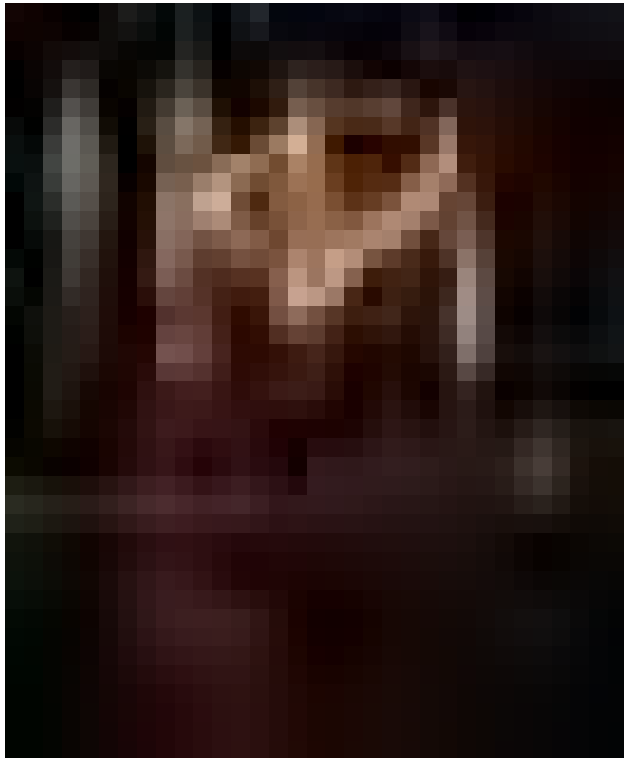
© Roj Friberg / Bildupphovsrätt 2025

Ewa Rudling (1936–2024)

Andy Warhol, 1977, inkjetutskrift (pigmentbaserat) på papper, 112 × 72 cm, GKM 2024-50

Gåva av konstnären

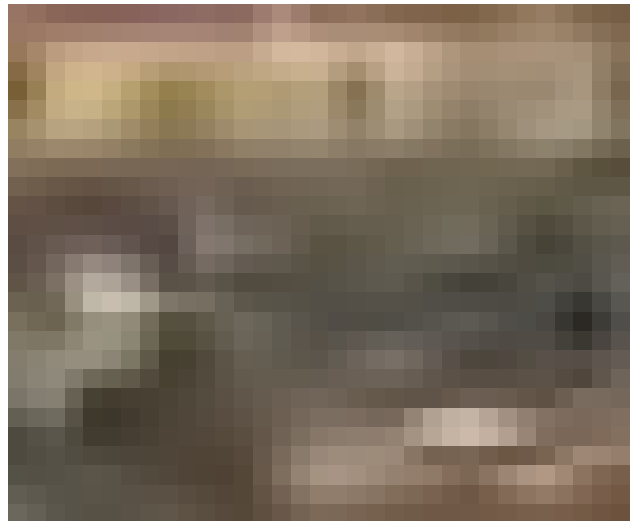

Martin Wickström (f. 1957)

Förlåt, 1995, aluminium, 491 glödlampor, elektronik,
320 × 130 × 70 cm, GKM 2024-51

Gåva 2023

Foto: Jan Almerén, © Martin Wickström / Bildupphovsrätt 2025

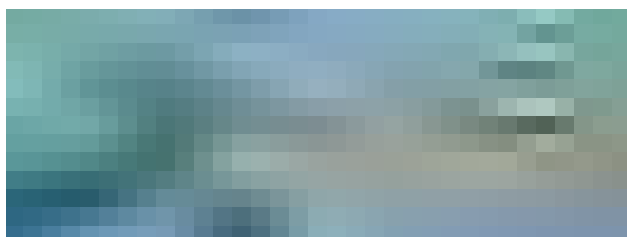
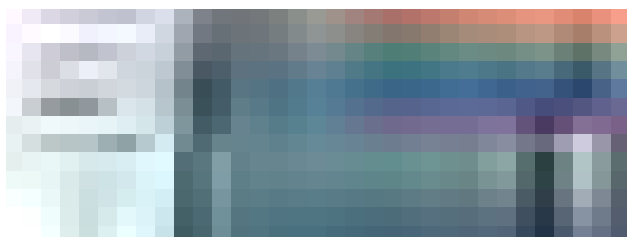
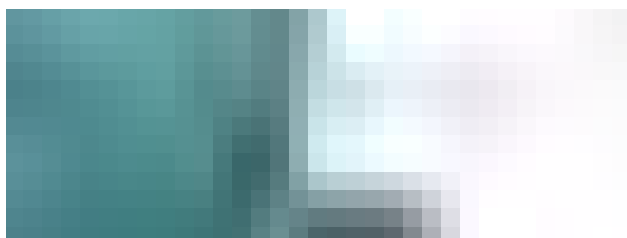
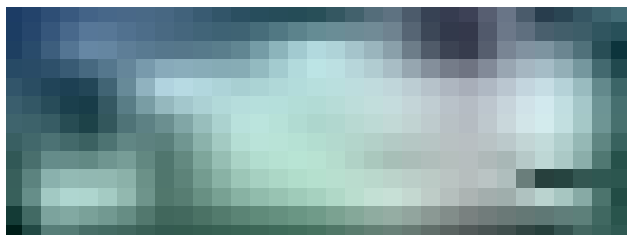
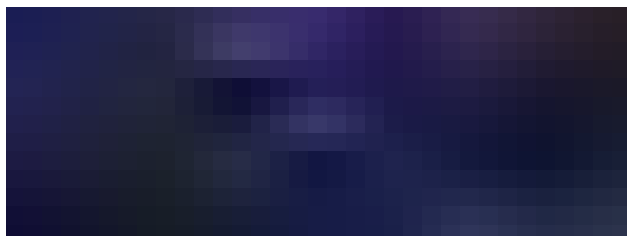

Shaun Tan (Australien f. 1974)

Never Eat the Last Olive at a Party, 2011,
blyerts och pastell på papper, BBV 1/2024

Gåva av Barnboksbildens Vänner

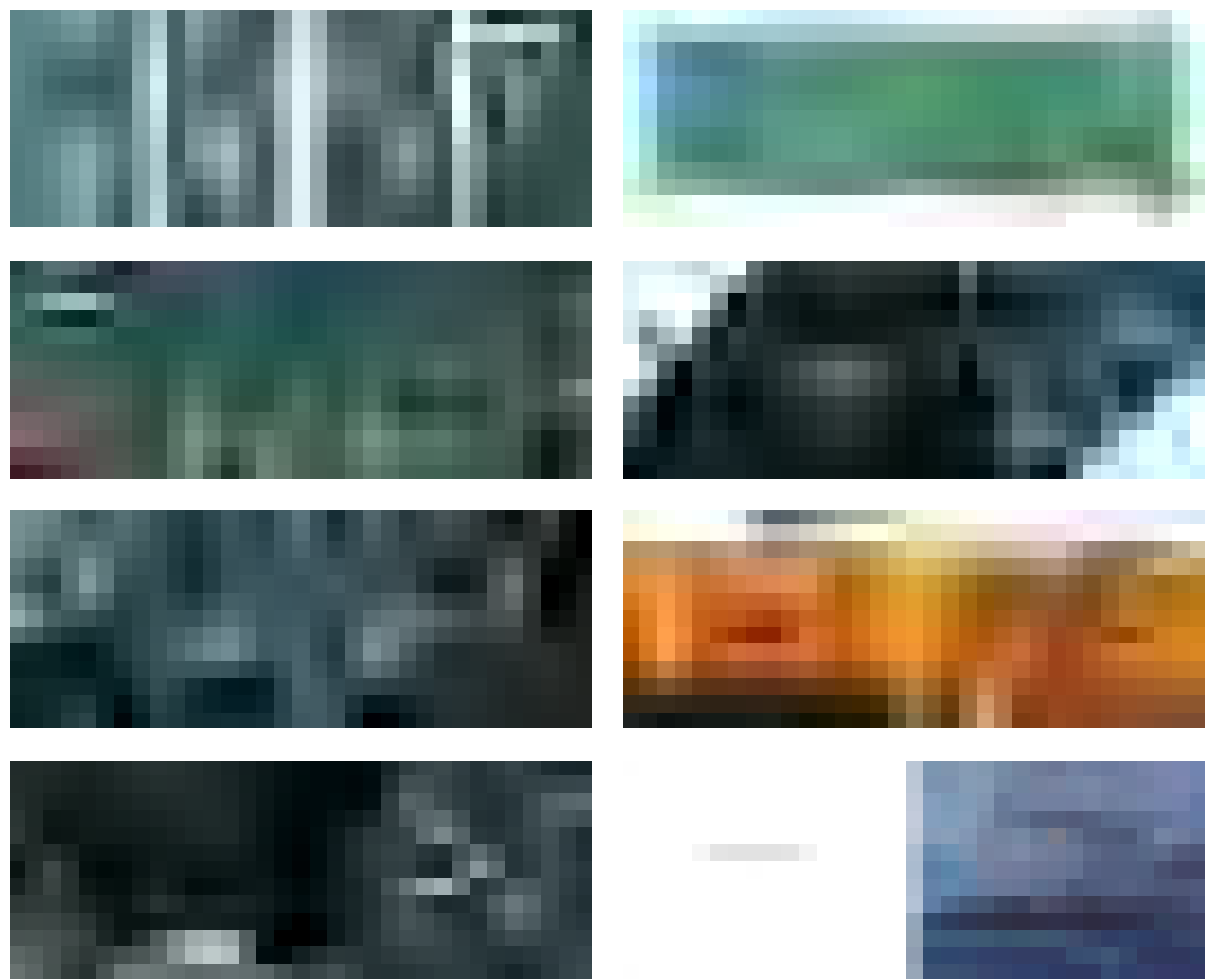
© Shaun Tan / Bildupphovsrätt 2025

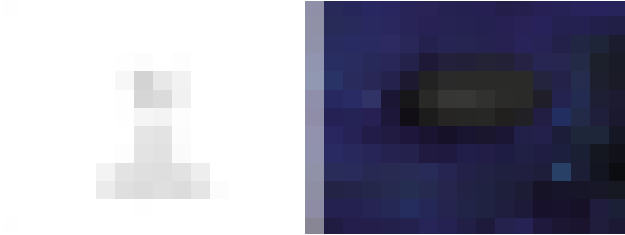
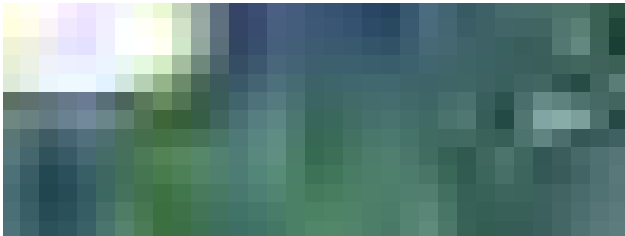
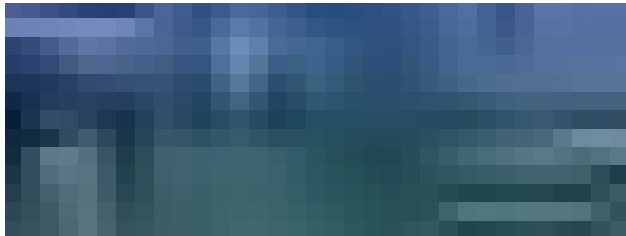
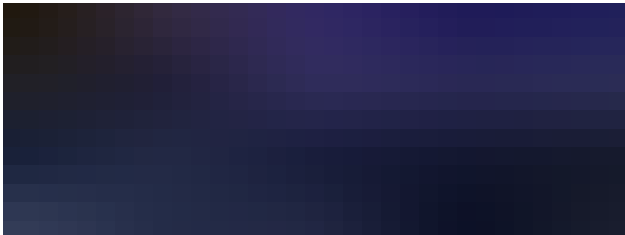

Linda Bondestam (Finland f. 1977)

Illustrationer till *Mitt bottenliv*, 2020, digitala original, BBV 2/2024–BBV 25/2024

Gåva av Barnboksbildens Vänner

Marcus-Gunnar Pettersson (f. 1987)

Vikgubbe ur konstnärens projekt Vikgubbar, 2021–2023, bläck, akvarell och krita på papper, 36,5 × 27,5 cm, BBV 26/2024

Gåva av Barnboksbildens Vänner

Inköp till Göteborgs konstmuseums samling görs helt med fondmedel från privata donationer.

Nyförvärv statistik

Antal förvärvade verk: 54

Antal förvärvade verk av kvinnor: 12

Antal förvärvade verk av män: 42

Antal konstnärer som verk förvärvades av: 28

Antal kvinnor som verk förvärvades av: 11

Antal män som verk förvärvades av: 17

Det har förvärvats:

16 målningar (8 av kvinnor, 8 av män)

12 grafiska blad (12 av en man)

12 teckningar (12 av män)

7 fotografier (2 av kvinnor, 5 av en man)

3 skulpturer (1 av en kvinna, 2 av män)

1 rörlig bild (1 av en man)

1 installation (1 av en man)

Illustrationer till 2 barnböcker (1 av en kvinna, 1 av en man)

De förvärvade konstnärerna föddes:

1700–1799: 1 (1 kvinna)

1800–1849: 1 (1 kvinna)

1850–1899: 6 (2 kvinnor, 4 män)

1900–1909: 4 (1 kvinna, 3 män)

1920–1929: 2 (2 män)

1930–1939: 2 (1 kvinna, 1 man)

1940–1949: 3 (2 kvinnor, 1 man)

1950–1959: 2 (1 kvinna, 1 man)

1970–1979: 4 (1 kvinna, 3 män)

1980–1989: 2 (2 män)

1990–1999: 1 (1 kvinna)

Nationalitet på de förvärvade konstnärerna:

Svensk: 23 (10 kvinnor, 13 män)

Finländsk: 2 (1 kvinna, 1 man)

Australisk: 1 (1 man)

Dansk: 1 (1 man)

Svensk-Fransk: 1 (1 man)

Förvärvsomständigheter

Antal gåvor: 29 (5 verk av kvinnor, 24 verk av män)

Antal inköp: 25 (7 verk av kvinnor, 18 verk av män)

Föremåls- registrering

Föremålsregistratorn ansvarar bland annat för registrering av museets föremål i föremålsdatabasen MuseumPlus och för publiceringen av poster i den publika webbkatalogen *Sök i samlingen*. I arbetsuppgifterna ingår ansvar för den övergripande användningen av databasen på museet samt rutiner kring denna användning. Museets föremålsregistrator ansvarar vidare för hantering av samlingen med konst på papper. Även under detta år var föremålsregistratorn engagerad i det avdelningsgemensamma projektet Samlingskollen, med syfte ta fram en app för att stötta flyttprocesser. Appen togs fram i samarbete med det statliga forskningsinstitutet RISE, ett samarbete som nu har avslutats. Nu återstår att implementera appen i museets arbete med förflyttningar av verk.

MuseumPlus och eMuseumPlus

MuseumPlus, som först installerades 2010 och uppdaterades 2018, är ett arbetsverktyg för flertalet medarbetare på Göteborgs konstmuseum, i högre eller mindre omfattning beroende på ansvarsområde. Under året har 17 130 poster av 122 413 internt tillgängliga poster tillkommit eller justerats.

Under året har det löpande hållits utbildningar för medarbetare som använder systemet. Det har gjorts individuellt för att möjliggöra att varje introduktion kan anpassas till respektive medarbetares arbetsuppgifter.

Museets webbkatalog *Sök i samlingen* (eMuseumPlus) har varit tillgänglig för allmänheten sedan augusti 2012 och nya poster publiceras allteftersom. Totalt har 642 nya poster publicerats i *Sök i samlingen* under året. Vid årsskiftet 2024/2025 innehöll katalogen 10 769 poster och hade besökts 23 000 gånger. QR-koder används fortsatt till enskilda verk i samlingen och i presentationer med museets verk (på museet och hos depositionsmyndigheter). QR-koderna länkar till verkens föremålsposter i *Sök i samlingen*, där mer information finns om verken.

Den avdelningsgemensamma arbetsgruppen för MuseumPlus har fortsatt kommit att fokusera på utveckling och uppdatering av systemet. Hösten 2024 påbörjades arbetet med att uppdatera museernas publika databaser (eMuseumPlus), ett arbete som beräknas vara färdigt under våren 2025.

Wikimedia Commons

Att fritt tillgängliggöra bilder med utslocknad upphovsrätt ur museets samling på Wikimedia Commons är ett viktigt arbete för att nå en intresserad allmänhet. Publiceringsverktyget Pattypan har dock dragits med problem under året, vilket

innebar att enbart två verk publicerades 2024. Sammanlagt finns nu 601 bilder tillgängliggjorda på sidan och tillsammans var de vid årets slut länkade till 862 Wikimedia-artiklar som tillsammans genererade 6 083 409 sidvisningar.

Foto- grafering

Museets fotograf ansvarar för dokumentation av utställningar och hängningar av samlingen för arkiv- och pressändamål, fotografering av konstverk i samband med bildbeställningar samt digitalisering genom skanning av äldre negativ och diabilder. Därtill ingår omfattande arbete med bildbearbetning.

Bildbeställningar innefattar fotografering av konstverk för publikationer som kataloger och tidskrifter, samt framställning av pressbilder för tidningar och digitala plattformar i samband med utställningar. Därutöver produceras besiktningsbilder vid in- och utlån av konstverk, liksom depositionsbilder och bilder för föreläsningsändamål. Fotografiskt material tas även fram för museibutikens webbutik samt för övrig marknadsföring. Vid behov utförs även närbildsfotografering av konstverk till konservatorer.

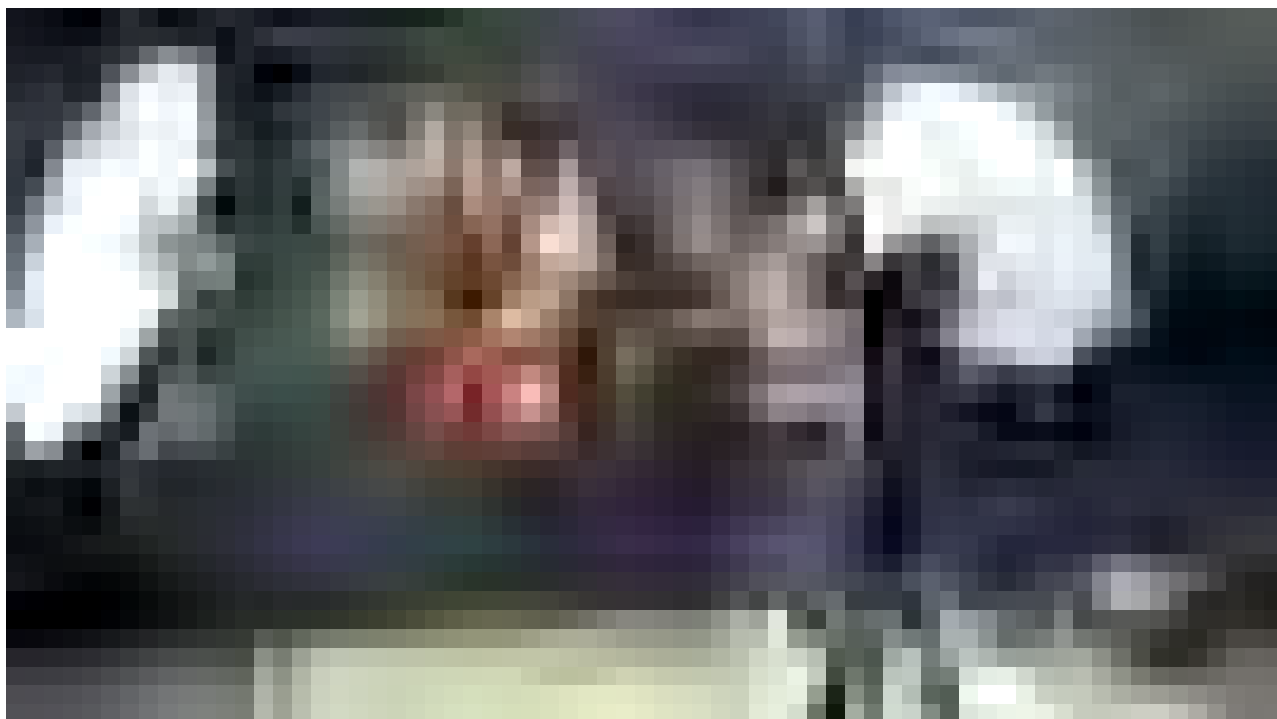
Fotografisk dokumentation omfattar även pressvisningar och vernissager, där museets verksamhet och utställningar dokumenteras för internt och externt bruk. Inom ramen för projektet *2021 Bilder*, vars syfte är att tillgängliggöra

högupplösta digitala bilder av konstverk där upphovsrätten har upphört, har fotografen under året producerat, bearbetat och tillhandahållit ett omfattande antal högupplösta bildfiler för framtida publicering i Wikimedia Commons.

Mindre konstverk fotograferas i museets fotoateljé medan större verk dokumenteras på plats i utställningssalar eller i en tillfälligt uppbyggd fotostudio i Auditoriet. Inför fotografering av inramade verk avlägsnas dessa ur ramarna för att säkerställa bästa möjliga bildkvalitet. Därtill dokumenteras verkens baksidor. Ljussättning med UV-ljus och strålkastarljus används för att framhäva relevanta detaljer. De färdigställda bilderna lagras och katalogiseras i MuseumPlus, där de automatiskt kopplas till respektive konstverkspost.

Utöver det löpande fotografiska arbetet ansvarar fotografen för museets fotoarkiv, vilket omfattar bildmaterial i varierande format – från papperskopior och negativ till diapositiv och digitala filer i olika format.

Under året har en ny mediumformatskamera införskaffats.

Fotograf Hossein Shetalou under fotografering av Anna Maria Ehrenstrahls *Allegori över våren* i museets fotostudio.

BILDUTLÅN

Mot en avgift tillhandahåller Göteborgs konstmuseum bilddokumentation av museets konstverk till utställningskataloger, böcker, tidskrifter med flera ändamål. Under 2024 lånades 35 bilder ut, vilket är färre än 2023 då totalt 39 bilder efterfrågades. Göteborgs konstmuseum ser en markant minskning av bildförfrågningar varje år då fler och

fler museer, inklusive Göteborgs konstmuseum, har valt att släppa bilder fria för användning. Arbetet fortsätter och bilder släpps successivt. Genom att tillgängliggöra fler fria högupplösta bilder bidrar Göteborgs konstmuseum till att öka tillgängligheten till och sprida kunskap om museets samling. Tillgängliggörandet gäller verk där konstnärens upphovsrätt gått ut.

Konser- vering

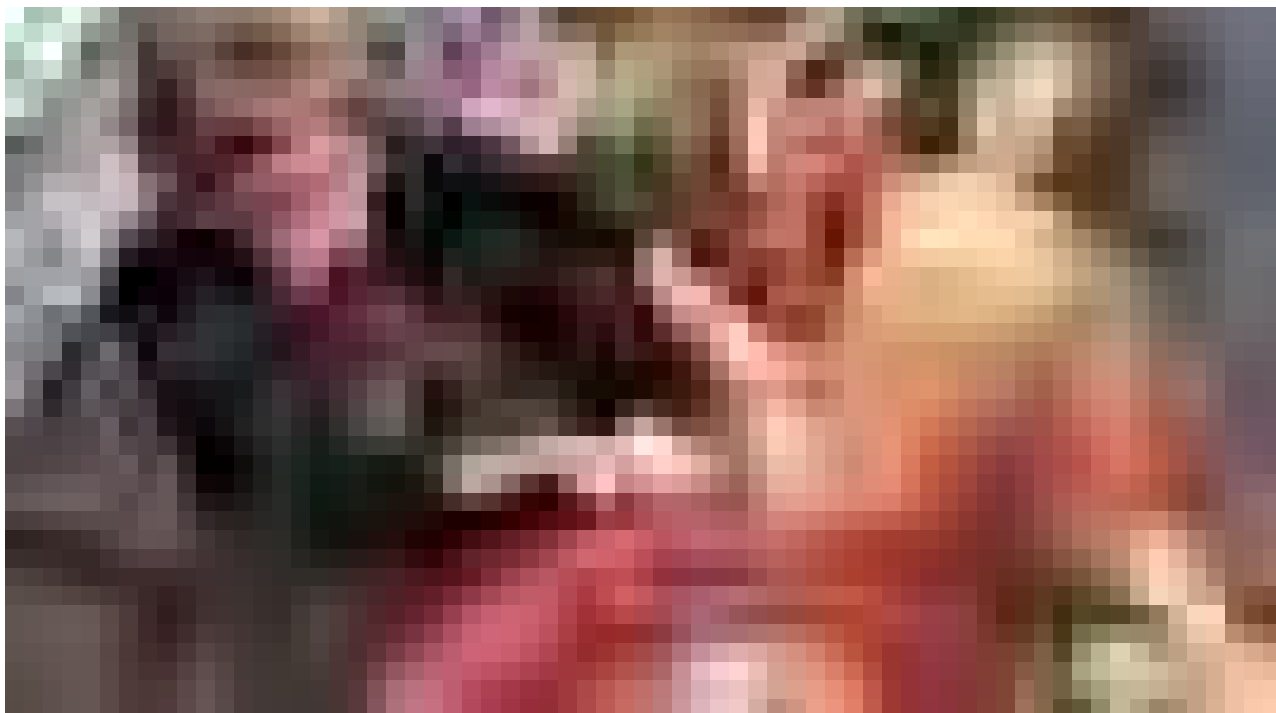
Museets konservatorer svarar för preventiv och aktiv konservering av museets samling. Konservatorerna hanterar verk som hängs i basutställningar eller tillfälliga utställningar, lånas ut eller deponeras till andra institutioner. Det preventiva arbetet innefattar att skapa förutsättningar för en god miljö i utställningsrum och magasin samt att iordningställa hållbara monteringar för enskilda verk. Det aktiva konserveringsarbetet innebär åtgärder som säkerställer konditionen på konstverk i museets samling. Konservatorerna arbetar även med att tillgängliggöra information om konservering till allmänheten, studenter vid Göteborgs universitet och andra museer, till exempel genom rådgivning, ateljévisningar och föreläsningar. Museets konservatorer samverkar i nätverk för utbyte av erfarenheter, medverkar i en nationell dialog kring lagförslag på museiområdet samt deltar i utveckling av internationell museistandard inom Svenska Standard Institutet (SIS).

UTLÅN

Verk ur Göteborgs konstmuseums samling är ofta eftersökta av andra museer, nationellt som internationellt. I samband med låneförfrågningar gör

konservator efterforskning och riskbedömning gällande fastighet, klimat, säkerhet och arbetsrutiner inför presumtiva utbyten med andra museer. För utlånen används ändamålsenliga lådor och andra preventiva åtgärder för att förebygga skador och nedbrytning under transport. Vissa speciella transportlådor har konstruktionsritats av konservator. Lådbeståndet omstruktureras, gallras och policy för lådbeställning utvecklas årligen. Göteborgs konstmuseum är inte längre validerat eller godkänt av Transportstyrelsen enligt förordningen (EU) nr 185/2010 samt (EG) nr 300/2008 då fastigheten i nuvarande skick inte motsvarar ställda krav för validering. En om- och tillbyggnad är således angeläget för den fortsatta utställningsverksamheten. Under 2024 har 39 verk lånats ut.

För utlån som krävt kurir har museets kurir övervakat installation och nedtagning, antingen fysiskt på plats eller digitalt. Protokoll för konditionsbesiktning av verken har upprättats. Många verk som lånats ut har behövt aktiv konservering i olika omfattning och verk på papper har ommonterats med mikroklimatramsystem. Mer omfattande åtgärder behövdes bland annat för målningen *Mård och Orrhöna* av Bruno Liljefors med konsolidering av det flaggande färgskiktet.

Det nyförvärvade verket *Allegori över våren* (1687) av Anna Maria Ehrenstrahl under rengöring hos målerikonserverator Malin Borin.

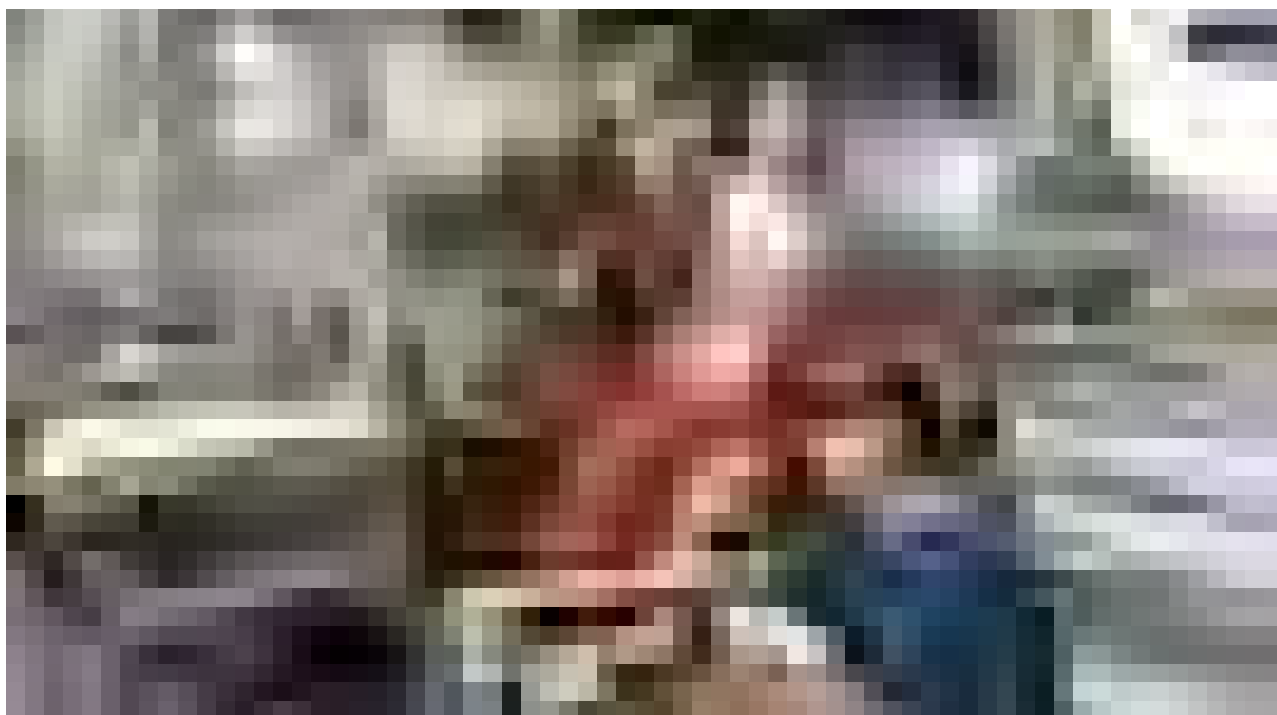
Henri Fantin-Latours målning *Stilleben med torso och blommor* skadades i samband med hantering vid transport och åtgärdades med lagning av reva. Till långtidsutlån utfördes konservering av exempelvis Carl Kylbergs *Interiör med kakelugn* med avlägsning av färgstänk samt retuschering av färgbortfall i anslutning till vikningar i duken.

UTSTÄLLNINGAR

Konservator medverkar i utställningsarbetet för att säkerställa att konsten hanteras och installeras på ett säkert sätt. Detta gäller såväl inlånade verk som verk ur museets egen samling. Arbetet innebär bland annat övervakning av ljus- och klimatförhållande. Konservator medverkan vid upp- och nedpackning vid inlån samt, då behov föreligger, iordningställande av verk ur samlingen för visning. Det kan handla om aktiva konserveringsinsatser, inramning av verk med

mera. Sex utställningar och cirka 593 verk har tagit konservatorerna i anspråk under 2024. Till dessa har konditionsprotokoll synats eller upprättats och konditionsbesiktning utförts. Med vissa inlån medföljer kurir. Under året tog konservatorerna emot två kurirer. Digitalt kurirskap och mottagandet av digitala kurirer har krävt fortsatt kompetensutveckling i dialog med inlå-nande institutioner, och vidare framtagande av nya digitala arbetssätt.

Ett flertal verk till utställningar har krävt aktiva konserveringsinsatser. Det gäller exempelvis Per Månssons målning *Stilleben med trähäst* i *Ny Konst*. *Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg*, som krävde plangöring av bulig duk samt lagning av reva. Inför den kommande utställningen *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot* har flera verk ur museets samling genomgått konservering, som 1600-talsverket *Fortuna utdelar sina håvor* som visade flagning i

Anna Maria Ehrenstrahls *Allegori över våren* (1687) under retuscheri hos målerikonservator Malin Borin.

färgskiktet och krävde konsolidering, skulpturen *Trunk* av Anastasia Ax, där vaxskiktet släppt från gipset och behövde fästas, samt Åke Nilssons *Hundarnas år tar slut*, vars stötskador och bulor plangjordes. I samband med förvärv av Anna Maria Ehrenstrahls målning *Allegori över våren* (1687) genomfördes konserveringsåtgärder som avlägsning av tidigare misspydande lagningar, avlägsning av fernissa, retuscheri samt nyfärgning. En film som dokumenterar konserveringen visas vid verket på plan våning sex. (Se rubriken "Omhängningar".)

DOKUMENTATION

Dokumentationen är ett led i arbetet för att strukturera bevarandearbetet men syftar även till att tillgängliggöra korrekt teknisk information om museets verk på nätet. Museets konservatorer arbetar kontinuerligt med att registrera kondition

och åtgärdsbehov för verk i samlingen i museets beståndsdatabas MuseumPlus. Under 2024 har det löpande arbetet med konserveringsdokumentation i databasen resulterat i drygt 100 nya konserveringsposter med struktur- och konditionsbeskrivning. För 78 av dessa verk har åtgärdsförslag upprättats med prioriteringsordning. 64 poster med beskrivning av konserveringsåtgärd och använda konserveringsmaterial har skapats. Nyttillkommet är att transportrekommendationer och kort konditionsnotis läggs in i databasen inför flytt av samlingarna till nya magasin. Hittills har 1 700 transportrekommendationer och 3 700 konditionsnotiser förts in.

PREVENTIV OCH AKTIV KONSERVERING

Preventiva åtgärder som exempelvis rengöring och ny montering av baksidesskydd och syrafria passepartouter hör till konservatorernas vanli-

gaste arbete med museets konstverk. 64 konstverk har under 2024 genomgått aktiva konserveringsåtgärder varav vissa varit mer genomgripande. De verk som krävt mest konserveringsinsatser är nyförvärv och verk till utställningar och utlån.

I begreppet preventiv konservering ingår uppgiften att skapa det klimat som möjliggör tillgänglighet till museets samlingar nu och i framtiden. Klimat utgörs av temperatur, luftfuktighet, luftkvalitet och ljus. Museets klimat övervakas och styrs dygnet runt. Det gäller klimatet i utställningsrum för tillfälliga utställningar, som måste uppfylla långivares och Kammarkollegiets krav, men även samlingspresentation och magasin. Samtliga klimatvärden registreras och lagras i en databas. Klimatmätare och ljusmätare avläses kontinuerligt och skickas till ackrediterat klimatlaboratorium för kalibrering och underhåll.

Salarna för tillfälliga utställningar uppfyller kraven på ett stabilt klimat. Klimatet i övriga utställningssalar och magasin är däremot inte tillfredställande för museets uppdrag. Konservator arbetar kontinuerligt tillsammans med andra sakkunniga hos fastighetsförvaltaren Higab, Göteborgs Energi, energieffektiviseringsföretaget KTC och analys- och teknikkonsultföretaget WSP för att utveckla och förbättra klimatsstyrning och energieffektivisering men större investeringar och fortsatt arbete behövs för att museets klimatanläggning skall fungera fullvärdigt i hela byggnaden. Det finns exempelvis behov av isolering av tegelväggarna i salar som är placerade i hörnlägen i den äldre fastigheten.

Driftsstörningar har krävt ökad manuell bevakning och hantering för att säkerställa ett stabilt inomhusklimat. En kartläggning av behovet av lokal avfuktning har genomförts. Kartläggningen syftar till att söka minska behovet av manuella insatser. Som en del i arbetet med klimatisering ingår riskhantering gällande drift av klimatanläggning, hantering av säkerhet och brand. För detta finns flera arbetsmetoder, däribland en säkerhetsmanual som dokumenterar och strukturerar riskhanteringen. Den tas fram i samarbete mellan

sakkunniga, driftpersonal, fastighetsförvaltaren Higab, Göteborgs Energi, energieffektiviseringsföretaget KTC och analys- och teknikkonsultföretaget WSP samt från museet, konservator och fastighetssamordnare med museichef och chef för samlingar och utställningar.

I begreppet preventiv konservering ingår även uppgiften att upprätthålla ändamålsenliga magasin. Göteborgs konstmuseum lider fortsatt brist på dessa. För närvarande hyrs externa magasin av vedertagna företag i branschen. Kontinuerligt avlastas interna magasin av inhyrning i externa magasin. Planerade nya gemensamma externa magasin för stadens museer kommer på sikt att lösa stora delar av magasinproblematiken. Förstudiearbetet för de nya externa magasinerna har fortsatt pågått under året med detaljerad utformning av kommande magasinlokaler, förvaringssystem, personalutrymmen, verkstäder och arbetsutrustning. Likaså har arbete med planering av processer inför flytt av samlingarna utförts mer i detalj med fokus på tidsaspekter, liksom planering av packning inför transport. Kunskapsinhämtning för detta arbete har skett i dialog med kollegor på andra museer. Beräkningarna för magasin betonar behovet av magasin i anslutning till museets huvudbyggnad för högvärdeskonst och transit.

SAMLINGSÖVERSYN

Samlingsöversynen innebär förberedelser inför flytt av verk till kommande stadengemensamma magasin. Under 2024 har ett nytt sätt att märka konstverk med streckkoder införts för att underlätta och säkerställa flytthanteringen.

Samlingen med äldre grafik har gått igenom under året. Inför den kommande utställning *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot* har 52 av dessa grafiska blad skannats eller fotograferats med relevant metadata inlagd i MuseumPlus (aktör, titel, material/teknik, mått). Vidare har verken monterats i passepartout och ramats. 35 verk av dessa utställningsverk är publicerade i *Sök i samlingen*.

De delar av den äldre grafiksamlingen som donerats av Oscar Quensel (Q) och Egron Lundgren (EL) har systematiserats geografiskt och undersökts okulärt för att dokumentera material/teknik, mått och eventuella konserveringsbehov. Oftast har verken två upphovspersoner – en inventör och en gravör. Ibland är inventör och gravör samma person. Samtliga dessa aktörer noteras utifrån information som fanns i den gamla syrahaltiga monteringen. I arbetsprocessen ingår flera moment. Verken lossas från sin gamla montering och skannas. Därefter monteras de i nya syrafria lägg/passepartouter och en etikett med inventarienummer, bild och streckkod klistras på monteringen. Till slut läggs de i nya syrafria kapslar och uppgift om placering uppdateras i databasen. Sammanlagt har 55 nya kapslar med äldre grafik skapats och av dessa är 430 Q och EL-verk publicerade i *Sök i samlingen*. Mer detaljerat kan det beskrivas så här: av äldre tysk grafik med inventarienummerprefix Q och EL har 381 blad skannats, ommonterats och placerats i nya kapslar, av dessa har 306 verk inlagd metadata såsom konstnär, material/teknik och mått. Utöver detta har 287 verk (som inte är Q eller EL) skannats, ommonterats och placerats i kapslar.

Av äldre nederländsk grafik med inventarienummerprefix Q och EL har 1 276 blad skannats, ommonterats och placerats i nya kapslar, av dessa har 944 verk inlagd metadata såsom konstnär, material/teknik och mått. Utöver detta har 19 verk (som inte är Q eller EL) skannats, ommonterats och placerats i kapslar.

Av äldre italiensk grafik med inventarienummerprefix Q och EL har 72 blad skannats, ommonterats och placerats i nya kapslar. Alla dessa verk har inlagd metadata som konstnär, material/teknik och mått. Utöver detta har 151 verk (som inte är Q eller EL) skannats, ommonterats och placerats i kapslar.

Dessutom har det under året gjorts punktin-satser i samlingen med äldre grafik. Till exempel har samtliga grafiska blad av Albrecht Dürer gått igenom och fått nya syrafria kapslar. Många av

dessas hade redan metadata i MuseumPlus men det behövdes noteringar av exempelvis teknik och mått samt arkivbild. Samtliga 150 grafiska blad av Anders Zorn har ommonterats och placerats i nya kapslar. Lathundar för dokumentation av metadata i databasen MuseumPlus har utvecklats för att inkludera fler medarbetare i arbetet med samlingsöversynen. I samlingen ingår 127 grafikportföljer av varierande storlek. Av dessa har 70 verk packats inför kommande utflyttning av samlingen. Portföljerna slås in i Tyvek och vid behov ett stabiliserande pappomslag, och en etikett med inventarienummer och streckkod klistras på Tyveken eller omslaget. Inför flyttransporten packas portföljerna i cirka 18 Eurobackar i halvpallsstorlek och 3 Eurobackar i helpallsstorlek.

Ett annat av årets delprojekt har varit att skanna cirka 50 procent (1 270) verk ur samlingen med barnboksbilder. Ungefär 80 procent av dessa finns nu i databasen MuseumPlus, varav omkring 100 bilder har ommonterats för bättre bevarande.

Samlingarna med konst på papper finns arkiverade på olika sätt, exempelvis i kapslar eller inramade i magasin. De i magasin har inventerats och av dem är vissa nu ommonterade, antingen i monteringspassepartout eller fortsatt i ram men med UV-skyddande Optium akrylglas. De verk som behöver specialpackning, till exempel pasteller, har märkts för identifiering. I samlingen ingår även fotografier och av dessa är cirka 90 registrerade, specialmonterade i passepartout anpassade för fotografi och placerade i nya kapslar. Det samma gäller för 35 teckningar av Carl Larsson, som fått specialmontage i nya kapslar. Hälften av samlingen med äldre teckningar har fått nya silkespapper och 70 kapslar har bytts ut.

För målerisamlingen har fokus för 2024 varit att inventera de externt magasinerade verken och förse dessa med streckkod. Cirka 850 verk har genomgått. För måleri i huvudbyggnaden har fokus legat på övre magasin. Cirka 400 målningar har fotograferats i fall där det saknats bild och/eller fullständiga uppgifter om mått, konditions-

notis, transportrekommendation och etikett med streckkod. Prioriterade verk har fått högupplöst bild och publicering i *Sök i samlingen*.

NYFÖRVÄRV

Museets nyförvärvade konstverk besiktigas av konservator och uppgifter om material, teknik, mått, komponenter, installationsanvisningar, påskrifter och signaturer registreras i databasen. Stor vikt läggs vid den förebyggande konserveringen. Konstverken stabiliseras och får lämpliga skydd och förvaringsaskar för att kunna presenteras och bevaras på ett bra sätt. Vid förvärv av konst på papper har undermåliga montage bytts ut mot syrafria material.

Vissa verk har haft större behov av åtgärder vid införlivande i samlingarna, däribland *Porträtt av Ragnar Sandberg* av Evald Björnberg som visade omfattande plandefekter, flagning samt färgbortfall vilka har konsoliderats och retuscherats, vidare har målningen plangjorts på lågtrycksbord och monterats på nytt. På samma sätt har *Porträtt av Elsa Heyman* av Nils Nilsson samt *Porträtt av rödhårig gosse* av Amanda Sidwall behövt monteras av, kantförstärkas och plangöras innan nymontering. Målningen *Tre romska kvinnor* av Nils Nilsson åtgärdades för störande deformationer i anslutning till krackelyr samt färgresningar genom konsolidering och plangöring. Målningen *Magdalena Sophia Wrangel af Sauss* av Ulrika Fredrika Pasch behandlades genom avlägsning av omfattande övermålningar samt fernissa, konsolidering av flagande färg och retuschering. Det mest omfattande konserveringsarbetet utfördes på verket *Allegori över våren* av Anna Maria Ehrenstrahl.

SAMARBETEN

För att vidare säkerställa bevarandet och tillgången till hela Göteborgs Stads museisamlingar har det framarbetats en gemensam skadedjurspreventionsplan, *IPM – gemensamma arkiv*, som ett samarbete mellan Göteborgs konstmuseum, Röhsska museet, Sjöfartsmuseet Akvariet och Göteborgs stadsmuseum under 2022. Detta utvecklingsarbete kommer att fortlöpa.

Forskarbesök har tagits emot i samband med presentationen av Anna Maria Ehrenstrahls målning *Allegori över våren* från 1687. Curator och docent Merit Laine kom för att undersöka och jämföra måleriteknik med verk på Spökslottet, Stockholms universitet.

HANDELDNING

Målerikonservator har handlett praktikant Johanna Storme, som har deltagit i ett flertal ovan nämnda konserveringar av måleri. Störst insatser har hon gjort på *Magdalena Sophia Wrangel af Sauss* av Ulrika Fredrika Pasch och *Porträtt av Ragnar Sandberg* av Evald Björnberg. Papperskonservator har handlett praktikant Amanda Nilsson. Nilsson utförde många konserveringsuppgifter med verk på papper, däribland arbete med en portfölj med 76 verk av Axels Sternhagen (1876–1911) bestående av skissmaterial i skiftande format. Dessa har dokumenterats och konserveringsbehandlats för att stabiliseras med montering i syrafri passepartout. Både Johanna Storme och Amanda Nilsson är studenter vid Konserveringsprogrammet på Institutionen för kulturvårds vid Göteborgs universitet. Handledningen varade under tre månader.

Utlån

Varje år lånar Göteborgs konstmuseum ut verk ur samlingen till museer i Sverige och runt om i världen. Ett omfattande kontaktnät med andra museer, både nationellt och internationellt, ger museet möjlighet att sprida kunskapen om Göteborgs konstmuseums samling till en större museipublik och samtidigt locka konstintresserade till Göteborg. Samarbetet med andra museer är viktigt då ett ömsesidigt förtroende gör det möjligt för Göteborgs konstmuseum att i sin tur få låna in betydelsefulla verk till angelägna utställningar. Utlånen är även viktiga för museets kunskapsuppbyggande arbete. I samband med utlån sätts föremålet in i en ny konsthistorisk kontext, vilket tillför ny kunskap både kring själva verket och konstnärskapet.

Beslut om utlån tas med hänsyn till verkets kondition och att säkerhets- och klimatkrav kan uppfyllas hos låntagande museum. Det faktum att utlånen innebär en förhöjd arbetsbelastning för tekniker, konservatorer, fotograf och intendent är även det en aspekt som måste beaktas inför varje ny förfrågan. Inför en kommande om- och tillbyggnad kommer museet att behöva vara än mer restriktivt gällande utlån, då en stor del av resurserna behöver läggas på att förbereda samlingen inför utflyttning. Inför 2025 har utlånsgruppen sagt nej till många låneförfrågningar utifrån arbetsbelastning och anser det nödvändigt att hålla denna linje under kommande år.

Under 2024 lånades totalt 39 verk ut till 21 institutioner, vilket innebar en minskning av antal verk jämfört med 2023. Det totala antalet låntagare ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. Under 2024 lånade många institutioner enstaka verk, vilket förklarar den lägre siffran gällande antal utlånade föremål jämfört med 2023. Antal institutioner är dock på samma nivå och innebär i princip samma mängd administrativa arbete.

Ett av de tyngre utlånen var Vincent van Goghs *Olivskog*, *Saint-Rémy* som ingick i utställningen *Van Gogh: Poets and Lovers* på The National Gallery i London. Dessvärre genomfördes en aktion precis när utställningen hade öppnat, under vilken två besökare försökte vandalisera två av målningarna. Göteborgs konstmuseums verk blev inte utsatt i attentatet, men tyvärr är risken för liknande händelser något som numera måste tas med i beräkningen gällande utlån av viktiga verk i den franska samlingen. Museet har därför som ambition att glasa alla verk som lånas ut ur denna samling.

För övrigt ingick ett stort antal av de utlånade verken likt tidigare år i utställningar som turnerade och visades på fler än en institution. Det norska konstnärskapet Harriet Backer visades på ett flertal institutioner i Norden och även på Musée d'Orsay i Paris. Samtida konstnärskap som Ulla Wiggen och Olof Marsja har även ingått i turnerande utställningar.

Antal utlånade föremål

39 (2024) **69** (2023)

Låntagare (dvs antal utställningar inom följande geografiska spridning)

	(2024)	(2023)
Göteborg/Västsverige	1	1
Stockholm	5	7
Övriga Sverige	3	0
Utland	12	14
Totalt	21	22

LÅNTAGARE:

Göteborg och Västsverige

Utlånen inom Göteborg och Västsverige är fortsatt få, under 2024 lånades endast ett verk ut till en utställning i Varberg.
Varbergs Konsthall: *Berit Lindfeldt. Nära jorden*

Stockholm

Antalet låntagare från Stockholmsregionen ligger på samma nivå som tidigare år. I vanlig ordning återkom många institutioner som årligen lånar verk från Göteborgs konstmuseum. Totalt lånades 5 verk ut till 5 olika utställningar, vilket är en radikal minskning av antalet verk jämfört med föregående år då fler lån var mer omfattande.
Artipelag: *I Follow the Sun. Solrosen i konsten 1889–2024*
Nationalmuseum: *Harriet Backer*
Prins Eugens Waldemarsudde: *Hertervig – Hill. Dröm och verklighet*
Sven-Harrys konstmuseum: *Carl Fredrik Hill & Fanny Churberg – mot ett nytt landskap*
Thielska Galleriet: *Det är vackrast när det skymmer*

Övriga Sverige

Utlånen till institutioner i övriga Sverige ökade markant under 2024 med tanke på att inga utlån till övriga Sverige gjordes under 2023. Både Malmö Konsthall och Örebro konsthall är nya låntagare, vilket också har inneburit en del merarbete kring

administrationen av lånen för att säkerställa arbetsrutiner och säkerhet på respektive institution.
Västerås konstmuseum: *Małgorzata Mirga-Tas*
Malmö Konsthall: *Lenke Rothman – Liv som tyg*
Örebro konsthall: *In the power of our unexpressed and unrecognized feelings. Alex Rosa, Conny Karlsson Lundgren, A. Karlsson Rixon*

Utland

Antalet låntagande institutioner i utlandet låg på ungefär samma nivå som tidigare år, men med färre antal verk. Totalt lånades 17 verk ut till 12 institutioner, ett flertal av verken turnerade till flera institutioner. Ett av de mer omfattande utlånen gjordes till Petit Palais presentation av Bruno Liljefors. Vanligtvis dominerar utlånen till utlandet av lån ur den nordiska sekelskiftessamlingen eller den franska samlingen. Under 2024 visades samtida verk på ett flertal utländska institutioner. Exempelvis visades Olof Marsjas verk *Pathfinder* på AKG Buffalo Art Museum och Gammel Strand, och Ulla Wiggens verk *Minnescentrum – Gott minne* visades på Fridericianum och Espoo Museum of Modern Art.
AKG Buffalo Art Museum: *After the Sun – Forecasts from the North*
Espoo Museum of Modern Art: *Ulla Wiggen: Passage*
Fridericianum, Kassel: *Ulla Wiggen: OUTSIDE / INSIDE*
Gammel Strand, Köpenhamn: *After the Sun*
Munchmuseet, Oslo: *Vanessa Baird: Go Down with Me*
Musée d'Orsay, Paris: *Paris 1874: Inventing Impressionism; Harriet Backer (1845–1932). The Music of Colors*
National Gallery, London: *Van Gogh: Poets and Lovers*
National Gallery of Art, Washington: *Paris 1874: The Impressionist Moment*
National Portrait Gallery, London: *Francis Bacon: Human Presence*
Petit Palais, Paris: *Bruno Liljefors. Wild Sweden*
Statens Museum for Kunst, Köpenhamn: *Against All Odds – Historical Women and New Algorithms*

Teknik

Teknikerfunktionens verksamhetsområde kan delas upp i fortlöpande samlingsförvaltning och tillfälliga utställningsprojekt. I nära samarbete med andra funktioner vid museet hänger teknikerna både fasta och tillfälliga utställningar. Uppgifter som rör samlingsarbete är till exempel intern och extern konsthantling, tillverkning av specialanpassning för konstverk som påbyggnadsskydd för mikroklimat på baksidan av målningar, packning och transport av konstverk inför in och utlån samt databasarbete. Utställningsarbetet innefattar ofta tillfälliga ombyggnationer, ommålning, ljussättning, större tekniska installationer, AV-teknik, montering av texter, materialinköp med mera. Vissa projekt inbegriper omfattande utställningsformgivning med framtagning av skalenliga modeller, konstruktionsritningar och prototyper.

FÖRÄNDRINGAR

Teknikerfunktionen är under ständig utveckling för att göra arbetet mer effektivt och samtidigt upprätthålla högsta möjliga standard för samlingsvård och utställningsarbete. Teamet bevakar framsteg på området för att modernisera teknikerrollen och medverka i museets förändringsarbete. Under 2024 har museets tekniker balanserat närliggande installationsperioder med fortlöpande utlåns- och samlingsarbete. En rad

stimulerande projekt gav möjligheter till fortsatt utveckling av de förändringsarbeten som påbörjats under tidigare år.

Under 2023 fick fler funktioner i museet tillgång till bokningssystemet för Auditoriet, ett utrymme med flera användningsområden för både offentliga program och samlingsarbete. Denna delade användning av utrymmet har under året fått fullt genomslag i tydligare kommunikation kring och kännedom om Auditoriet i personalstyrkan, hur det används och bokas. Förändringen av bokningen av Auditoriet har haft en positiv inverkan på den publika programläggningen.

Det nya streckkodssystemet för föremålskontroll infördes först i den grafiska samlingen 2023. Under 2024 infördes det även i andra delar av samlingen och utvecklas kontinuerligt för att bättre hjälpa personalen att registrera förflyttningar av konstverk. Den förenklade rutinen för att registrera förflyttningar och den ökade kontrollen av föremålens placering underlättar arbetet med utflyttning av samlingen inför den kommande om- och tillbyggnaden av museet som nu genomsyrar alla aspekter av samlingsförvaltningen och museiarbetet.

I slutet av 2024 inleddes samtal om att uppdatera Studion, museets pedagogiska verkstad. I detta arbete undersöks hur utrymmet används i dag och hur pedagogerna vill använda det i framtiden. Slutsatserna kan på längre sikt ligga

till grund för nya arbetsmetoder i det nyöppnade museet efter om- och tillbyggnad.

Kontakten med andra museer, som Nasjonalmuseet och Munchmuseet i Oslo under den gemensamma personalresan, har gett värdefulla utbyten och lärdomar om hur tekniker arbetar vid andra museer. Skillnader i förutsättningar och anläggningarnas utformning noterades, men också likheter i de ombyggnadsprocesser som de båda museerna reda genomgått och som Göteborgs konstmuseum står inför.

UTSTÄLLNINGAR

Året inleddes med avinstallationen av *Dialoger. Mode bortom det bärbara* i samlingspresentationen, varefter en intensiv period av avinstallationer och nya installationer tog vid. *Camilla Boström och Olof Marsja. Stenastiftelsens kulturstipendium 2023* i Stenahallen togs ner i mars. I dess ställe installerades *Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg*. Centralt och högt upp i utställningens första del fanns en utskuren logotyp från Mannheimers galleri Ny Konst, som gett namn åt utställningen. Utställningsformgivningen tog fasta på den betydelse som Mannheimer gav sitt hem som arena för kontakter inom såväl konstliv som pedagogik. Podier och bänkar formgavs för att anspela på de viktorianska inredningsideal som Mannheimer hade med sig från sina studier i England. Färgskalan på väggar och möbler var hämtad från hennes hem. Fyra fristående väggar byggdes för att manifestera hemtrevnad och påminna om hur hon hängde verk i sitt vardagsrum. Uppförstorade fotografier från hemmet kompletterade iscensättningen. Förutom att ge en bild av konstnärens hem, syftade utställningsformgivningen även till att berätta Mannheimers livshistoria och lyfta fram sambanden mellan de konstnärer hon mötte och stödde.

Den direkt därpå följande installationen av *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv* i Etagera var ett utmanande projekt,

främst på grund av den stora mängden verk. Att skapa en utställningsscenografi som var barnvänlig och samtidigt kunde tilltala vuxna var en svår balansgång. Arbetet resulterade i flera uppförstorade böcker på Övre och Mellanetage, som lekte med skalan, omslöt och tog med besökarna in i berättelserna. För att åtskilja olika delar av utställningsrummet på Nedre etage, och vägleda besökaren på en resa genom Wiklands landsbygds- och stadsskildringar, bibehölls en fristående vägg som byggts till den föregående utställningen. Den öppning som togs upp i väggen gjorde det möjligt för barn att röra sig mellan rummen. Detaljer från Wiklands illustrationer användes genomgående som väggmålningar och uppförstorade tapeter för att lyfta fram aspekter och teman i konstnärskapet. Den nostalgiska igenkänningen blev den nyckel som höll ihop formgivningen och gav vuxna besökare en ingång till bilderna, medan andra delar var direkt anpassade för barn.

I slutet av oktober avinstallerades *Ny Konst* för att ge plats åt *Emelie Röndahl och Lena Trapp. Stenastiftelsens kulturstipendium 2024*. Lena Trapps installation innehöll en storskalig LED-skärm och ljudutrustning av en typ som teknikerna inte arbetat med tidigare, vilket därmed gav nya erfarenheter och lärdomar. Emelie Röndahls verk bestod av en rad textila verk som hängde från väggar och tak tillsammans med animationer som projicerades på golvet och visades på bildskärmar. Utställningen tillkom genom ett utvecklande nära samarbete med konstnärerna.

Vid sidan av installationer och avinstallationer av årets utställningar, påbörjades byggnationer av väggmoduler till nästkommande års utställning *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot*.

SAMLING

År 2024 innebar införandet av nya arbetssätt som i högre grad tar hänsyn till den kommande om- och tillbyggnaden av museet. I synnerhet samlingsarbetet, som under året främst inbegri-

pit grafiksamlingen, har planerats med sikte på den framtida utflyttningen. Detta har inkluderat packning av delar av grafiksamlingen, som faksimiler och portföljer. Museets tekniker har också fortsatt att stödja skanning och katalogisering av grafiska blad.

Teknikerfunktionen har därutöver medverkat i en rad omhängningar i museet för att hantera utlån, konserveringsarbete, tillfälliga utställningar och omhängningar av samlingspresentationen. Bland annat togs Vincent van Goghs *Olivskog*, *Saint-Rémy* ned för att ge plats åt presentationen av Anna Ehrenstrahls *Allegori över våren* tillsam-

mans med väggtexter och en videopresentation. (Se rubriken "Omhängningar".)

Sammanfattningsvis har 2024 präglats av intensiva och överlappande installations- och avinstallationsperioder som utmanat teknikerfunktionens resurser. Arbetet har varit utvecklande av teknikerfunktionens förmåga att planera och genomföra ambitiösa projekt vad gäller utställningsformgivning. Förskjutningen mot förberedelser inför utflyttning av samlingen kommer att ta nya steg under nästkommande år, vilket innebär fortsatta möjligheter att utveckla teknikernas arbete med sikte på ett förnyat och tillbyggt museum.

Depositioner

Sedan drygt ett sekel bedriver Göteborgs konstmuseum en depositionsverksamhet i främst kommunala lokaler. Konsten finns deponerad på ett femtiotal olika platser och antalet verk uppgår i dag till cirka 500. De verk som deponeras i externa lokaler är sådana som normalt inte visas i museets publika samlingar men som i och med depositionsverksamheten möter en annan publik. Göteborgs konstmuseum hyr sedan år 2000 även ut konst till ett fåtal företag, för närvarande tre.

Under 2024 hanterades cirka 45 verk i depositionsverksamheten med insatser från föremålsregistrator, tekniker, konservatorer och fotograf. Totalt fanns 450 verk från Göteborgs konstmuseum deponerade.

Utifrån konservatoriska aspekter har museet beslutat att verk på papper inte längre kommer att deponeras. Arbetet med att samla in deponerade verk på papper samt byta ut dessa mot andra verk, sker löpande.

Fastighet

Göteborgs konstmuseum uppfördes mellan 1921 och 1923 och har byggts till i två omgångar, med tillbyggnaden av Stenahallen och Etagererna 1968 och ombyggnationen av entrén 1996. Verksamheten ställer stora krav på byggnaden vad gäller bland annat säkerhet, klimat och tillgänglighet. Övervakning måste kontinuerligt göras för att säkerställa att byggnaden uppfyller dessa krav. Byggnadens skick bevakas i dialog med fastighetsförvaltaren Higab.

Den nuvarande byggnaden innebär stora utmaningar som helt kan lösas endast med en om- och tillbyggnad av museet, inklusive en moderniserad entré, stabilare klimat och ökad säkerhet, förbättrad hörsal och pedagogisk verkstad, större magasin i anslutning till huset, transporthiss, transportintag, moderniserade verkstäder, utökade kontor med mera. I väntan på en långsiktig lösning arbetar museet för att utifrån rådande förutsättningar så långt det är möjligt uppfylla verksamhetens krav. Detta gäller konsthantiering och publik verksamhet såväl som arbetsmiljö. Behov av en förbättrad arbetsmiljö gällande kontor och andra arbetslokaler utformning, lunchrum, ventilation med mera föreligger. Även här arbetar museet utifrån rådande förutsättningar för att ordna arbetsmiljön så bra det är möjligt, bland annat genom en årlig arbetsmiljöronde där påtalade problem följs upp med relevanta åtgärder.

OM- OCH TILLBYGGNAD

En om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum är beslutad av kommunstyrelsen och en

arkitekttävling har genomförts. I mars presenterades det vinnande arkitektförslaget av den Barcelonabaserade arkitektbyrå Barozzi Veiga (tillsammans med den svenska arkitektbyrå Hermanson Hiller Lundberg). Förslaget innebär en tillbyggnad på baksidan med ett konstplan i anslutning till ljusgård och skulpturhall och andra plan för konsthantiering, verkstäder och personalytor. Förslaget har under året bearbetats i olika arbetsgrupper. Göteborgs museer och konsthalls utvecklingsledare (Olga Simonsuuri) har ett samordnande uppdrag kring om- och tillbyggnadsprojektet.

SKADEDJURSKONTROLL (IPM)

Under senare år har fastigheten haft en ökad förekomst av långsprötad silverfisk (*Ctenolepisma longicaudata*), vilket krävt preventiva åtgärder. En särskild arbetsgrupp med representanter från olika funktioner arbetar för samordnad skadedjurskontroll kallad Integrated Pest Management (IPM). En handlingsplan för arbetet är framtagen och ett strategiskt projekt för åtgärder, som tätning av ytor med hög förekomst av långsprötad silverfisk, har påbörjats.

MAGASIN

Göteborgs konstmuseum lider fortsatt brist på magasin för samlingen. Magasinen i huvudbyggnaden är undermåliga både vad gäller storlek och standard, likaså transportvägarna till och från

magasinen. Det saknas godkänt transportintag och transporthissar, liksom mottagningsrum/karantän och packrum. För närvarande hyrs tillfälliga magasinsytor på annan ort som förvaltas av extern leverantör. Detta innebär att samlingen blir svår att nå för såväl museets personal som externa forskare och curatorer. De externt placerade magasinerna innebär även stora kostnader för hyra, transporter och hantering, förutom den belastning på föremålen som transporter innebär.

Arbete pågår med projektering av nya gemensamma fjärrmagasin inom avdelningen Göteborgs museer och konsthall där Göteborgs konstmuseum ingår. Trots planerade fjärrmagasin kommer problematiken i huvudbyggnaden att kvarstå. Gemensamma externa magasin i avdelningen löser inte Göteborgs konstmuseums särskilda behov av magasinsytor i anslutning till museibyggnaden. Behoven finns beskrivna i *Underlag förstudie inför en planerad om och till-*

byggnad av Göteborgs konstmuseum (2013), vilken mynnade ut i Higabs dokument *Om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum: Förstudie lägesrapport* (2015).

MILJÖARBETE

Göteborgs konstmuseums miljöarbete följer en handlingsplan som uppdateras årligen. Till åtgärderna hör återanvändning av transportlådor liksom fortsatt utfasning av glödlampor till förmån för energisparande LED-armatur samt återvinning av färg, kemikalier och trasig teknik. Återbruk av material i utställningsverksamheten är en löpande del i museets miljöarbete. Under 2023 har två lokala miljöombud utbildats i den stadengemensamma kemikaliedatabasen Chemsoft. Arbetet syftar till en tydlig rutin gällande inköp, registrering, riskbedömning och utfasning av kemikalier.

Säkerhet

Säkerhetsarbetet är en förutsättning för den verksamhet som bedrivs vid Göteborgs konstmuseum. För bevarande av samlingen, men även för att kunna göra utställningar med inlån av konstverk, krävs att de krav som ställs av samarbetspartner, internationellt arbetande institutioner och försäkringsbolag uppfylls. Säkerhetssamordnaren har ett operativt uppdrag kring säkerhetsarbetet. Under året har säkerhetsfrågor behandlats i den operativa säkerhetsgruppen och träffar inom denna har regelbundet kompletterats med stormöten där aktuella ämnen tas upp med hela bevakningspersonalen.

KLIMAT

Klimat är en viktig del av museets säkerhetsarbete. För att garantera att museets samling såväl som till utställningar inlånade verk inte utsätts för onödiga risker eller påverkan, övervakas museets klimat enligt gällande krav. Konservator arbetar kontinuerligt tillsammans med andra sakkunniga hos fastighetsförvaltaren Higab, energieffektiviseringsföretaget KTC och analys- och teknikkonsultföretaget WSP för att utveckla och förbättra klimatsstyrning och energieffektivisering. (Se rubriken "Konservering".)

Vän- föreningar

KONSTMUSEETS VÄNNER I GÖTEBORG

Föreningen Konstmuseets Vänner i Göteborg (KMV) bildades 1942 och stöder Göteborgs konstmuseum genom inköp av konstverk till samlingen efter förslag från museet. Ordförande är Per Cramér och Anna Wallin Hallgren är halvtidsanställd verksamhetsledare. Museichefen är adjungerad ledamot i vänföreningens styrelse.

Varje år anordnar föreningen i samarbete med bland annat Göteborgs konstmuseum ett antal aktiviteter som förhandsvisningar, konstkurser, medlemsträffar samt kortare och längre konstresor både inom landet och utomlands. Vårens konstkurs hade tema "Stil och teknik i konsten" och bestod av sju föreläsningar. Höstens konstkurs hade tema "Dualitet i konsten" och bestod av sex föreläsningar. Föreningen hade under året två förhandsvisningar, den ena av utställningen *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv* och den andra av utställningen *Ny Konst. Charlotte Mannheimer och modernismens intåg i Göteborg*. Föreningen arrangerade också åtta temavisningar på museet samt tre föreläsningar i museets hörsal.

I samarbete med Göteborgs konstmuseum hölls föreläsningen "Ett samtal om konstens kraft"

med Gunnar Bjursell, professor emeritus och chef för Centrum för Kultur, Kognition och Hälsa vid Karolinska institutet, och museichef Patrik Steorn. Föreningen fick också en visning av kvalitetsauktionen på Göteborgs Auktionsverk, en visning av Dicksonska Palatset och två visningar av Carl Larsson-trappan på Victoriaskolan. Föreningens årsmöte hölls på Världskulturmuseet i april. Under året anordnade KMV fem dagsresor samt fem långresor. Höstterminen avslutades med den årliga julavslutningen i museets entré.

Vänföreningens volontärer stöttade både föreningen och konstmuseet vid ett flertal tillfällen under året. Volontärgruppen består av sexton medlemmar som kan välja vilka volontäraktiviteter som de vill delta i, det kan vara alltifrån att pricka av medlemmar inför en aktivitet till att hjälpa museet i entréhallen vid publiktäta tillfällen såsom Museernas Dag, Kulturnatta och vernissagedagar. Volontärerna har också hjälpt till som resevärdar på vänföreningens dagsresor. Vid ett tillfälle har volontärerna hjälpt museets papperskonservatorer att vika hörn till montage av grafiska blad. Som tack för volontärernas stöd har museet bjudit in till en visning av konst i samlingarna som KMV har varit med och donerat till.

BARNBOKSBILDENS VÄNNER

Barnboksbildens Vänner (BBV) är en ideell vänförening till Göteborgs konstmuseum som arbetar för att öka kunskapen om barnboksillustrationer samt stimulera intresset för dessa. Under trettio år har föreningen donerat originalillustrationer till museet och den unika samlingen omfattar i dag omkring 2 600 barnboksbilder av ett åttio-tal nordiska konstnärer. I första hand förvärvas hela sviter av bilder till en barnbok. Alla förvärv föregås av ett godkännande från museets sida. Föreningen har 200 medlemmar. Ordförande är Christina Wedenmark och museets intendent för samlingen Per Dahlström ingår i styrelsen.

BBV har under året haft fyra möten. På årsmötet den 5 mars samtalade Ulla Forsén, översättare och skribent, med Anders Holmer, bilderboksmakare, bildkonstnär och arkitekt om hans bilderboksskapande, symbolik och tankar kring text och bild. Holmers bok *Regn* var nominerad till Augustpriset 2018. Han mottog Snöbollen, årets svenska bilderbok för *Utflykten* (2024). Den 7 maj besökte Hanna Klinthage, bilderboksmakare och illustratör, föreningen och berättade om sina inspirationskällor och naturens betydelse i hennes bildvärld. I samband med Bok & Biblioteksmässan besökte den finlandssvenska barnboksförfattaren och bildkonstnären Linda Bondestam föreningens höstmöte. Hon samtalade med Ulla Forsén och gav en djupgående inblick i sitt skapande. Bondestam berättade också om

sitt nära samarbete med barnboksförfattaren Ulf Stark och den finlandssvenska författaren Annika Sandelin. Hennes senaste bok *Chop Chop* belönades med Augustpriset 2024. Den 5 december kom Olof Landström, barnboksförfattare och bildkonstnär och Lotta Olsson, barnboksförfattare och poet till föreningens adventsmöte. I ett samtal med Lilla Piratförlagets förläggare och förlagschef Erik Titusson berättade de om sitt samarbete och delade sina tankar kring text och bild. Medlemmarna bjöds också på högläsning ur Landström och Olssons senaste gemensamma bilderbok *Kroppen*.

Under hösten fick medlemmar i BBV möjlighet att besöka Ilon Wikland-utställningen på Göteborgs konstmuseum under en uppskattad visning av intendent för pedagogik Freja Holmberg. BBV ingick även i ett samarbete kring museets symposium kring Ilon Wiklands bildvärld.

På varje möte har Bokskåpet eller Lilla Bokskåpet stått för försäljning av aktuella bilderböcker.

Föreningen köpte under året in original från Linda Bondestams bilderbok *Mitt bottenliv. Av en ensam axolotl*. Marcus Gunnar Pettersson genomförde ett samarbete med 219 tecknare. Det resulterade i utställningen och senare även boken *Vikgubbar*. Föreningen köpte en av dessa vikgubbar. Dessutom tillvaratogs en unik möjlighet att köpa ett verk av den australiensiske bilderboksskaparen Shaun Tan.

Resor

GEMENSAMMA RESOR FÖR PERSONALEN

Utflykt till platsen för kulturförvaltningens nya gemensamma magasin, Äspered 16 maj.

Studiebesök på Ekebergparkens skulpturpark, Nasjonalmuseet och Munchmuseet, Oslo 2–3 september.

ÖVRIGA RESOR

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson

Deltagande i Nationella forsknings- och ämnesdagar i konstvetenskap, *Konstvetenskapen i samtiden och framtiden*, Växjö universitet, Växjö 17–19 april.

Styrelsemöte och årsmöte för Konsthistoriska Sällskapet/*Konsthistorisk tidskrift*, visning av konsthallen Accelerator och möte med Sara Walker, Sveriges Allmänna Konstförening, Stockholm 14 juni.

Besök i Roj Fribergs ateljé i samband med donationsförslag, Näs, Veddige 13 juni.

Möte med intendent Birgit Dalbajewa, Albertinum, besök på Kupferstichkabinett och Gemäldegalerie Alte Meister, Dresden, museibesök på bland annat Alte Nationalgalerie, Neue Nationalgalerie och Gemäldegalerie, Berlin, Dresden och Berlin 19–23 augusti.

Konservator måleri Malin Borin

Kurirresa till Prins Eugens Waldemarsudde med studiebesök på målerikonserveringsateljéerna på Nationalmuseum och Moderna Museet, Stockholm 12–14 februari.

Kurirresa gällande verk av Henri Fantin-Latour på utställningen *Paris 1874: Inventing Impressionism*, Musée d'Orsay, Paris 14–15 mars.

Kurirresa gällande verk av Vincent van Gogh på utställningen *Vincent van Gogh: Gardens for Poets and Lovers*, The National Gallery, London 19–23 augusti.

Kurirresa gällande verk av Lenke Rothman till utställningen *Lenke Rothman – Liv som tyg*, Malmö Konsthall, Malmö 17 september.

Studiebesök på Louvrens konserveringscenter och externmagasin, Lens 13 december.

Intendent samling Per Dahlström

Besök i Roj Fribergs ateljé i samband med donationsförslag, Näs, Veddige 13 juni.

Intendent pedagogik Freja Holmberg

Studiebesök på Lödöse museum, Lödöse 4 mars.

Enhetschef Utställningar och samling

Anna Hyltze

Deltagande i chefsdagar, Göteborgs museer och konsthall, Varberg 16–17 oktober.

Heldagsmöte Kulturrådet och arbetsgruppen för MU-frågor, Stockholm 19 november.

Konstpedagog Jonna Kihlsten

Studiebesök på Lödöse museum, Lödöse 4 mars.

Värd Joel Melkersson

Besök på SMK Fridays, Statens Museum for Kunst och Glyptoteket i syftet att utforska metoder inom programverksamheten för att bredda deltagande och nå ut till målgruppen unga vuxna, Köpenhamn 22 november.

Programsamordnare Linda Noreen

Besök på SMK Fridays, Statens Museum for Kunst och Glyptoteket i syftet att utforska metoder inom programverksamheten för att bredda deltagande och nå ut till målgruppen unga vuxna, Köpenhamn 22 november.

Intendent utställningar Johan Sjöström

Arbetsmöten med Monira al Qadiri, hennes team och galleri angående samproduktion av nya verk, utställningskatalog och kommande utställning, Berlin 16–18 oktober.

Konstpedagog Mozo Solomon

Besök på SMK Fridays, Statens Museum for Kunst och Glyptoteket i syftet att utforska metoder inom programverksamheten för att bredda deltagande och nå ut till målgruppen unga vuxna, Köpenhamn 22 november.

Museichef Patrik Steorn

Moderator vid seminarium med anledning av Frankrikes statsbesök i Sverige, Moderna Museet, Stockholm 30 januari.

Deltagande i Museernas vårmöte, Sveriges Museer, Karlstad 23 april.

Deltagande i chefsdagar, Göteborgs museer och konsthall, Varberg 16–17 oktober.

Besök på SMK Fridays, Statens Museum for Kunst och Glyptoteket i syftet att utforska metoder inom programverksamheten för att bredda deltagande och nå ut till målgruppen unga vuxna, Köpenhamn 22 november.

Konservator måleri Petra Victor

Kurirresa gällande verk av Ulla Wiggen på utställningen *Ulla Wiggen: Passage*, Emma Museum, Espoo Museum of Modern Art, Finland 26–28 augusti.

Kurirresa gällande verk av Bruno Liljefors på utställningen *Bruno Liljefors: La Suède sauvage*, Petit Palais, Paris 17–19 september.

Enhetschef Publika möten Janan Zapata Gutierrez

Deltagande i Museernas vårmöte, Sveriges Museer, Karlstad 22–23 april.

Deltagande i chefsdagar, Göteborgs museer och konsthall, Varberg 16–17 oktober.

Besök på SMK Fridays, Statens Museum for Kunst och Glyptoteket i syftet att utforska metoder inom programverksamheten för att bredda deltagande och nå ut till målgruppen unga vuxna, Köpenhamn 22 november.

Fort- bildning

GEMENSAMMA UTBILDNINGAR FÖR PERSONALEN

Medarbetarakademin, avdelningsgemensam kompetensutveckling för medarbetare. Från museet deltog Emelie Arendorff Runnerström, Amanda Brålliden, Fanny Chaiyarach, Fadila El Alaoui Sossey, Elin Engström, Freja Holmberg, Niklas Isaksson, Serusa Katabami, Jonna Kihlsten, Joel Melkersson, Linda Noreen, Mozo Solomon, Sofia Trönnberg, Janan Zapata Gutierrez, Fredrik von Zweigbergk och Anna-Lena Åsemyr.

Museum Next, *Museum, Health and Wellbeing Summit*, digital konferens, 29–30 januari.

Medarbetardag Göteborgs museer och konsthall, Tema "Erfarenhetsbyte/inspiration utifrån projektet nya magasin", Röhsska museet 11 mars.

Medarbetardag Göteborgs museer och konsthall, Tema "Vidareutveckla publikupplevelsen – hur möter vi våra besökare?", Röhsska museet 23 september.

"Perspektiv på undergången", inspirationsseminarium inför utställningsprojektet *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot*, Göteborgs universitet, Humanisten 7 oktober.

Workshop, registrering i MuseumPlus, lett av registrator Kalle Våljemark, Göteborgs stadsbibliotek 17 december.

Digital utbildning inom IT-säkerhet, löpande under året.

ÖVRIGA UTBILDNINGAR

Konservator måleri Malin Borin

"Stadengemensamma databasen Chemsoft. Inventera och katalogisera kemikalier", Sara Sternemark Petersén, Göteborgs konstmuseum 29 februari.

Workshop, "Ensamarbete", Göteborgs konstmuseum 12 april och 8 oktober.

Workshop, "Inför flytt", Göteborgs konstmuseum.

Tekniker James Duffy
Truckutbildning, Cramo.

Konstpedagog Jonna Kihlsten
"Känslighet i barnens värld – skapandets livsviktighet", Göteborg 26 januari.

Fastighets- och säkerhetssamordnare Daniel Landahl
Truckutbildning, Cramo.

Tekniker Clive Leaver
Truckutbildning, Cramo.

Tekniker Emil Nilsson
Truckutbildning, Cramo.

Tekniker och depositionsvarig Anna Petters
Truckutbildning, Cramo.

Konservator paper Mariateresa Pullano
NICAS colloquium, Rianne Luimes, "Sustainable climate settings for susceptible oak panels in furniture and paintings" och Tina Grette Poulsson, "Thomas Fearnley's drawing papers and fixatives: How can materiality contribute to dating, locating, and preserving fixed drawings?", webinarium 18 januari.

"Stadengemensamma databasen Chemsoft. Inventera och katalogisera kemikalier", Sara Sternemark Petersén, Göteborgs konstmuseum 29 februari.

Presentation av utrustning för skadedjurs-hantering, IPM till gemensamma nya magasin av företaget Thermo Lignum, Östra Hamngatan Göteborg 27 mars.

Workshop, "Ensamarbete", Göteborgs konstmuseum 12 april och 8 oktober.

Workshop, "Inför flytt", Göteborgs konstmuseum 21 november.

Digital Nordic Paper Conservation Network meeting, 12 december.

"Equipment, methods, and techniques – challenges, good examples, and experiences", webinarium (medarrangör).

Bibliotekarie Eva Ranglin
Deltagande i Libris-dagen 2024, seminarier och program från Kungliga biblioteket gällande länkade data, arbete med den nya söktjänsten för Libris, och om integration mellan länkade data och lokala bibliotekssystem, webinarium 6 november.

Konservator paper Victoria Skalleberg
NICAS colloquium, Rianne Luimes, "Sustainable climate settings for susceptible oak panels in furniture and paintings" och Tina Grette Poulsson, "Thomas Fearnley's drawing papers and fixatives: How can materiality contribute to dating, locating, and preserving fixed drawings?", webinarium 18 januari.

"Samlingsforum samtal – om samlingsflyttar", Riksantikvarieämbetet, webinarium 26 januari.

Presentation av utrustning för skadedjurs-hantering, IPM till gemensamma nya magasin av företaget Thermo Lignum, Östra Hamngatan Göteborg 27 mars.

"Equipment, methods, and techniques – challenges, good examples, and experiences", Digital Nordic Paper Conservation Network meeting, 12 december (medarrangör).

"Stadengemensamma databasen Chemsoft. Inventera och katalogisera kemikalier", Sara Sternemark Petersén, Göteborgs konstmuseum 29 februari.

Workshop, "Inför flytt", Göteborgs konstmuseum.

Workshop, "Ensamarbete", Göteborgs konstmuseum, 12 april och 8 oktober.

Museichef Patrik Steorn

Deltagande i Kommunala museichefers nätverksmöte, Göteborg 18–19 januari.

Tekniker Antonio Sognasoldi

Truckutbildning, Cramo.

Tekniker Urmo Teekivi

Liftkurs, Cramo 2 oktober.

Truckutbildning, Cramo 23 oktober.

Konservator måleri Petra Victor

"Stadengemensamma databasen Chemsoft. Inventera och katalogisera kemikalier", Sara Sternemark Petersén, Göteborgs konstmuseum 29 februari.

Presentation av utrustning för skadedjurs-hantering, IPM till gemensamma nya magasin av företaget Thermo Lignum, Östra Hamngatan Göteborg 27 mars.

Workshop, "Ensamarbete", Göteborgs konstmuseum 12 april och 8 oktober.

"Arbetsmiljö, från teori till praktik", Sunt arbetsliv, webinarium 17 maj.

"Ett hållbart arbetsliv – Hur skapar vi det?", Anna Troberg, förbundsordförande DIK – Tiden är inne för kortare arbetstid; "Psykologiska effekter av att uppleva resursbrist och vägen framåt", Lars-Olof Johansson, Göteborgs universitet, professor i psykologi med inriktning samhällsfrågor, föreläsningar, S/S Marieholm, Packhuskajen, Göteborg 16 september.

Workshop, "Inför flytt", Göteborgs konstmuseum 21 november.

Föremålsregistrator Kalle Väljemark

Deltagande i Digikult 1–3 oktober.

Med- arbetare

Vid Göteborgs konstmuseum har följande personal varit verksam under 2024:

Ledning

Patrik Steorn, museichef

Enheten för publika möten

Adriana Aires Rastén, butiksmedarbetare
Emelie Arendorff Runnerström, konstpedagog
Amanda Brålliden, värd
Fanny Chaiyarach, värd
Linn Carlsson, värd tjänstledig
Fadila El Alaoui Sossey, värd
Elin Engström, butiksmedarbetare
Freja Holmberg, intendent pedagogik
Niklas Isaksson, butiksmedarbetare
Serusa Katabami, värd
Jonna Kihlsten, konstpedagog
Lovisa Lager, butiksmedarbetare
Joel Melkerson, värd
Linda Noreen, programsamordnare
Lise-Lott Johansson, butiksmedarbetare och värd
Sajna Sabbaghpour, värdsamordnare tjänstledig
Mozo Solomon, värd och konstpedagog
Sofia Trönnberg, konstpedagog
Marie Wallgren, värd

Janan Zapata Gutierrez, enhetschef
Fredrik von Zweigbergk, butiksföreståndare
Anna-Lena Åsemyr, värdsamordnare

*Timavlönade och arvoderade konstpedagoger
samt värdar i reception och butik:*

Lisbet Ahnoff, Adriana Aires Rastén, Viktor
Ankréus, Amanda Brålliden, Bereen Darwish,
Serusa Katabami, Tove Lundeqvist, Johannes
Nordholm, Johanna Norelius, Ivan Perugi, Catja
Tonberg och Anna-Lena Åsemyr

Enheten för utställningar och samling

Kristoffer Arvidsson, forskningsledare
Tanja Axelryd, utställningskoordinator
Malin Borin, konservator måleri
Per Dahlström, intendent samling och
forskningssamordnare
James Duffy, teknisk samordnare
Clive Leaver, tekniker
Miriam Hagström, vikarierande utställnings-
koordinator
Anna Hyltze, enhetschef
Emil Nilsson, tekniker (tjänstledig från augusti)
Eva Nygårds, intendent utlån av konst och
bildutlån

Anna Petters, föremålstekniker med
depositionsansvar

Momir Popović, intendent

Mariateresa Pullano, konservator papper

Eva Ranglin, bibliotekarie

Hossein Sehatlou, fotograf

Johan Sjöström, intendent utställningar

Victoria Skalleberg, konservator papper

Urmo Teekivi, vikarierande tekniker (från augusti)

Kalle Väljemark, föremålsregistrator

Petra Victor, konservator måleri

Arvoderade tekniker och utställningsbyggare:

Kim Björnsson, Patrik Elgström, Dorota Lukianska,

Emil Nilsson, Tyler Ripa och Antonio Sognasoldi

Arvoderad grafisk formgivare: Emma Engström

**Medarbetare på stödenheterna för
avdelningen Göteborgs museer och konsthall
verksamma på Göteborgs konstmuseum:**

Isa Andersson, kommunikatör

Malin Bülling, kommunikatör

Malin Gustafsson, kommunikatör

Helena Karlsson, administratör

Klara Käll, kommunikatör

Daniel Landahl, fastighets- och säkerhets-
samordnare

Emanuel Larsson, lokalvårdare

Johan Lindblom, kommunikatör

Håkan Nilsson, lokalvårdare

Malin Opperud, marknadsförare

Olga Simonsuuri, utvecklingsledare

Anette Stenstrand, ekonom

Bokslut

Resultat (belopp i tkr)	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021
Intäkter	18 077	13 408	4 669	15 660	12 358	12 813
Kostnader	30 453	28 762	-1 691	28 567	26 675	25 915
Nettokostnad	12 376	15 354*	2 978	12 907	14 317	13 102
Resultat	2 978	0	2 978	2 089	184	223

* Från 2018 tilldelas kommunbidraget inte Göteborgs konstmuseum utan Göteborgs museer och konsthall, där museet ingår.
Därför är nettokostnad i budget att jämföra med erhållet kommunbidrag för verksamheten.

Göteborgs konstmuseum	2024	2023	2022	2021
Antal anläggningsbesök	261 611	231 736	197 024	113 598
varav verksamhetsbesök, totalt	229 049	202 626	165 992	93 847
varav verksamhetsbesök, barn och unga	32 747	25 587	21 513	16 862
Antal deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	13 204	10 372	7 221	3 026
Antal pedagogiska aktiviteter	1 209	1 107	857	351
varav pedagogiska aktiviteter, barn och unga	584	416	352	110
Antal tillfälliga utställningar visade på museet**	9	8	8	8
Antal aktiviteter vid uppsökande verksamhet	10	15	10	16
Öppethållande, antal timmar per vecka	41	41	41	41*

* Museet var stängt på grund av pandemin t o m 19 april 2021.

** Innefattar såväl nyöppnade som sedan föregående år kvarstående.

Med ett starkt utbud av utställningar, där *Den underbara färgen. Göteborgskolorismen i nytt ljus* kvarstod sedan föregående år (till och med april 2024) och *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv* öppnade i maj, har Göteborgs konstmuseum haft de bästa publiksiffrorna sedan 2012, och ett av de tre bästa besöksiffrorna under de senaste trettio åren. Barn och

ungas andel av verksamhetsbesöken har ökat från 12 procent (2023) till 14,5 procent (2024), vilket delvis antas bero på målgruppsarbetet riktat mot barn i *Ilon Wiklands bildvärldar*.

Andelen biljetter köpta online har nästan fördubblats när det gäller dagsbiljetter, men har ökat mest när det gäller årskort, inklusive senior.

Bilaga: Mörk och skogsmo Två donation verk av Roj E

Kristoffer Arvidsson

Mörkerbomber Motiv. Donationer med Friberg

Från konstnärens efterlevande erbjöds Göteborgs konstmuseum sommaren 2024 en donation med verk av Roj Friberg. Museet mottog under hösten tre teckningar från slutet av sjuttioalet och början av åttiotalet, som väl kompletterar museets befintliga urval av konstnärens produktion. Det rör sig om tre av Fribergs mest kända verk. Tidigare under året skänktes även fyra bilder av konstnären till museet av en annan donator, Amel och Anders Linde. I detta fall handlar det om mindre bilder med skogsmotiv från 1986, utförda i blyerts och färgpigment blandat i vax på papper. Nedanstående text ger en bakgrund och fördjupande ingångar till de donerade verken och konstnärskapet som helhet.

Roj Friberg (1934–2016),
Mörkerbomb, 1977, grafit
 på papper, 119,2 × 144,7 cm,
 Göteborgs konstmuseum,
 gåva av familjen Friberg,
 GKM 2024–46.

Roj Friberg räknas till en av Sveriges främsta tecknare. Det är med teckningar man förknippar hans namn, inte minst de svartvita teckningar som föranledde hans genombrott under 1960- och 1970-talet, även om han senare arbetat både i färg och i andra tekniker som skulptur och litografi. Fribergs bilder är inte sällan undergångsmärkta men också drömartade och hallucinatoriska, fascinerande i sin detaljrikedom och nyansrika i sin valörskala. Det mörka och det ljusa samexisterar. Friberg har skildrat postapokalypsens livlösa landskap och klaustrofobiska figurscener men också förtrollande vackra naturmotiv.

Det är ett konstnärskap som vänder sig bort från samtiden tillbaka till symbolismen kring sekelskiftet 1900 och romantiken från tidigt 1800-tal, men också skådar in i en skrämmande framtid, när människans teknikdyrkan och rovdrift på naturen resulterat i hennes egen förintelse. Märkligt nog kan bilderna, trots sin karaktär av onda profetior, upplevas som trösterika i sin smäktande skönhet. Med sin behärskning av uttrycksmedlen – en egensinnig teknik av att sudda fram ljuset från grafitbestrukna pappersark – lockar Friberg in betraktaren i en gåtfull, delvis främmande, delvis välbekant värld, som en spegelbild av vår egen tillvaro.

Biografi

Roj Friberg föddes i Uddevalla 1934, flyttade till Göteborg under andra halvan av 1940-talet, bildade familj under sextiotalet och var från 1969 bosatt på en gård i Näs, Veddige i Halland. Under en olycka i barndomen förlorade han sitt ena öga, något som inte hindrat honom från att skapa bilder. Debuten skedde 1954 på Galleri Bogestad i Göteborg. Konststudier inleddes på Slöjdföreningens skola i Göteborg 1956–1957 och fortsatte på Valands konstskola 1960–1964. Från Valand blev han relegerad på grund av för mycket frånvaro under vad han själv kallar sin "Sturm und Drang-period". Friberg upptäcktes på en elevutställning 1963 och tilldelades priset Unga Tecknare året därpå. Hans konst visades på grupp-

utställningar på Maneten i Göteborg (1962) och Konsthallen Göteborg (1963). Under sextio- och sjuttioalet ställde Friberg ut separat på Galleri Prisma i Stockholm (1963, 1967, 1970), Maneten (1967 och 1972), Gävle Museum (1970) och Varbergs Museum (1973) samt på en rad andra platser i Sverige och utomlands.

Fribergs häcklande bild av Brasiliens diktator Artur da Costa e Silva, president och juntaledare 1967–1969, fick Utrikesdepartementet att ställa in det svenska deltagandet i Ungdomsbiennalen i São Paulo 1969. År 1974 deltog Friberg i grupp-utställningen *6 aspekter. Människa – samhälle* på Göteborgs konstmuseum. Efter utställningen bildade deltagarna konstnärgruppen med samma namn. Från 1971 och framåt har Friberg arbetat med scenografi för teater, dans, opera och tv – erfarenheter som han tillvaratagit i environments och offentliga utsmyckningar, bland annat Barnkliniken på Östra sjukhuset 1973 och Högskolan för scen och musik 1991, båda i Göteborg.

År 1986 visades separatutställningen *Bilder, scenerier* på Konsthallen Göteborg. En bok om konstnären gavs ut av Kalejdoskop förlag 1990 med texter av Crispin Ahlström, Gunnar D Hansson och konstnären. En utställningskatalog från år 2000, i samband med en turnerande utställning i Kristinehamn, Mjellby och Kalmar, innehöll texter av konstnären och Poul Anker Bech. I samband med en större retrospektiv utställning på Edsvik Konsthall (2010) gavs en bok med text av Lars Nygren ut av Sveriges Allmänna Konstförening. År 2012 visades en turnerande retrospektiv utställning på konsthallarna i Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla. Friberg är representerad på ett flertal nordiska konstmuseer, däribland Moderna Museet.

Allmänt om konstnärskapet

Roj Friberg är tecknare och grafiker som först under åttiotalet började arbeta i färg med färgpigment blandade i vax. Teckningens framträdande roll är dock tydlig även i dessa arbeten och kulören tämligen nedtonad. Vid sidan av arbeten

i blyerts och grafit respektive färgpigment i vax har Friberg arbetat med etsningar och litografier. Han har också gjort skulpturer, installationer, offentliga utsmyckningar och scenografi.

Friberg har betecknat sig själv som romantiker, men det är en egen form av romantiskt bildspråk som hämtar näring ur såväl konsthistoria (Goya, Blake, Friedrich, Moreau, Böcklin, Bacon, Palle Nielsen) som litteratur (Strindberg, Kafka, Boye, Jünger, Tolkien) och teater. Det romantiska draget kommer till uttryck i undergångsfantasier och suggestiva iscensättningar såväl som framställningar av naturen som besjälad.

Det finns ett sceniskt drag i hans bildrum som har paralleller till romantikern Caspar David Friedrich och senromantikern och symbolisten Arnold Böcklin och hur de arbetade med skalkontraster och kulissartade iscensättningar. Motivet är belyst som av en strålkastare med dramatiska ljusdunkeffekter som följd. Det sceniska i Fribergs bildrum är något som påtalats av Poul Anker Bech i "Energin från det svarta hålet" (2000). Det är lätt att förstå varför Friberg lockades av scenografiskt arbete, bland annat genom samarbetet med regissören Alf Sjöberg och Cullbergbaletten.

Naturen, sagan och myten, men också tekniken och samhället, utgör tematiska referenspunkter i hans konst. Det handlar om vår relation till skapelsen, den moderna människans förlorade kontakt med naturen, konsekvenserna av ett teknifierat samhälle, tingen som tar över tillvaron och hotet om en total förintelse genom atomvapenkrig. Mot denna tingvärld ställs naturen som hoppfull kontrast.

Exempel på denna natur är ön Mosken på väg upp mot Lofoten där Friberg tillbringade somrarna, med de stora vågorna som slår in mot klipporna, men också den svenska skogen med sina tysta granar och stilla sjöar. Mot denna besjälade natur står städerna med sina vittrande borgerliga fasader, överlastade interiörer och livlösa industrianläggningar. Hela bildserier är gestaltningar utifrån litterära förlagor, exempel-

vis färglitografisviten efter August Strindbergs *Spöksonaten* (1988–1993) och scenografin till tv-uppsättningen av Karin Boyes *Kalloccain* (1980).

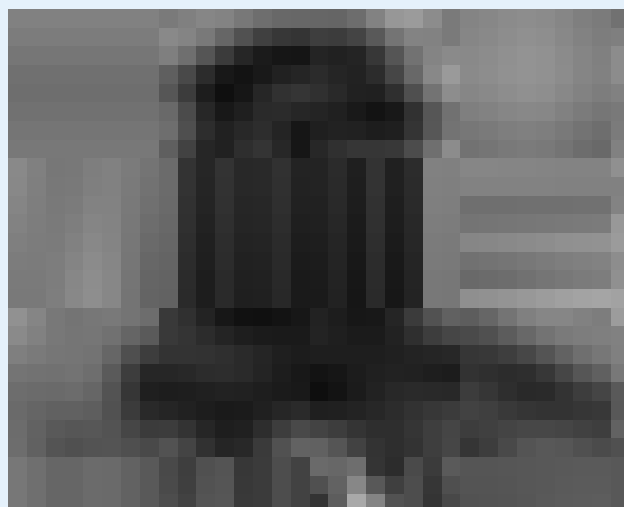
Utvecklingslinjer

De tidiga bilderna är abstraherade och domineras av ett myller av naivt tecknade figurer, rytmiskt böljande över papperet, påminnande om Jean Dubuffets bildspråk. Senare under sextioalet började dessa figurer att flytta in i instängda rum. Dessa scener, med figurer tecknade med rörelseoskärpa, framstår som hallucinationer eller drömbilder. Bilderna har konnotationer till såväl sjukhuspatienter som våld och erotik. Här gör sig parallellen till Francis Bacons måleri påmind.

Skogsmotivet, som återfinns redan i teckningar från tidigt sextioal, återkommer i senare verk; skogens rum av tystnad och levande materia, en tillflyktsort undan civilisationens vansinne. Det symbolistiska och romantiska stråket är påtagligt i dessa naturbilder, liksom i de borgerliga interiörerna. De mörka bakgrunderna, det gnistrande ljuset och de utdragna gestalterna kan leda tankarna till Gustave Moreaus symbolism. Under en period förenas natur och interiörer i samma drömska motiv, som i *Interiör II* (1970, Göteborgs konstmuseum), föreställande två rokokobyråer i en interiör övertäckt av grönska, allt dramatiskt ljussatt och återgivet i rörelseoskärpa.

Under andra halvan av sextioalet utvecklade Friberg en särpräglad teknik där han med ett radergummi monterat på en roterande maskin kunde sudda fram ljuset från papperets yta, som infärgats med grafitpulver och terpentin. Tekniken gjorde det möjligt att skapa illusion genom att arbeta med ljusa linjer och blänkande ljusdagrar mot en mörk bakgrund. Resultatet är tecknade "fotografier" av drömsyner.

Under sjuttioalet framträdde dystopiska visioner av ett totalitärt samhälle eller världen efter kärnvapenkriget, tecknade i ett alltmer virtuost bildspråk. Andra verk har en mer skräckromantisk prägel med gestalter som kreverar i borgerliga interiörer som tycks smälta ned.

Roj Friberg (1934–2016), *Mörkerbomb*, 1977, grafit på papper, 119,2 × 144,7 cm, Göteborgs konstmuseum, gåva av familjen Friberg, GKM 2024-46.

Vad är det för slags värld Friberg tecknar fram? Är det inre eller yttre bilder? Snarare än att måla av en yttre verklighet, tolkar konstnären sina intryck av den yttre verkligheten utifrån en inre vision. I utställningskatalogen från år 2000 skriver han: "Motiven har oftast varit desamma sedan jag började göra bilder. Interiörer, fasader – människor och landskap, aldrig efter naturen utan förvandlade genom minnet ibland efter förlaga. Motiven förändras alltefter hur mina språkliga uttrycksmedel utvecklas."

Friberg är den konstnär i Sverige som mest konsekvent utforskat dystopins möjligheter inom bildkonsten men hans produktion innefattar som nämnts också kontemplativa naturbilder och därutöver satiriska karikatyrer över mänskligt beteende. Det senare framkommer inte minst i hans mindre figurskisser, där människor agerar som förhåxade i grupp. Francisco de Goyas sena väggmålningar i hans eget hus, "de svarta målningarna", som han utförde döv och avskärmad från yttrevärlden, gör sig påmind. Iakttagelser av mänskligt vansinne och apati gestaltas även i

Roj Friberg (1934–2016), *Ruinstad*, 1981, grafit på papper, 109,3 × 127 cm, Göteborgs konstmuseum, gåva av familjen Friberg, GKM 2024–48.

Roj Friberg (1934–2016), *Commercial*, 1977, grafit på papper, 119 × 144,9 cm, Göteborgs konstmuseum, gåva av familjen Friberg, GKM 2024–47.

Fribergs bilder av läktare, folkmassor och grupp-terapi. Vid enstaka tillfällen finns referenser till 1900-talets politiska historia eller samtid, som den tidigare nämnda häcklande bilden av Artur da Costa e Silva, bilderna av general Augusto Pinochet i mörka glasögon dagen efter militärkuppen i Chile den 11 september 1973 eller Benito Mussolini på balkongen på Palazzo di Venezia i Rom i *Från Borglandet* (1975, Göteborgs konstmuseum).

Donation av tre teckningar i stort format

De tre teckningarna som ingår i donationen från Fribergs familj hör till hans mest kända verk. De har varit med på flera utställningar och reproducerats i böcker om konstnären men också i översiktsverk om svensk konst under efterkrigstiden. Det rör sig om tre svartvita grafitteckningar i stort format. I samband med förvärvet har de omhändertagits av konservator och fått nya ramar.

Mörkerbomb

I *Mörkerbomb* (1977) ser vi ett livlöst civilisationslandskap med elledingsstolpar där en väldig

skugga reser sig ur marken. Denna "mörkerbomb" är en i raden av människans alla faustiska uppfinningar för att vinna makt och samtidigt förgöra världen. Det blir inte mycket kvar när hon är färdig med sitt värv. Samtidigt finns det ett sugande djup som fascinerar och lockar in oss bilden.

Ruinstad

Ruinstad (1981) påminner om *Mörkerbomb*, men där *Mörkerbomb* visar en stor skugga som reser sig i ett öde landskap, visar *Ruinstad* rutnätet av en raserad stad. Husen är bortblåsta, endast deras fotavtryck finns kvar som mörkare skuggor. Över detta sidobelysta rutnät briserar och reser sig flera mörkerbomber och kastar slagskuggor över marken. Förintelsen är total, inga överlevande syns till.

Commercial

Commercial (1977) visar vad som ser ut som en fasad med fönsteröppningar. I dessa öppningar finns bokstäverna MERCIAL, en del av titelns ord "Commercial". Om man ser närmare efter märker man att det inte är en fasad av en bygg-

nad utan sidan av ett fartyg som avbilas, med stora fendrar och relingen högre upp. Alltihop ser dock mycket förfallet ut. Nät och annat skräp hänger ner längs sidorna. Fartyget framstår som en förfallen koloss, kanske en bild av det moderna teknifierade och, med tanke på titeln, kapitalistiska samhället och dess konsekvenser i form av ständig strukturomvandling, utnyttjande av naturresurser och miljöförstöring.

Donationen av *Skogsmotiv*

Som tidigare nämnts mottog museet under året också en annan donation med verk av Roj Friberg från Amel och Anders Linde. De fyra bilderna utgör en uppföljning av en tidigare större donation som inkluderade såväl andra verk av Friberg som verk av göteborgskolorister (se årstrycket för 2022). Bilderna med skogsmotiv skiljer sig från de tidigare beskrivna teckningarna genom att de är tillkomna vid ett senare skede (1986), att de är i mindre formatet (drygt 15 × 22 cm) samt att de är utförda i färg (vaxpigment och blyerts). Motivet är också ett annat.

Där de stora teckningarna visar dystopiska landskap och ruiner, visar de mindre färgbil-

derna skogsmotiv. Det är en natur som kan leda tankarna till konstnärens uppväxtmiljö i trakten runt Uddevalla. Bildrummet är kompakt. Man ser ingen himmel eller horisont och trädens ljusa stammar och granruskor varierar rytmiskt över bildytan likt grafiska tecken mot en mörkare bakgrund. Runda granitklippor och speglande vatten bryter återkommande in som kontraster.

Den första bilden med titeln *Skogsmotiv* visar en sådan vägg av skog. Tack vare det hårt beskurna bildrummet är det lätt att som betraktare tappa den rumsliga orienteringen. Rundade klippor löper horisontellt genom bilden. Ungefär i mitten finns en mörk klyfta med ljusa trianglar, kanske en bergsskrevla eller en bäck, ett glapp som delar bildrummet i två delar men också skapar en ett djup.

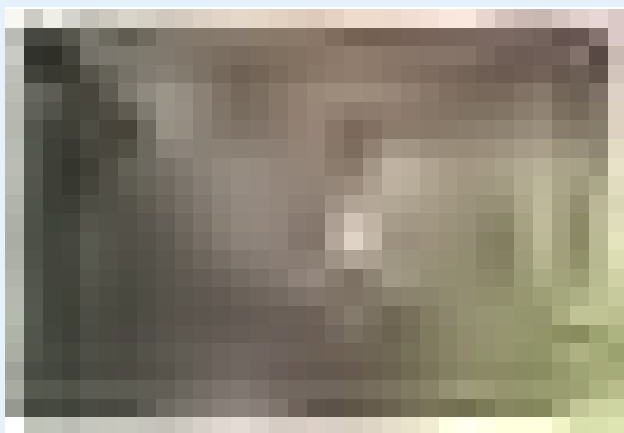
I bilden föreställande en skogstjärn är markplanet tydligt angivet, med granar och en klipp-häll grupperade runt en spegelblank nästan perfekt cirkulär tjärn och en plan strandkant. I vattenspeglingen syns granarna som en siluett men också en flik av ockragul himmel. Vattnet är lätt krusat. De främsta granarna står som tysta vita stenstoder. Allt är stilla.

Roj Friberg (1934–2016), *Skogsmotiv*, 1986, vaxkrita och blyerts på papper, 15,5 × 22,5 cm, Göteborgs konstmuseum, gåva av Amel och Anders Linde, GKM 2024-33.

Roj Friberg (1934–2016), *Skogsmotiv*, 1986, vaxkrita och blyerts på papper, 15,5 × 22 cm, Göteborgs konstmuseum, gåva av Amel och Anders Linde, GKM 2024-34.

Roj Friberg (1934–2016), *Skogsmotiv*, 1986, vaxkrita och blyerts på papper, 15,5×22,5 cm, Göteborgs konstmuseum, gåva av Amel och Anders Linde, GKM 2024-35.

Roj Friberg (1934–2016), *Skogsmotiv*, 1986, vaxkrita och blyerts på papper, 15,8×22 cm, Göteborgs konstmuseum, gåva av Amel och Anders Linde, GKM 2024-36.

Den tredje bilden visar en tät granskog sedd snett uppifrån med en öppen gata som löper diagonalt genom bildytan och som granarna kastar långa slagskuggor över, några klipphällar och stammar eller stolpar med tvärsår eller skyltar, påminnande om kors eller telefonstolpar. Ljuset löper som en s-kurva genom bildrummet.

Den sista bilden i serien visar den täta granskogens kant mot vattnet med två runda granitblock återspeglade av vattenytan tillsammans med flingar av gråblå himmel. Några trädstammar har vält.

Ljuset i samtliga bilder är ett varmt sidoljus. Färgskalan går i grå- och ockratoner med inslag av vitt och gult. Med kontrasten mellan kalla och varma toner förstärks rumsligheten och djupet i bilden. Bilderna visar Fribergs uppfinningsrika framställning av rummet, hur han med olika plan och riktningar skapar rum i bilderna. Här framträder även konstnärens känsla för rytm och form.

Det är bilder av naturen som andligt rum och tillflyktsort, inte av dystopiska visioner. Likväl kan man uppfatta dessa motivkategorier som sammanbundna. Skogsbilderna visar oss skönheten

i den natur som människan hotar att förinta. Det vilar därför en melankoli över dem. Skogen är också mycket tät och kan framstå som otillgänglig, som en plats människan är utestängd ifrån.

Avslutande reflektion

Tillsammans tillför de två sviterna betydande aspekter av konstnärskapet till den befintliga representationen som med donationerna omfattar 48 verk. Stora teckningar finns det ett flertal sedan tidigare, dock inga av dessa rent apokalyptiska eller postapokalyptiska ruinlandskap. Rena naturmotiv har, med ett par undantag, tidigare lyst med sin frånvaro i samlingen.

Fribergs apokalyptiska teman ter sig mer aktuella än på länge. Två av de stora teckningarna, *Mörkerbomb* och *Commercial*, visas också på utställningen *Apokalyps. Från yttersta domen till klimathot (2025–2026)*, i dialog med nutida såväl som konsthistoriska verk. Här tydliggörs Fribergs släktskap med barockens vanitasbilder, den äldre grafikens framställningar av apokalypsen och romantikens dramatiska undergångslandskap.

Källor

Crispin Ahlström, Gunnar D Hansson och Roj Friberg, *Roj Friberg. En bildpresentation med texter av Crispin Ahlström, Gunnar D Hansson och konstnären själv*, Kalejdoskop, Åhus 1990.

Roj Friberg, "Roj Friberg" och Poul Anker Bech, "Energin från det svarta hålet", i *Roj Friberg*, Kristinehamns Konstmuseum, Mjellby Konstgård, Kalmar Konstmuseum, Kristinehamn, Halmstad och Kalmar 2000.

Lars Nygren, *Roj Friberg*, Sveriges Allmänna Konstförening, Stockholm 2010.

Håkan Wettre, "Roj Friberg. Scenerier", i Lundgren/Wettre/Wiberg, *Konstnärer i arbete*, Wezäta Förlag, Göteborg 1981.

Håkan Wettre och Kristoffer Arvidsson, filmad intervju med Roj Friberg (filmad av Anna Viola Hallberg), Göteborgs konstmuseum 2008-11-17.

Redaktör: Kristoffer Arvidsson

Medverkande: Emelie Arendorff Runnerström, Tanja Axelryd, Malin Borin, Per Dahlström, James Duffy, Freja Holmberg, Anna Hyltze, Helena Karlsson, Johan Lindblom, Linda Noreen, Eva Nygårds, Malin Opperud, Anna Petters, Momir Popović, Mariateresa Pullano, Eva Ranglin, Hossein Sehatlou, Johan Sjöström, Anette Stenstrand, Patrik Steorn, Petra Victor, Kalle Våljemark, Anna Wallin Hallgren, Christina Wedenmark, Janan Zapata Gutierrez och Fredrik von Zweigbergk

Omslagsbild: *Ilon Wiklands bildvärldar. Saga, äventyr och vardagsliv*, Etagera.

Foto: Hossein Sehatlou där inget annat anges

Grafisk form: Jonatan Sahlin

Tryck: Åtta45

Göteborgs konstmuseum

Göteborg 2025

ISSN 0432-126X

